

**PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA
PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W NOWYM TOMYŚLU**

**OCENA STANU SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ
POWIATU NOWOTOMYSKIEGO ZA 2024 ROK**

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	str. 3
I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	str. 4
II. Jakość wody przeznaczonej do spożycia	str. 20
III. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	str. 26
IV. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	str. 31
V. Warunki sanitarno - higieniczne środowiska pracy	str. 38
VI. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo - wychowawczych	str. 50
VII. Stan sanitarny obiektów żywności i żywienia	str. 59
VIII. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.....	str. 66
IX. Zapobiegawczy nadzór sanitarny	str. 90
Podsumowanie	str. 92

Wstęp

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Nowym Tomyślu w roku 2024 realizował zadania określone w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (PIS) i innych aktach prawnych normujących kompetencje Inspekcji.

Działania PPIS ukierunkowane były na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz na zapobieganie powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych, a także prowadzenie działalności oświatowo-zdrowotnej w zakresie promocji zdrowia. Sprawowanie nadzoru nad warunkami bezpieczeństwa zdrowotnego odbywa się szczególnie poprzez:

- prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska;
- monitorowanie przestrzegania wymogów sanitarno-higienicznych, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt i pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne;
- nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia;
- nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wodą w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli oraz pływalniach;
- monitorowanie przestrzegania wymogów sanitarno-higienicznych w podmiotach użyteczności publicznej, aktywnych w zakresie handlu i usług, działalności leczniczej, turystyki, ośrodków sportowych oraz transportu;
- monitorowanie higieny pracy w zakładach pracy;
- monitorowanie higieny procesów nauczania, wychowania, wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży;
- prowadzenie działalności oświatowo-zdrowotnej.

Realizując swoje obowiązki Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny współpracował ze Starostą Nowotomyskim, a także Burmistrzami Miast i Gmin oraz Wójtami Gmin w powiecie nowotomyskim. Współpraca dotyczyła w szczególności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, działań anty kryzysowych oraz promocji zdrowia. Prowadzono współpracę z lokalną prasą.

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Bieżącemu i systematycznemu zbieraniu oraz analizowaniu przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomysłu danych o zachorowaniach podlega sumarycznie ponad 50 zakażeń i chorób zakaźnych. Wśród nich są zarówno choroby powszechnie występujące w populacji (np. grypa, biegunki i zakażenia żołądkowo-jelitowe), choroby zakaźne wieku dziecięcego, którym można skutecznie zapobiegać poprzez szczepienia (np. świnka, odra, różyczka), choroby wektorowe (np. borelioza) oraz jednostki, które – mimo, iż nie występują na terenie naszego kraju – podlegają ścisłemu monitorowaniu ze względu na poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego (np. cholera, gorączki krwotoczne). Zgodnie z przepisami ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, lekarz, który podejrzewa lub rozpoznaje zakażenie, chorobę zakaźną lub zgon z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej, jest zobowiązany do niezwłocznego zgłoszenia tego faktu inspektorowi sanitarnemu, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin. Analogiczny obowiązek spoczywa na diagnostach laboratoryjnych w zakresie raportowania wyników badań w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych.

Szczepienia ochronne są skuteczną metodą zapobiegania chorobom zakaźnym. Zaszczepienie wysokiego odsetka populacji przyczynia się nie tylko do znacznej redukcji zachorowalności, czego najlepszym dowodem są takie choroby, jak np. błonica, odra, nagminne zapalenie przyusznicy (świnka), różyczka, ostre nagminne porażenie dziecięce (poliomyelitis), wirusowe zapalenie wątroby typu B, ale również do osiągnięcia odporności populacyjnej (stadnej), czyli pośredniej ochrony przed infekcją również dla osób, które ze względu na np. niedobory immunologiczne nie mogły zostać uodpornione. Obowiązkiem szczepień ochronnych objętych jest w Polsce 14 chorób zakaźnych (Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2077, z późn. zm. – § 2).

Częstość występowania zakażeń i chorób zakaźnych w roku sprawozdawczym w powiecie nowotomyskim oceniono obliczając współczynniki zapadalności (zachorowalności) w przeliczeniu na 100 tys. ludności. W formie tabelarycznej przedstawiono liczbę zachorowań i współczynniki zapadalności dla poszczególnych chorób zakaźnych za lata 2023–2024. Ponadto w celu zobrazowania trendów wieloletnich w ocenie sytuacji epidemiologicznej uwzględniono w formie rycin również dane za lata 2020–2024 dla wybranych chorób zakaźnych.

Tab. 1 Liczba zachorowań i współczynniki zapadalności dla poszczególnych chorób zakaźnych w latach 2023-2024

Lp.	Kod wg ICD-10	Jednostka chorobowa	2023		2024		
			I. zachorowań	zapadalność	I. zachorowań	zapadalność	
0	1	2					
1	A00	Cholera ^{UE}	0	0	0	0	
2	A01.0	Dur brzuszny ^{UE}	0	0	0	0	
3	A01.1-3	Dury rzekome A, B, C ^{UE}	0	0	0	0	
4	A02.0	Salmonelloza	zatrucie pokarmowe ^{UE/PL}	7	9,3	5	6,6
5	A02.1		posocznica ^{PL}	1	1,3	0	0
6	A02.2-8		inne zakażenie pozajelitowe ^{PL}	0	0	0	0
7	A03	Czerwonka bakteryjna (szigelozja) ^{UE}	0	0	0	0	
8	A04.0-2	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez <i>E. coli</i> biegunkotwórczą ^{PL/A}	0	0	0	0
9	A04.3		wywołane przez <i>E. coli</i> enterokrwtoczną (werotoksyczną) ^{UE}	0	0	0	0
10	A04.4		wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO	1	1,3	0	0
11	A04.5		wywołane przez <i>Campylobacter</i> ^{UE}	1	1,3	4	5,3
12	A04.6		wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i> ^{UE}	0	0	0	0
13	A04.7		wywołane przez <i>Clostridium difficile</i> ^{PL}	16	21,3	21	27,9
14	A04.8		inne określone	0	0	0	0
15	A04.9		nieokreślone	0	0	4	5,3
16	A04	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ⁵⁾	0	0	4	329,2	
17	A05.0	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe (ogółem)	gronkowcowe	0	0	0	0
18	A05.1		jadem kielbasianym (botulizm) ^{UE/PL}	0	0	0	0
19	A05.2		wywołane przez <i>Clostridium perfringens</i>	0	0	0	0
20	A05.3-8		inne określone	0	0	0	0
21	A05.9	nieokreślone	0	0	0	0	
22	A05	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do lat 2 ⁶⁾	0	0	0	0	
23	A07.1	Giardioza (lamblioza) ^{UE}	0	0	0	0	
24	A07.2	Kryptosporidioza ^{UE}	0	0	0	0	
25	A08.0	Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)	wywołane przez rotawirusy	3	4,0	20	26,6
26	A08.1		wywołane przez norowirusy	17	22,6	24	31,9
27	A08.2-3		inne określone	1	1,3	14	18,6
28	A08.4		nieokreślone	2	2,7	2	2,7
29	A08.0-4	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 ⁷⁾	14	1489,4	20	1646,1	
30	A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	31	41,25	18	23,9
31			w tym u dzieci do lat 2	8	851,1	7	576,1
32	A20	Dżuma ^{UE}	0	0	0	0	
33	A21	Tularemia ^{UE}	0	0	0	0	
34	A22	Wąglik ^{UE}	0	0	0	0	
35	A23	Brucelloza: nowe zachorowania ^{UE}	0	0	0	0	
36	A24.0	Nosacizna ^{PL}	0	0	0	0	
37	A27	Leptospiroza ^{UE}	0	0	0	0	
38	A28.2	Jersinioza pozajelitowa ^{PL}	0	0	0	0	
39	A31	Mikobakteriozy - inne i BNO	0	0	0	0	
40	A32	Listerioza ^{UE}	1	1,3	0	0	
41	A33-A35	Tężec ^{UE}	ogółem	0	0	0	0
42	A33		noworodków	0	0	0	0
43	A36	Błonica ^{UE}	0	0	0	0	

44	A37	Krztusiec ^{PL}		1	1,3	9	12,0
45	A38	Plonica (szkarlatyna) ^{PL}		68	90,5	85	113,1
46	A39	Choroba meningokokowa, inwazyjna ^{UE/PL 8)}	ogółem	0	0	0	0
47	A39.0; A39.8/G05.0		zapalenie opon mózgowych i/lub	0	0	0	0
48	A39.1-4		posocznica	0	0	0	0
49	A39.5-9		inna określona i nieokreślona	0	0	0	0
50	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna ^{PL 9)}	ogółem	14	18,6	10	13,3
51	A46		róża	13	17,3	8	10,6
52	A48.3		zespół wstrząsu toksycznego	0	0	0	0
53	B95.0/O85		gorączka pólkowa	0	0	0	0
54	B95.0/ (...)		inna określona i nieokreślona ¹⁰⁾	1	1,3	2	2,7
55	A48.1	Legionelloza	choroba legionistów ^{UE/PL}	0	0	0	0
56	A48.2		gorączka Pontiac ^{PL}	0	0	0	0
57	A50	Kila ^{UE/PL}	wrodzona	0	0	0	0
58	A51		wczesna	2	2,7	3	4,0
59	A52		późna	1	1,3	1	1,3
60	A53		inne postacie kily i kila nieokreślona	2	2,7	4	5,3
61	A54	Rzeżączka ^{UE/PL}		1	1,3	0	0
62	A55	Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie ^{UE/PL}		0	0	0	0
63	A56	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie ^{UE/PL}		0	0	0	0
64	A69.2	Borelioza z Lyme	ogółem ^{UE/PL}	31	41,3	40	53,2
65			neuroborelioza ^{UE}	0	0	1	1,3
66	A70	Ornitozy (zakażenia <i>Chlamydia psittaci</i>)		0	0	0	0
67	A75	Dur wysypkowy		0	0	0	0
68	A78	Gorączka Q ^{UE}		0	0	0	0
69	A77; A79	Gorączka plamista i inne riketsjozy ¹¹⁾		0	0	0	0
70	A80.1-2.4	Poliomyelitis ^{UE/PL}	wywołane dzikim wirusem	0	0	0	0
71	A80.0.3-8		wyw. wirusem pochodzenia	0	0	0	0
72	—	Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat		2	2,7	0	0
73	A81.0	Encefalopatie gąbczaste	choroba Creutzfeldta-Jakoba (CJD) ^{PL}	1	1,3	0	0
74	A81.0		wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba ^{UE}	0	0	0	0
75	A81		inne i nieokreślone	0	0	0	0
76	A82	Wścieklizna ^{UE}		0	0	0	0
77	Z20.3/ Z24.2; Z28	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień ¹²⁾		15	20,0	13	17,3
78	A84	Kleszczowe zapalenie mózgu ^{UE}		0	0	0	0
79	B00.4	Inne wirusowe zapalenie mózgu	opryszczkowe	0	0	1	1,3
80	A81.1; A83; A85; B02.0		inne określone	0	0	0	0
81	A86		nieokreślone	0	0	0	0
82	—		w innych chorobach objętych MZ-56 ¹³⁾	0	0	0	0
83	A87.0	Wirusowe zapalenie opon mózgowych	enterowirusowe	0	0	2	2,7
84	B00.3		opryszczkowe	0	0	0	0
85	A87.1-9; B02.1		inne określone i nieokreślone	1	1,3	1	1,3
86	—		w innych chorobach objętych MZ-56 ¹⁴⁾	1	1,3	0	0
87	A90-1	Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna) ^{UE}		0	0	0	0
88	A92.0	Choroba wywołana przez wirus Chikungunya ^{UE}		0	0	0	0
89	A92.3	Gorączka zachodniego Nilu ^{UE}		0	0	0	0
90	A92.8	Choroba wywołana przez wirus Zika ^{UE}		0	0	0	0
91	A95	Żółta gorączka ^{UE}		0	0	0	0

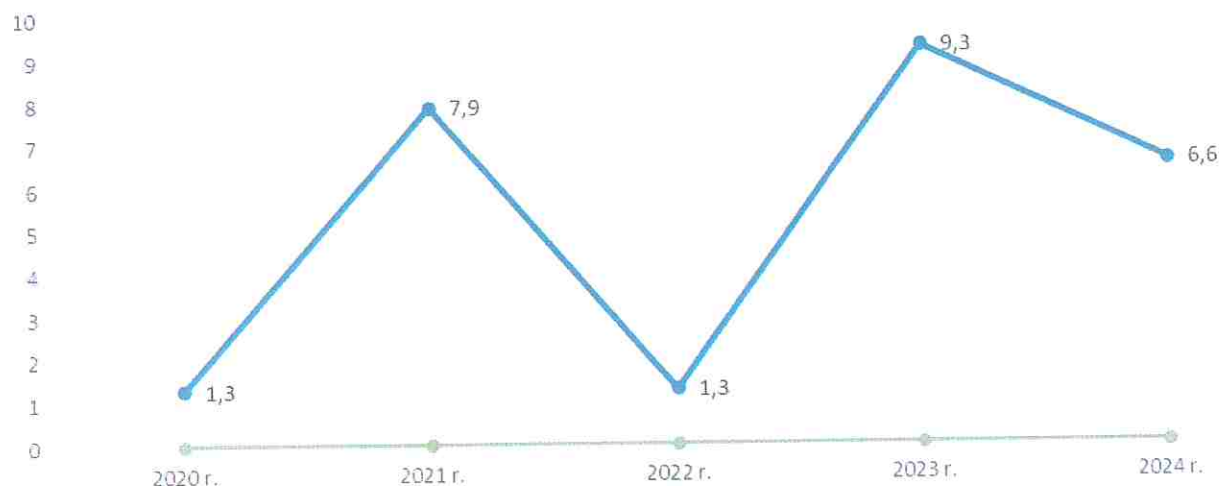
92	A96.2;A98.3-4	Wirusowe gorączki krwotoczne UE	Ebola, Marburg, Lassa ¹¹⁾	0	0	0	0
93	A96.0-1.8-9; A98.0-2.5-8,A99		inna określona i nieokreślona ¹¹⁾	0	0	0	0
94	A98.5		Choroba wywołana przez hantawirusy PL	0	0	0	0
95	B01		Osipa wietrzna	539	717,2	398	529,6
96	B03		Osipa prawdziwa UE	0	0	0	0
97	B04		Osipa małopłasia UE	0	0	0	0
98	B05		Odra UE	1	1,3	0	0
99	B06		Różyczka UE/PL	0	0	0	0
100	B08.8		Pryszczycza	0	0	0	0
101	B15	Wirusowe zapalenie wątroby	typu A UE	1	1,3	0	0
102	B16		typu B - ostre UE/PL	0	0	0	0
103	B18.0-1		typu B - przewlekłe i BNO UE/PL 15)	4	5,3	11	14,6
104	B17.1		typu C - ostre – ogółem UE/PL	0	0	0	0
105	B17.1		typu C - ostre wg definicji UE	0	0	0	0
106	B18.2		typu C - przewlekłe i BNO UE/PL 16)	6	8,0	5	6,6
107	B17.0.2-9; B18.8-9;B19			inne i nieokreślone	0	0	0
108	B20-B24		AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności UE/PL	0	0	2	2,7
109	Z21		Nowo wykryte zakażenia HIV UE, 17)	3	4,0	1	1,3
110	B26		Świnka (nagminne zapalenie przyusznicy) UE/PL	4	5,3	2	2,7
111	B50-B54		Malaria (zimnica) UE	0	0	0	0
112	B67		Bąblowica (echinokokoza) UE	0	0	0	0
113	B69		Wągrzyca (cysticerkoza)	0	0	0	0
114	B75		Włośnica UE	0	0	0	0
115	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna UE, 18)	ogółem	6	8,0	3	4,0
116	B95.3/G04.2; G00.1		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	1	1,3	0	0
117	A40.3		posocznica	2	2,7	2	2,7
118	J13;B95.3/(...)		inna określona i nieokreślona	3	4,0	1	1,3
119	B96.2/D59.3		Zespół hemolityczno-mocznicy w przebiegu zak. <i>E. coli</i> UE, 19)	0	0	0	0
120	wym. niżej	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i> , inwazyjna UE/PL 20)	ogółem	0	0	0	0
121	B96.3/G04.2; G00.0		zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	0	0	0	0
122	A41.3		posocznica	0	0	0	0
123	A49.2;J14; B96.3/(...)		inna określona i nieokreślona	0	0	0	0
124	G01;G04.2; G05.0	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	w innych chorobach objętych MZ-56 ²¹⁾	0	0	0	0
125	G00.2-8;G04.2		inne określone	0	0	0	0
126	G00.9;G04.2		inne, nieokreślone	0	0	0	0
127	G03		Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	3	4,0	1	1,3
128	G04.8-9		Zapalenie mózgu inne i nieokreślone	2	2,7	1	1,3
129	J09		Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi UE/PL, 22)	0	0	0	0
130	J10-J11	Grypa UE/PL	ogółem	9	34,7	7	9,3
131			u dzieci w wieku 0-14 lat	4	12,0	2	17,4
132	P35.0	Wrodzone choroby wirusowe	różyczka wrodzona UE	0	0	0	0
133	P35.8		choroba wywołana przez wirus Zika UE	0	0	0	0
134	P35.3-9		inne określone i nieokreślone ¹¹⁾	0	0	0	0
135	P37.1	Inne wrodzone	toksoplazmoza UE	0	0	0	0

136	P37.2	zakażenia i choroby pasożytnicze	listerioza ^{UE}	0	0	0	0
137	P37.3-4,8-9		inne określone i nieokreślone ¹¹⁾	0	0	0	0
138	U04	SARS – Zespół ostrej niewydolności oddechowej ^{UE, 23)}		0	0	0	0
139	U07.1-2	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) ^{UE}		734	976,6	408	542,9
140		Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) – przypadki możliwe ^{UE}		0	0	0	0
141	T60	Zatrucia pestycydami – ostre ²³⁾		0	0	0	0
142	T61	Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm ²⁵⁾	ryby, skorupiaki i inne produkty morza	0	0	0	0
143	T62.0		grzyby	0	0	0	0
144	T62.1-2		jągoty i inne części roślin	0	0	0	0
145	T64		mikotoksyny	0	0	0	0
146	-	Ostre zatrucia żywnością skażoną biologicznie i/lub chemicznie ²³⁾	dioksyny	0	0	0	0
147	-		polichlorowane bifenyle	0	0	0	0
148	-		inne określone i nieokreślone	0	0	0	0
149	-			prawdopodobne	0	0	0
150	-	Ciężkie ostre zapalenia wątroby o nieustalonej etiologii ^{UE, 24)}	powiązane epidemiologicznie	0	0	0	0
151	J12.1;J20.5; J21.0;B97.4/(...)		Zakażenia wirusem RSV	ogółem	18	23,95	109
152		w tym u dzieci do lat 2		13	1383,0	45	3703,7
153	J10-J11	Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego ²⁵⁾		79	105,1	332	441,8
154	A15	Gruźlica		3	4,0	1	1,3

I. 1. Choroby szerzące się drogą pokarmową

Zatrucia pokarmowe:

W 2024 roku w powiecie nowotomyskim liczba zatruc pokarmowych w porównaniu do roku 2023 zmniejszyła się. Odnotowano ogółem 5 zachorowań (w roku poprzednim 7), wszystkie wywołane pałeczką Salmonella, nie powiązane ze sobą epidemiologicznie. Wszystkie przypadki potwierdzone badaniem laboratoryjnym kału. U 4 osób określono serotyp (Enteritidis, Saintpaul, Typhimurium), natomiast u 1 osoby nie określono serotypu.

Ryc. 1 Zapadalność na Salmonellozę (na 100 tys. ludności) w latach 2020-2024

Zakażenia jelitowe, w tym:

Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu

W 2024 roku nastąpił spadek zachorowań na biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu. Ogółem odnotowano 18 zachorowań, w tym 7 u dzieci do 2 lat, w roku ubiegłym 31 zachorowań. 4 osoby hospitalizowano. Przypadki nie powiązane ze sobą epidemiologicznie.

Wirusowe zakażenia jelitowe

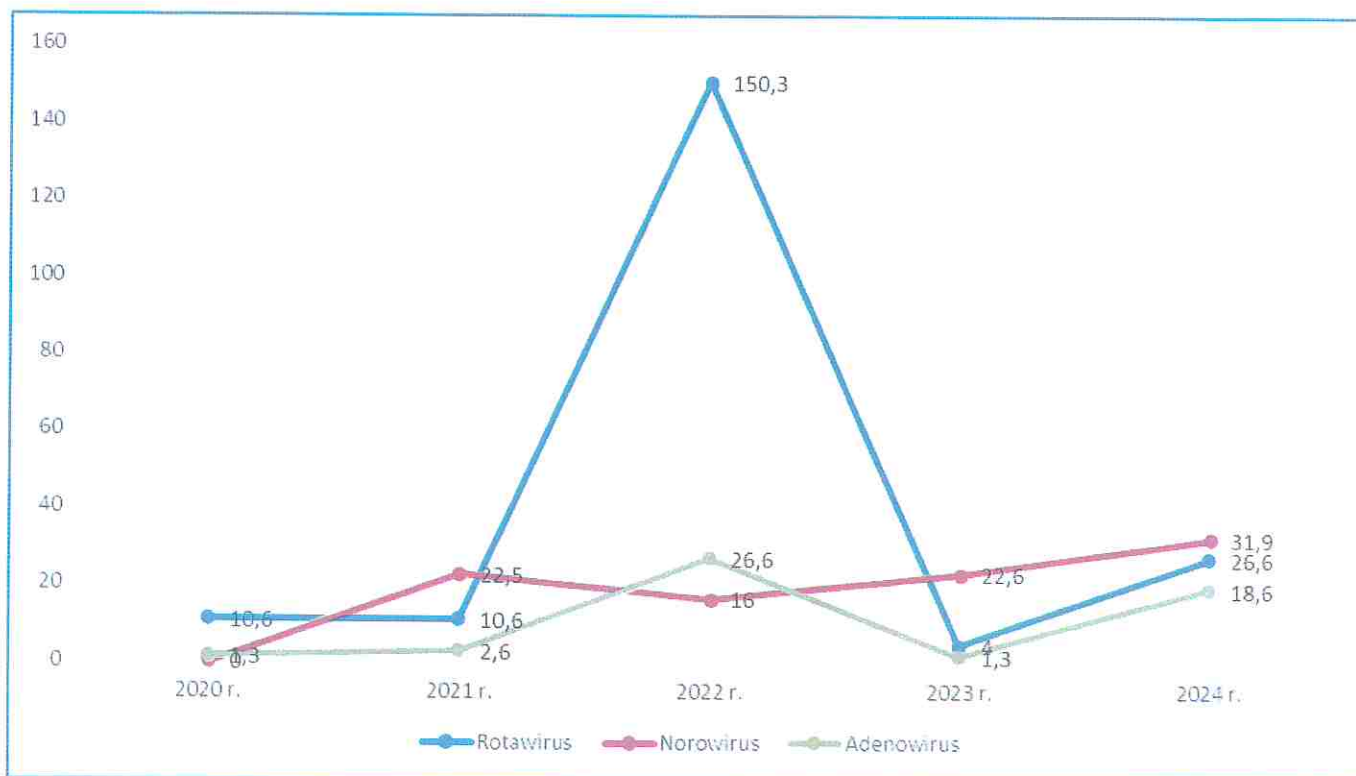
W 2024 roku nastąpił wzrost zachorowań. Ogółem zarejestrowano 60 zachorowań (w roku poprzednim 23), w tym 20 u dzieci do 2 lat.

Wyzolowano w:

- 20 przypadkach Rotawirus, w roku poprzednim 3;
- 24 przypadkach Norowirus, w roku poprzednim 17;
- 14 przypadkach Adenowirus, w roku poprzednim 1;

2 przypadki sklasyfikowano jako nieokreślone, w roku poprzednim 2.

Zarejestrowano 1 ognisko rodzinne. Narażone były 4 osoby, objawy wystąpiły u dwójki dzieci. Czynnikiem etiologicznym – Rotawirus. Pozostałe przypadki nie powiązane ze sobą epidemiologicznie. 58 osób hospitalizowano, 2 przypadki leczono ambulatoryjnie.

Ryc. 2 Zapadalność na Rotawirus, Norowirus, Adenowirus (na 100 tys. ludności) w latach 2020-2024

Inne bakteryjne zakażenia jelitowe

Zanotowano 21 zachorowań wywołanych przez *Clostridium difficile*, w roku poprzednim 16 zachorowań. Wszystkie przypadki to zachorowania nie powiązane ze sobą epidemiologicznie. 19 osób hospitalizowano, 2 leczone ambulatoryjnie. Zarejestrowano 1 zgon; podobnie jak w roku ubiegłym.

8 przypadków miało charakter zakażenia wewnątrzszpitalnego, a więc rozwinęło się w czasie pobytu chorego w szpitalu.

Ryc. 3 Zapadalność na *Clostridium difficile* (na 100 tys. ludności) w latach 2020-2024

Zarejestrowano 4 zachorowania wywołane przez *Campylobacter* potwierdzone posiewem kału, w roku poprzednim odnotowano 1. Wszystkie przypadki hospitalizowane.

Zanotowano 4 bakteryjne zakażenia jelitowe nieokreślone – wszystkie przypadki hospitalizowane, w roku poprzednim nie zarejestrowano.

I. 2. Wirusowe zapalenia wątroby

W przypadku sytuacji epidemiologicznej dotyczącej wirusowego zapalenia wątroby w 2024 roku w porównaniu do roku 2023 nastąpił wzrost zakażeń. Ogółem zarejestrowano 16 przypadków, w roku poprzednim 11.

Nie zarejestrowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A, w roku poprzednim odnotowano 1 zachorowanie.

Zgodnie z przyjętą definicją w nadzorze epidemiologicznym zgłoszono 11 przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu B, w roku poprzednim 4. Zarejestrowano 5 przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu C, w roku poprzednim 6. Nie wystąpiły przypadki o charakterze ostrym.

W 2024 roku nie odnotowano zachorowania na WZW inne i nieokreślone, podobnie jak rok wcześniej.

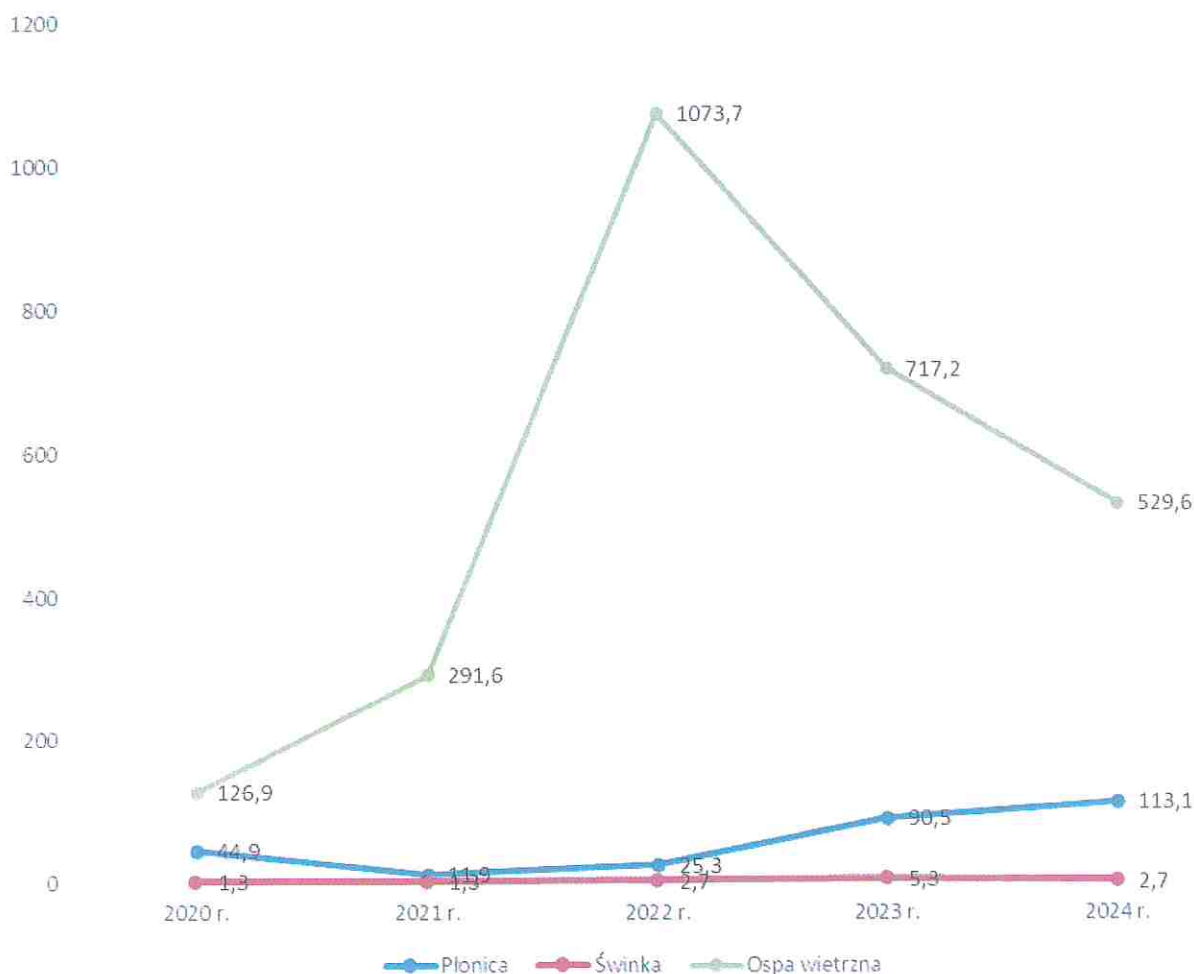
Ryc. 4 Zapadalność na WZW A, WZW B, WZW C (na 100 tys. ludności) w latach 2020-2024

I. 3. Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego

Płonica (szkarlatyna) – odnotowano wzrost zachorowań. W roku 2024 odnotowano 85 przypadków, natomiast w roku poprzednim 68. 81 przypadków dotyczyło dzieci w wieku od 1 do 14 lat, 4 przypadki dotyczyły osób dorosłych. Wszystkie osoby leczono ambulatoryjnie. 2 zachorowania wykazano jako przypadki potwierdzone (rozpoznanie na podstawie objawów klinicznych oraz wykonanego testu), pozostałe to przypadki możliwe (rozpoznane wyłącznie na podstawie objawów klinicznych). W środowisku wiejskim wystąpiły 54 zachorowania, w miejskim 31. Zachorowało 43 mężczyzn i 42 kobiety.

Ospa wietrzna – nastąpił spadek zachorowań – 398 przypadków, w roku poprzednim 539 przypadków. Najwięcej zachorowań zarejestrowano u dzieci w wieku 4 lat – 84 przypadki oraz w wieku 5 lat – 58 przypadków. U kobiet zanotowano 200 zachorowań, u mężczyzn 198 zachorowań. Zachorowało 138 mieszkańców miasta i 260 mieszkańców wsi. 4 osoby hospitalizowano, pozostałe leczono ambulatoryjnie. Wszystkie przypadki zachorowania dotyczyły osób nieszczepionych. Zarejestrowano 21 ognisk rodzinnych, w roku ubiegłym 29.

Nagminne zapalenie przyusznic (Świnka) - zarejestrowano 2 zachorowania rozpoznane przez lekarza na podstawie objawów klinicznych, w roku ubiegłym 4. Obydwa zachorowania wystąpiły u dzieci, w tym jedno zaszczepione 2 dawkami oraz jedno zaszczepione 1 dawką. Dzieci leczono ambulatoryjnie.

Ryc. 5 Zapadalność na Plonicę, Nagminne zapaleniu przyusznic (Świnkę), Ospę wietrzną (na 100 tys. ludności) w latach 2020-2024

I. 4. Grypa - w 2024 roku zarejestrowano 339 zachorowań na grypę, w roku poprzednim 88. 28 osób hospitalizowano, pozostałe leczono ambulatoryjnie. U 332 osób potwierdzono grypę szybkim testem antygenowym, natomiast u 7 osób potwierdzono grypę badaniami laboratoryjnymi (badanie molekularne PCR), w tym 2 u dzieci w wieku 0 – 14 lat. Nie odnotowano zgonu, w roku ubiegłym zarejestrowano 1.

I. 5. Zakażenia wirusem SARS-CoV-2 - w 2024 roku odnotowano 408 zachorowań na COVID-19 (w 2023 roku: 734), 23 osoby hospitalizowano (w roku ubiegłym 36), zarejestrowano 1 zgon (w roku ubiegłym 3). Nasilenie zachorowań odnotowano w III kwartale 2024 r.

I. 6. Choroby odzwierzęce

Borelioza – w 2024 roku w porównaniu z 2023 rokiem nastąpił wzrost zachorowań. Odnotowano 40 zachorowań (2 przypadki borelioza układu kostno-stawowego, 1 neuroborelioza, pozostałe rumień wędrujący), w roku poprzednim 31. 1 osoba hospitalizowana, pozostałe zachorowania leczono ambulatoryjnie.

Tab. 2. Borelioza (A69.2) w 2024 r.

Wiek	Płeć		Miejsce zamieszkania		Liczba zachorowań ogółem	Neuroborelioza	Leczenie	
	M	K	Miasto	Wieś			H	A
0-4					0			
5-9	1	2	1	2	3			3
10-14	1	1	1	1	2			2
15-19					0			
20-29	1		1		1			1
30-39	3	4	3	4	7			7
40-49	2	4		6	6	1	1	5
50-59	3	7	1	9	10			10
> 60	2	9	4	7	11			11
Razem	13	27	11	29	40	1	1	39

Ryc. 6 Zapadalność na Boreliozę (na 100 tys. ludności) w latach 2020-2024

Styczność i narażenie na wściekliznę – spośród 72 osób zgłoszonych do PSSE w związku z pokąsaniem lub innym kontaktem ze zwierzętami (w roku ubiegłym 98) do szczepień zakwalifikowano 13 osób, w roku ubiegłym 18. U 10 osób wykonano pełen cykl szczepień, u 3 osób niepełny cykl (u 1 osoby podano 2 dawki – cykl przerwano: badanie kota, u 1 osoby podano 3 dawki – cykl przerwano: badanie pośmiertne kota, u 1 osoby podano 3 dawki – cykl przerwano: osoba nie zgłosiła się na kolejne szczepienia w związku z wyjazdem za granicę). U jednej osoby podano immunoglobulinę w związku z potwierdzeniem wścieklizny u nietoperza na podstawie przeprowadzonych badań laboratoryjnych. Jedną osobę hospitalizowano, pozostałe leczono ambulatoryjnie.

Tab. 3. Szczepienia przeciwko wściekliznie (Z20.3/ Z24.2) w 2024 r.

Grupy wiekowe	Płeć		Miejsce narażenia!		Podjęte szczepienia						Kontakt ze zwierzęciem				
	M	K	M	W	Pełen cykl		Niepełen cykl (liczba dawek)				Pies	Kot	Lis	Inne*	
					5 dawek	4 dawki	0	1	2	3					4
0-19	2	1	1	2		2				1		2	1		
≥ 20	3	7	4	6	1	7			1	1		2	6	1	1 - nietoperz
SUMA	5	8	5	8	1	9			1	2		4	7	1	1
Razem	13		13		10		3				13				

I. 7. Neuroinfekcje oraz choroby wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*

Odnotowano 3 zachorowania – choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*, inwazyjna (w roku ubiegłym 6) tj.:

- 2 zachorowania – posocznica – dotyczyły osób dorosłych, hospitalizowane;
- 1 zachorowanie – inna określona i nieokreślona (zapalenie płuc) – dotyczyło dziecka, hospitalizowane

Zarejestrowano 3 wirusowe zapalenia opon mózgowych, w roku ubiegłym 1. Przypadki hospitalizowane, dotyczyły dzieci i osoby dorosłej.

Zanotowano 1 wirusowe zapalenie mózgu (opryszczkowe), dotyczyło dziecka, hospitalizowane.

Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone – 1 zachorowanie, w roku ubiegłym 3. Przypadek dotyczył dziecka, które było hospitalizowane.

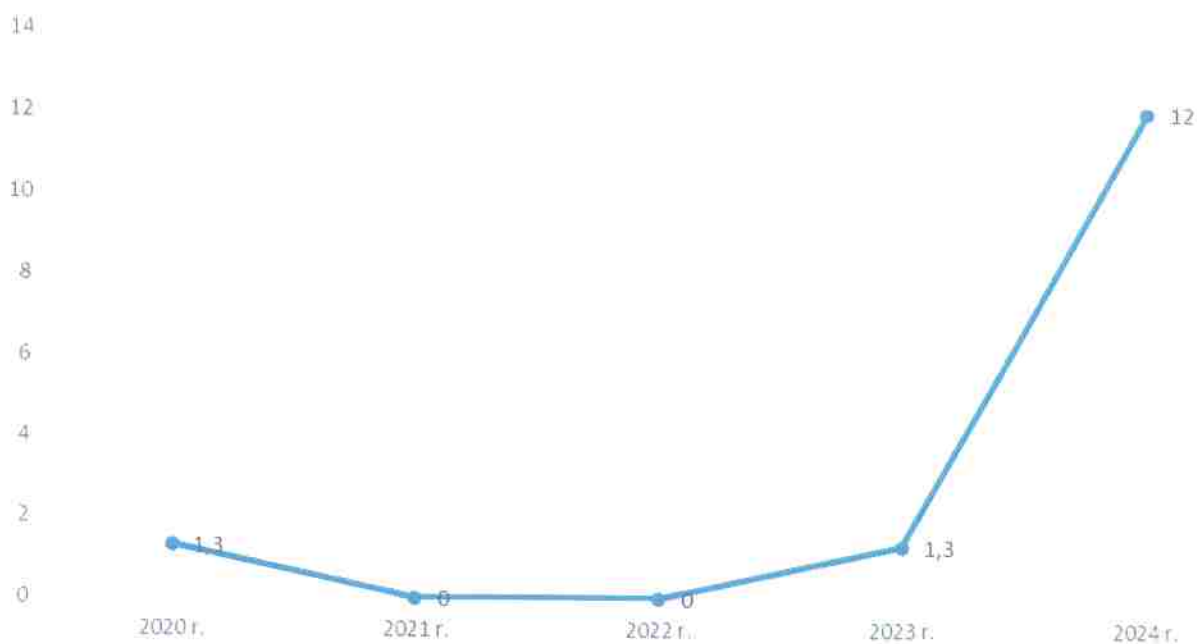
Zapalenie mózgu inne i nieokreślone – zarejestrowano 1 zachorowanie, w roku ubiegłym 2 przypadki. Zachorowanie dotyczyło osoby dorosłej, którą hospitalizowano.

I. 8. Inne choroby zakaźne

Choroba wywołana przez *Streptococcus pyogenes* – zarejestrowano ogółem 10 przypadków, w roku ubiegłym 14, w tym:

- **Róża:** zarejestrowano 8 przypadków rozpoznanych przez lekarza na podstawie objawów klinicznych, w roku ubiegłym 13. Zachorowania dotyczyły osób dorosłych. Jedna osoba hospitalizowana, pozostałe przypadki leczono ambulatoryjnie.
- **Inna określona i nieokreślona:** zanotowano 2 przypadki (przypadki potwierdzone badaniami laboratoryjnymi), w roku ubiegłym 1. Zachorowania dotyczyły dziecka oraz osoby dorosłej, ww. osoby hospitalizowano.

Krztusiec – w roku 2024 zarejestrowano 9 zachorowań na krztusiec (4 przypadki potwierdzone badaniami laboratoryjnymi, 5 przypadków rozpoznanych przez lekarza na podstawie objawów klinicznych), 1 dziecko hospitalizowano. W roku ubiegłym odnotowano 1 zachorowanie.

Ryc. 7 Zapadalność na Krztusiec (na 100 tys. ludności) w latach 2020-2024

Gruźlica – w 2024 roku zarejestrowano 1 zachorowanie na gruźlicę płuc potwierdzoną badaniami laboratoryjnymi u osoby dorosłej, w roku ubiegłym zanotowano 3 zachorowania. W związku ze zgłoszonym zachorowaniem nadzorem epidemiologicznym i lekarskim objęto osoby pozostające w kontakcie wysokiego ryzyka z osobą chorą na gruźlicę płuc.

Zakażenie wirusem RSV – odnotowano 109 zachorowań, w tym 45 u dzieci do lat 2. 45 osób hospitalizowano, pozostałe leczono ambulatoryjnie. W roku ubiegłym zanotowano 18 zachorowań.

Nowo wykryte zakażenia HIV - zarejestrowano 1 nowo wykryte zakażenie wirusem HIV u mężczyzny, w roku ubiegłym były 3 przypadki. Osoba hospitalizowana.

AIDS (Zespół Nabytego Upośledzenia Odporności) - zarejestrowano 2 zachorowania u mężczyzn, w roku ubiegłym nie notowano. Osoby hospitalizowano.

I. 9. Choroby przenoszone drogą płciową

W 2024 roku zarejestrowano 8 przypadków kiły, w tym 3 przypadki kiła wczesna, 1 przypadek kiła późna, 4 przypadki inne postaci kiły i kiła nieokreślona. 5 przypadków dotyczyło zachorowań wśród mężczyzn, natomiast 3 zachorowania dotyczyły kobiet. 3 przypadki hospitalizowano, pozostałe leczono ambulatoryjnie. W roku ubiegłym odnotowano 6 przypadków chorób przenoszonych drogą płciową (5 kiła, 1 rzeżączka).

I. 10. Pałeczki Enterobacterales wytwarzające karbapenemazy (CPE)

Oporność na antybiotyki najczęstszych, bakteryjnych patogenów człowieka stanowi obecnie jedno z największych wyzwań dla współczesnej medycyny i to zarówno w obszarze nadzoru epidemiologicznego jak i diagnostyki mikrobiologicznej oraz terapii. Dla celów epidemiologicznych, podjęto próbę sklasyfikowania opornych patogenów bakteryjnych w zależności od zakresu oporności na trzy kategorie: wielolekooporność MDR (multi drug resistant) oznacza nabytą oporność na co najmniej jeden antybiotyk w trzech lub więcej grupach leków, ekstremalna oporność XDR (extensively drug resistant) oznacza wrażliwość na jeden lek w jednej lub dwóch grupach leków oraz całkowita oporność – PDR (pandrug resistant) oporność na wszystkie możliwe leki do zastosowania wobec danego patogenu. Szczepy wytwarzające karbapenemazy znajdują się w grupie XDR oraz PDR i stanowią coraz częstszy problem w polskiej opiece medycznej, ponieważ brak jest antybiotyków o udowodnionej skuteczności w leczeniu zakażeń wywołanych przez szczepy wytwarzające KPC oraz brak jest antybiotyków w II i III fazie badań klinicznych, które mogłyby być skuteczne w leczeniu tych zakażeń.

Enterobacterales wytwarzające karbapenemazy charakteryzują się bardzo dużą łatwością rozprzestrzeniania się i przekazywania genów oporności, w związku z czym posiadają wysoki potencjał epidemiczny, co jest przyczyną występowania ognisk w szpitalach i ośrodkach opieki długoterminowej.

W placówkach medycznych CPE szerzą się na drodze bezpośrednich kontaktów, często za pośrednictwem rąk personelu lub sprzętu. Ważnym rezerwuarem tych drobnoustrojów są toalety i umywalki. Zakażenia CPE obarczone są wysokim ryzykiem zgonu. Śmiertelność w ich przebiegu waha się od 30 do 70%, a w zakażeniach krwi może przekroczyć 50%. Częstość zgonów jest

ok. dwukrotnie wyższa niż w zakażeniach wywoływanych przez pałeczki Enterobacterales wrażliwe na karbapenemy, co wynika z dużego ryzyka nietrafienia z leczeniem empirycznym i bardzo ograniczonych opcji terapeutycznych.

Do czynników ryzyka kolonizacji/zakażenia CPE należą:

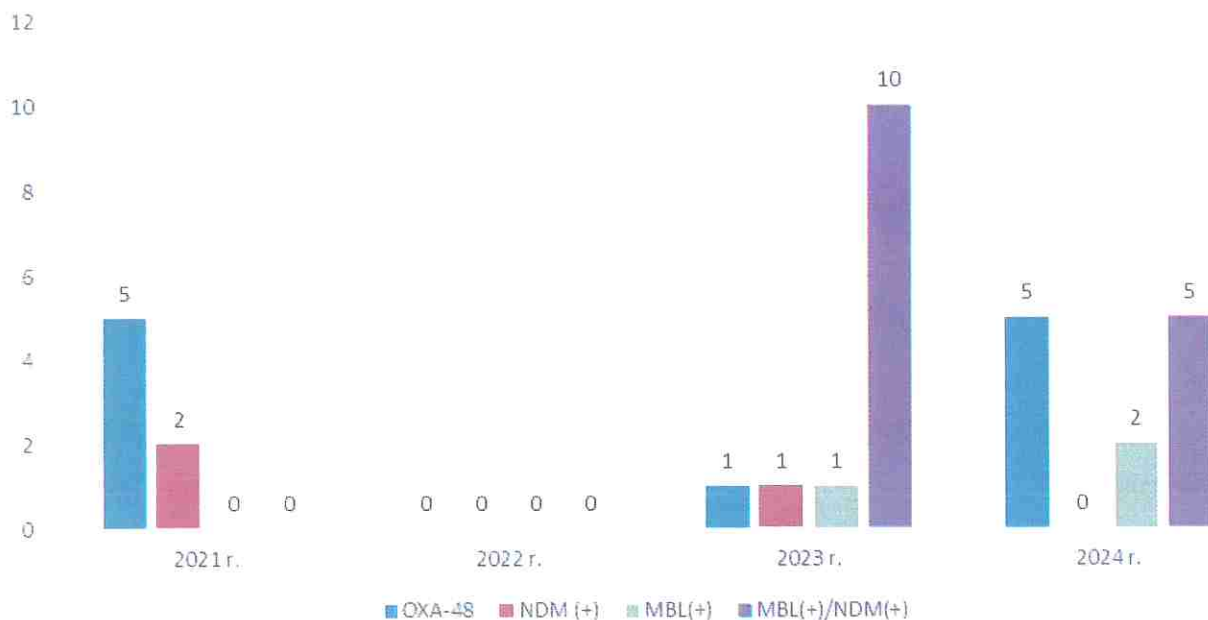
- hospitalizacja,
- ekspozycja na antybiotyki,
- pobyt w oddziale intensywnej terapii lub oparzeniowym,
- ciężka immunosupresja,
- chemioterapia
- przeszczepienie komórek krwiotwórczych lub narządu,
- zabieg chirurgiczny,
- stosowanie procedur inwazyjnych (takich jak mechaniczna wentylacja, cewniki naczyniowe, cewniki moczowe),
- ciężka choroba podstawowa, w tym cukrzyca i niewydolność nerek wymagająca dializoterapii,
- uraz,
- niepełnosprawność wymagająca wsparcia w podstawowych czynnościach życiowych,
- pobyt w ośrodku opieki długoterminowej,
- wcześniejsze zakażenie / kolonizacja CPE,
- kontakt z osobą skolonizowaną / zakażoną CPE,
- pobyt w kraju o dużej częstości występowania CPE.

Według ECDC (Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób) największe ryzyko kolonizacji CPE stwarza:

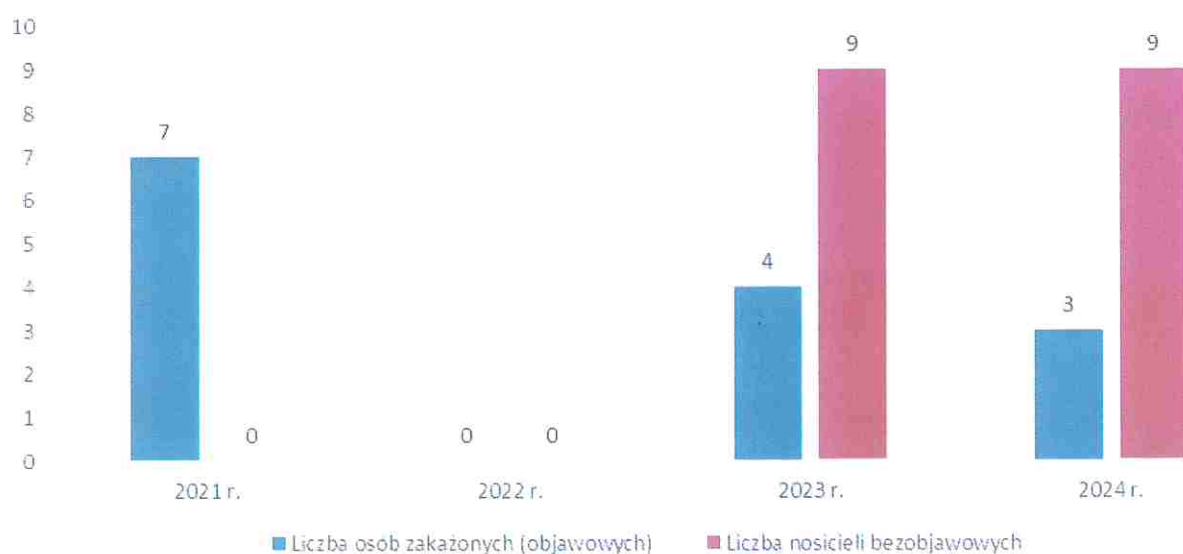
- a) pobyt co najmniej 24-godzinny w placówce medycznej w okresie ostatnich 12 m-cy,
- b) dializoterapia lub chemioterapia w okresie ostatnich 12 m-cy,
- c) kolonizacja CPE w okresie ostatnich 12 m-cy,
- d) kontakt z osobą z potwierdzoną kolonizacją CPE.

(źródło: Pałeczki Enterobacterales wytwarzające karbapenemazy (CPE) Epidemiologia, diagnostyka, leczenie i profilaktyka zakażeń, Warszawa 2022 r.).

Od 2 lat na terenie powiatu nowotomyskiego obserwuje się niekorzystny trend rozprzestrzeniania się CPE (*Klebsiella pneumoniae*). Na poniższych rycinach zobrazowano liczbę zgłoszonych osób zakażonych (objawowych) oraz bezobjawowych nosicieli oraz zakażenia z podziałem na poszczególne mechanizmy oporności.

Ryc. 8 *Klebsiella pneumoniae* - liczba osób zakażonych (objawowych)/nosicieli bezobjawowych z podziałem ze względu na mechanizm oporności w latach 2021-2024

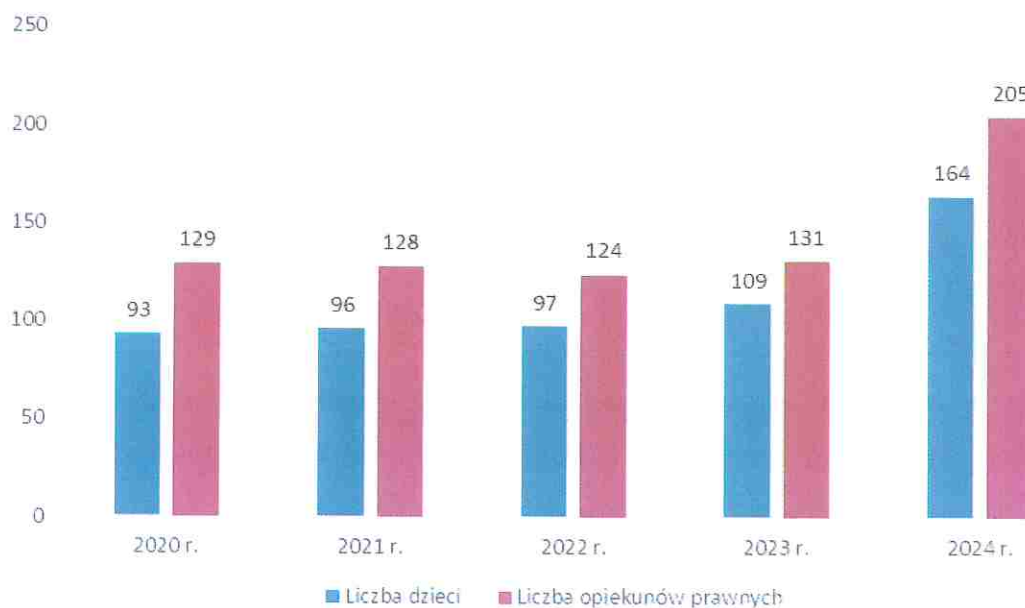
Ryc. 9 *Klebsiella pneumoniae* - z podziałem na liczbę osób zakażonych (objawowych) oraz liczbę nosicieli bezobjawowych w latach 2021-2024

I. 11. Realizacja szczepień ochronnych

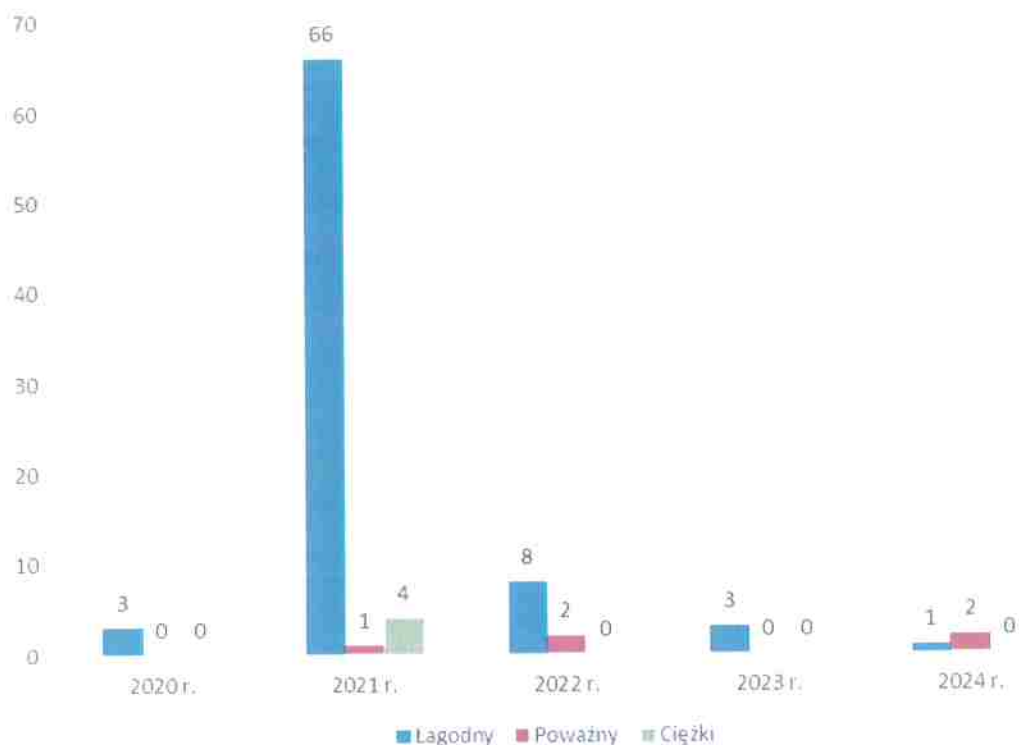
Szczepienia ochronne realizowano w 14 podmiotach wykonujących działalność leczniczą. Przeprowadzono kontrole w 7 podmiotach leczniczych, w czasie których w szczególności egzekwowano posiadanie odpowiedniego wyposażenia pomieszczeń oraz zabezpieczenia urządzeń chłodniczych, w związku z przechowywaniem szczepionek. Ponadto, sprawdzano realizację obowiązkowych/zalecanych szczepień ochronnych oraz prowadzoną dokumentację w tym zakresie. W 4 podmiotach leczniczych w wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości dotyczące realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych oraz prawidłowego prowadzenia dokumentacji w tym zakresie. Ponadto w 1 podmiocie leczniczym stwierdzono uchybienie dotyczące braku zapewnienia rezerwowego źródła zasilania na wypadek przerw w dostawie energii elektrycznej, celem zabezpieczenia szczepionek przed przerwaniem łańcucha chłodniczego oraz ich zniszczeniem.

W 2024 roku wobec rodziców/opiekunów prawnych, którzy nie poddali swoich małoletnich dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa (stan na 31.12.2024 r. – 205 osób, stan na 31.12.2023 r. – 131 osób) skierowano 41 wniosków o wszczęcie postępowania egzekucyjnego do organu egzekucyjnego tj. Wojewody Wielkopolskiego. Wydano 105 wezwań, 30 upomnień wzywających rodziców/opiekunów prawnych do wykonania obowiązku szczepień ochronnych oraz 3 postanowienia dotyczące zarzutów w sprawie prowadzenia egzekucji administracyjnej. W 2024 roku zarejestrowano 107 nowych rodziców/opiekunów prawnych, którzy nie wykonali obowiązku szczepień ochronnych, natomiast 33 osoby wykonały ww. obowiązek.

Ryc. 10 Liczba dzieci, które nie zostały poddane obowiązkowym szczepieniom ochronnym oraz liczba rodziców/opiekunów prawnych, którzy nie poddali małoletnich dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym w latach 2020-2024

W 2024 r. zgłoszono 3 niepożądane odczyny poszczepienne po wykonanych szczepieniach ochronnych tj. 1 NOP zakwalifikowany przez lekarza jako łagodny, 2 jako poważne. 1 dziecko hospitalizowano.

Ryc. 11. Liczba zgłoszonych NOP przez lekarzy zgodnie z kwalifikacją w latach 2020-2024 r.

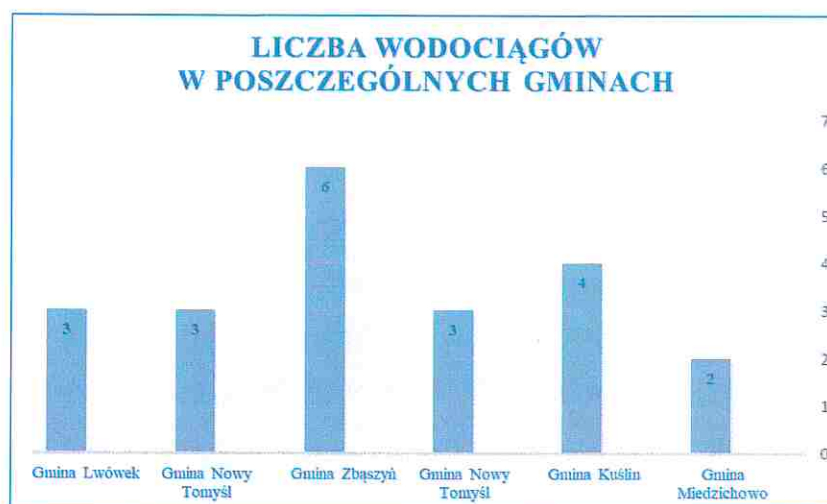
II. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Podstawę oceny jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w roku 2024 stanowiło rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2017 r. poz. 2294).

Woda przeznaczona do zbiorowego zaopatrzenia ludności w powiecie nowotomyskim ujmowana jest wyłącznie z ujęć wody podziemnej.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomysłu w roku 2024 znajdowało się ogółem 21 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz 4 indywidualne ujęcia wody produkujące wodę wykorzystywaną w ramach działalności gospodarczej znajdujące się na terenie Powiatu Nowotomyskiego.

Ryc. 12 Liczba wodociągów w poszczególnych gminach

W ramach prowadzonego monitoringu jakości wody przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomyslu w 2024 roku pobierano próbki wody do badań laboratoryjnych oraz prowadzono kontrole urządzeń wodociągowych:

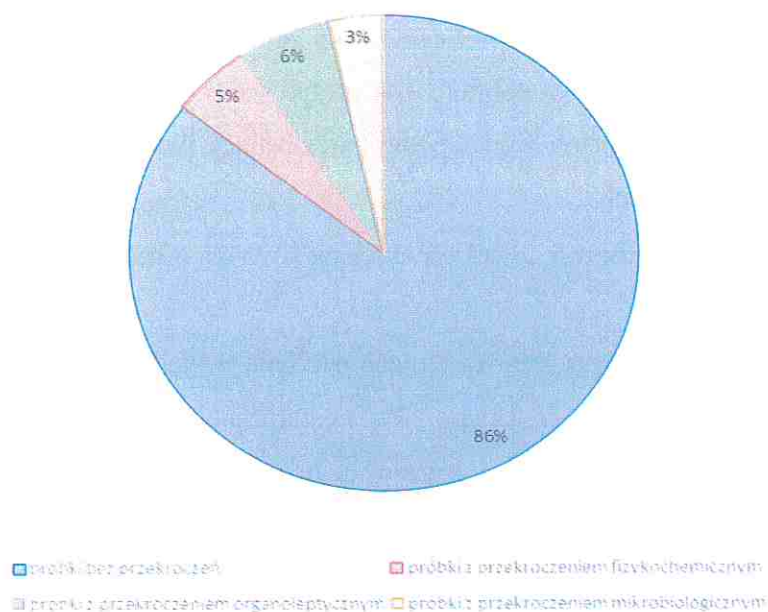
- w ramach kontroli urzędowej pobrano **124** próbki wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej zarządzający wodociągami pobrali 196 próbek wody do badań laboratoryjnych,
- przeprowadzono **25** kontroli urządzeń wodociągowych oraz **88** kontroli przy poborze próbek wody.

W 2024 roku wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę dostarczały wodę dla około 74 874 mieszkańców powiatu nowotomyskiego. W dostarczanej wodzie wodociągowej **występowały krótkotrwale i/lub jednorazowe przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych, organoleptycznych oraz mikrobiologicznych, które nie stanowiły bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia konsumentów** takich jak:

- **żelazo**: Wodociąg Publiczny Wojnowice, Wodociąg Publiczny Łomnica, Wodociąg Publiczny Perzyny, Wodociąg Publiczny Nowa Wieś Zbąska, Wodociąg Publiczny Zbąszyń, Indywidualne Ujęcie Wody „Rancho Colorado”,
- **mangan**: Wodociąg Publiczny Wojnowice, Wodociąg Publiczny Łomnica, Wodociąg Publiczny Sątopy, Wodociąg Publiczny Kozie Laski, Wodociąg Publiczny Władysławowo, Wodociąg Publiczny Nowy Tomyśl, Indywidualne Ujęcie Wody „Rancho Colorado”,
- **utlenialność** – Wodociąg Publiczny Łomnica,
- **azoty** – Wodociąg Publiczny Chraplewo,

- **mętność:** Wodociąg Publiczny Wojnowice, Wodociąg Publiczny Nowa Wieś Zbąska, Wodociąg Publiczny Opalenica, Wodociąg Publiczny Śliwno, Wodociąg Publiczny Bolewice, Indywidualne Ujęcie Wody „Rancho Colorado”,
- **barwa:** Wodociąg Publiczny Chraplewo, Wodociąg Publiczny Opalenica,
- **zapach** – Wodociąg Publiczny Perzyny,
- **ogólna liczba mikroorganizmów w 22 °C ± 2 °C po 72 h:** Wodociąg Publiczny Chraplewo, Wodociąg Publiczny Wojnowice, Wodociąg Publiczny Śliwno, Wodociąg Publiczny Władysławowo, Indywidualne Ujęcie Wody „Rancho Colorado”, Indywidualne Ujęcie Wody „BARTEX”, Indywidualne Ujęcie Wody „TOP-TOMYŚL”,
- **bakterie grupy coli:** Wodociąg Publiczny Śliwno, Wodociąg Publiczny Łomnica, Wodociąg Publiczny Bolewice, Wodociąg Publiczny Nowy Tomyśl, Indywidualne Ujęcie Wody „Rancho Colorado”.

Rodzaj przekroczeń w wodociągach powiatu nowotomyskiego

Ryc. 13 Rodzaj przekroczeń w wodociągach powiatu nowotomyskiego

W przypadku stwierdzonych przekroczeń ww. parametrów zarządcy wodociągów podejmowali działania naprawcze w celu doprowadzenia jakości wody do obowiązujących wymagań.

W 2024 r. prowadzono prace modernizacyjno-naprawcze na stacjach uzdatniania wody (Wodociąg Publiczny Zbąszyń, Wodociąg Publiczny Nowa Wieś Zbąska, Wodociąg Publiczny Sątopy, Indywidualne Ujęcie Wody „Rancho Colorado”) oraz sieciach wodociągowych (Wodociąg Publiczny Nowy Tomyśl, Wodociąg Publiczny Zbąszyń, Wodociąg Publiczny Nowa Wieś Zbąska).

W związku z powyższym tutejszy organ wydał 3 oceny higieniczne na materiały i wyroby stosowane do uzdatniania wody oraz dokonał 5 weryfikacji na materiały i wyroby stosowane do dystrybucji wody. Ponadto, w roku 2024 r. do ewidencji obiektów tutejszej Stacji włączono Wodociąg Publiczny Władysławo.

Budynek Stacji Uzdatniania Wody ul. Rejmonta 1, 64-360 Zbąszyń - po modernizacji.

Na terenie **ujęcia wody w Zbąszyniu** przeprowadzono w okresie od września 2023 roku do czerwca 2024 roku prace polegające na modernizacji studni nr 1 i studni nr 2, zbrojeniu dotychczas nieeksploatowanego otworu studni nr 1a, odnowieniu elewacji zewnętrznej zbiornika retencyjnego, uszczelnieniu pokrywy zbiornika i wykonaniu nowego poszycia dachu oraz modernizacji budynku stacji uzdatniania wody. Dotychczasowe pokrywy betonowe studni wymieniono na obudowy termoizolacyjne z armaturą ze stali nierdzewnej, posiadającą przyłącze hydrantowe, kranik do poboru wody, głowicę z otworem do pomiaru zwierciadła wody i wprowadzania środków dezynfekujących, zamontowane na płycie żelbetowej.

Ponadto, wymieniono rurociągi tłoczne wody surowej w studniach na rury ze stali nierdzewnej oraz rurociągi dosyłowe do stacji uzdatniania wody na rury PE oraz zamontowano nowe pompy. Nieeksploatowany dotychczas otwór studni nr 1a uzbrojono w obudowę termoizolacyjną posadowioną na płycie żelbetowej, zamontowano rurociągi tłoczne wody surowej w studni ze stali nierdzewnej, rurociągi dosyłowe do stacji uzdatniania wody oraz pompę. Budynek stacji uzdatniania wody podzielono na dwie niezależne części: magazynową i technologiczną, posiadające osobne wejścia.

Elewację budynku ocieplono i pokryto nową strukturą. Wykonano nowy dach budynku pokryty płytą warstwową. Część magazynową budynku odmalowano, wymieniono stolarkę okienną i drzwiową. Instalację elektryczną i wodno-kanalizacyjną budynku wymieniono na nową. Część technologiczną budynku kompleksowo wyremontowano. Wydzielono toaletę z WC oraz pomieszczenie chlorowni z niezależnym wejściem z zewnątrz, wyposażone w kran z płuczką do oczu, chlorator oraz wentylację mechaniczną i grawitacyjną. Wymieniono stolarkę okienną. Posadzka w części technologicznej budynku stacji uzdatniania wody została pokryta płytkami ceramicznymi, antypoślizgowymi typu gres, a ściany pokryto płytkami ceramicznymi do poziomu sufitu. W hali

filtrów wykonano płytę fundamentową, na której posadowiono 2 kaskady do napowietrzania wody i 4 filtry ciśnieniowe, ponadto wymieniono na nową armaturę.

Nowo wybudowany budynek Stacji Uzdatniania Wody we Władysławowie.

Na terenie **ujęcia wody we Władysławowie** wybudowano budynek stacji uzdatniania wody. W budynku stacji uzdatniania wyodrębniono halę filtrów (w pomieszczeniu zainstalowano: aerator, dmuchawę powietrza, dwie sprężarki powietrza, dwie pompy wody nadosadowej, zestaw pomp II°, osuszacz powietrza, dwa filtry ciśnieniowe); dyżurkę/sterownię; pomieszczenie z agregatem prądotwórczym; chlorownię (wyposażoną w chlorator z pompką dozującą, zawór ze złączką do węży, ściany pomalowano farbą emulsyjną, posadzkę wykonano z materiału łatwo zmywalnego, w posadzce wykonano wpust kanalizacyjny, podłogowy; ponadto zainstalowano wentylator dachowy uruchamiany włącznikiem oświetlenia, nawietrzak, zapewniono wejście z zewnątrz); pomieszczenie sanitarno-higieniczne z WC oraz szatnię. Ściany wewnątrz budynku pokryto płytkami ceramicznymi i pomalowano farbą emulsyjną. Ponadto, wybudowano pionowy zbiornik retencyjny ($V=200m^3$) oraz odstojnik wód popłucznych. Ścieki bytowe odprowadzane są do zbiornika bezodpływowego na nieczystości ciekłe.

Budynek Stacji Uzdatniania Wody w Sątopach ul. Kościelna 17, 64-300 Nowy Tomyśl – po modernizacji.

Na terenie ujęcia wody w **Sątopach** przeprowadzono w okresie od stycznia do maja 2024 roku prace modernizacyjne polegające na budowie dwóch zbiorników terenowych wody uzdatnionej, rozbudowie odstoju wód popłucznych, zamontowaniu nowych urządzeń technologicznych, a także wydzieleniu pomieszczenia z zestawem dozowania podchlorynu sodu oraz wymianie pomp i armatury w studni nr 2 i nr 3 wraz z wykonaniem obudowy studni z kostki brukowej. Budynek stacji uzdatnia wody odmalowano.

Deficyt wody nie występował w żadnym ze skontrolowanych wodociągów zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę. W końcowej ocenie rocznej wodę przydatną do spożycia przez ludzi, zgodnie z ww. rozporządzeniem Ministra Zdrowia dostarczały wszystkie wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz indywidualne ujęcia wody produkujące wodę wykorzystywaną w ramach działalności gospodarczej.

W ramach prowadzonego nadzoru nad jakością wody ciepłej w budynkach użyteczności publicznej czy budynkach zamieszkania zbiorowego w zakresie obecności bakterii *Legionella sp.* pobrano 3 próbki wody ciepłej z instalacji wody ciepłej w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Zbąszyniu, w których oceniono skażenie bakteriami *Legionella sp.* jako brak. W związku z powyższym zgodnie z obowiązującymi wymaganiami oceniono system instalacji wody ciepłej w budynku, że jest pod kontrolą i nie wymaga podjęcia specjalnych działań, a kolejne badania próbek wody w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.* należy wykonać po 1 roku.

Ponadto, w omawianym okresie zgodnie z zaleceniami tutejszego Organu zarządzający budynkami użyteczności publicznej czy budynkami zamieszkania zbiorowego, w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny pobrali próbki wody ciepłej do badań laboratoryjnych w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.* Na podstawie otrzymanych sprawozdań z badań dokonano oceny jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii *Legionella sp.* w 1 obiekcie świadczącym usługi hotelarskie oraz 3 hotelach. Ocenę skażenia instalacji wody ciepłej bakteriami *Legionella sp.* dla 3 obiektów określono jako brak. Natomiast, w jednym obiekcie skażenie instalacji wody ciepłej bakteriami *Legionella sp.* oceniono jako wysokie w związku z przekroczeniami ww. parametru stwierdzonymi w 2023 r. W związku z powyższym zalecono podjęcie odpowiednich działań naprawczych włącznie z czyszczeniem i dezynfekcją systemu, a także po tygodniu od wykonania ww. działań pobranie ponowne próbek wody do badań laboratoryjnych w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.* w tych samych punktach. W kolejnych badaniach próbek wody ciepłej pobranych przez Zarządcę obiektu z instalacji wody ciepłej nie stwierdzono już przekroczeń dopuszczalnej wartości ww. parametru.

III. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

III.1. Wprowadzenie

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomysłu dokonał oceny stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej, takich jak: pływalnie, hotele, inne obiekty, w których są świadczone usługi hotelarskie, zakłady fryzjerskie, zakłady kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, zakłady tatuażu, placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub w podeszłym wieku itp. Stan sanitarny ww. obiektów nie budził większych zastrzeżeń.

III.2. Stan sanitarny wybranych obiektów

III.2.1 Placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub w podeszłym wieku prowadzone w ramach działalności gospodarczej

W ewidencji obiektów Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowym Tomysłu znajdowały się 4 ww. obiekty. Podczas kontroli 3 obiektów stwierdzono między innymi uchybienia dotyczące niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego ścian, podłóg i sufitów w poszczególnych pomieszczeniach, a także wyposażenia obiektów.

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami wystosowano pisma w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej do właścicieli obiektów o podjęcie czynności zmierzających do zapewnienia należytego stanu sanitarno-higienicznego skontrolowanych obiektów.

Ogólny stan sanitarny pomieszczeń mieszkalnych, sanitariatów oraz zaplecza w skontrolowanych obiektach, a także sposób postępowania z bielizną czystą i brudną nie budził zastrzeżeń.

III.2.2. Hotele i inne obiekty świadczące usługi noclegowe

W ewidencji obiektów Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowym Tomysłu znajduje się łącznie 56 obiektów świadczących usługi hotelarskie, w tym 9 hoteli. W roku 2024 przeprowadzono kontrole 12 obiektów, w tym 3 hoteli. Podczas kontroli 6 obiektów stwierdzono między innymi uchybienia dotyczące niewłaściwego stanu sanitarno-porządkowego oraz sanitarno-technicznego ścian i sufitów w poszczególnych pomieszczeniach, a także wyposażenia obiektów.

W związku ze stwierdzonymi ww. uchybieniami wystosowano pisma w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej do właścicieli obiektów o podjęcie czynności zmierzających do zapewnienia należytego stanu sanitarno-higienicznego ww. obiektów.

Ogólny stan sanitarny pomieszczeń mieszkalnych, sanitariatów, części rekreacyjnej oraz zaplecza w skontrolowanych obiektach, a także sposób postępowania z bielizną czystą i brudną nie budził zastrzeżeń.

III.2.3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej, inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu.

W 2024 roku oceniono stan sanitarny 11 obiektów z 178 obiektów ww. grupy znajdujących się w ewidencji obiektów tutejszej Stacji. Pomieszczenia i wyposażenie skontrolowanych zakładów utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym, za wyjątkiem 1 obiektu, w którym zastrzeżenia budził stan sanitarno-techniczny ścian i wyposażenia zakładu. W związku ze stwierdzonymi uchybieniami do zarządzającego ww. obiektem wystosowano pismo w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W omawianym okresie naniesiono do ewidencji obiektów tutejszej stacji 10 nowych zakładów. Obiekty nowopowstałe to zakłady nowoczesne, estetycznie urządzone, funkcjonalne.

Podczas kontroli w omawianej grupie obiektów nie stwierdzono uchybień dotyczących prowadzonego procesu sterylizacji, dezynfekcji narzędzi. W każdym z skontrolowanych zakładów dezynfekcja narzędzi/przyborów prowadzona jest za pomocą właściwie dobranych preparatów i środków dezynfekcyjnych.

III.2.4. Kąpieliska i pływalnie

III.2.4.1. Kąpielisko

W 2024 roku na terenie powiatu nowotomyskiego w okresie od 23.06.2024 r. - 18.08.2024 r. funkcjonowało Kąpielisko przy plaży „Łazienki”. Kąpielisko w Zbąszyniu powołane zostało uchwałą Nr II/12/2024 Rady Miejskiej Zbąszynia z dnia 20 Maja 2024 r. w sprawie określenia wykazu kąpielisk na terenie gminy Zbąszyń w 2024 roku oraz uchwałą Nr II/11/2024 Rady Miejskiej Zbąszynia z dnia 20 Maja 2024 r. w sprawie określenia sezonu kąpieliskowego na terenie gminy Zbąszyń w 2024 roku.

Teren, na którym utworzono kąpielisko wraz z przyległymi obiektami to teren ogrodzony. Przy kąpielisku zlokalizowany jest budynek WOPR, plac zabaw dla dzieci, siłownia zewnętrzna, boiska do piłki siatkowej plażowej, skatepark, wypożyczalnia sprzętu pływającego oraz plażowego. Na terenie kąpieliska znajduje się 1 kontener sanitarny oraz kontener szatniowo-sanitarny „Szatnia na medal”.

W kontenerze szatniowo-sanitarnym zapewnione jest pomieszczenie sanitarno-higieniczne przystosowane dla osób niepełnosprawnych ruchowo. W sanitariatach zapewniono suszarki do rąk,

dozowniki do mydła w płynie, podajniki na papier toaletowy. Obiekty zaopatrywane są w wodę bieżącą z sieci wodociągu zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Obiekty skanalizowane.

Stan sanitarno-techniczny i sanitarno-porządkowy terenu kąpieliska nie budził zastrzeżeń.

Przy plaży zapewniono 2 pomosty, które wyznaczają teren utworzenia kąpieliska. Na plaży zlokalizowana jest przebieralnia (przeznaczona dla 1 osoby), natrysk zasilany wodą wodociągową oraz źródł. Teren przyległy do plaży i kąpieliska uporządkowany, estetycznie zagospodarowany. Teren oznakowany został tablicą informacyjną umieszczoną w widocznym miejscu na budynku WOPR. Tablica spełnia wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie ewidencji kąpielisk oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli (Dz. U. z 2018 r. poz. 2476).

Zapewniono stałą kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego przez odpowiednią liczbę ratowników wodnych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 stycznia 2012 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących liczby ratowników wodnych zapewniających stałą kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1981). Ponadto, utworzono stanowiska do obserwacji wyznaczonego obszaru wodnego.

Wyznaczony obszar wodny wyposażono w sprzęt ratunkowy i pomocniczy oraz urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 marca 2012 r. w sprawie wymagań dotyczących wyposażenia wyznaczonych obszarów wodnych w sprzęt ratunkowy i pomocniczy, urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze oraz sprzęt medyczny, leki i artykuły sanitarne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1607).

Oznaczono bojami (pławami) strefy dla umiejących oraz nieumiejących pływać i brodzik dla dzieci a także głębokość wody na bojach zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie sposobu oznakowania i zabezpieczania obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu oraz znaków informacyjnych i flag (Dz. U. z 2022 r. poz. 1979). Ponadto zapewniono maszt z kompletem flag.

Woda w kontrolowanym kąpielisku spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli (Dz. U. z 2019 r. poz. 255). Na podstawie pobranych próbek wody przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomysłu oraz Organizatora kąpieliska, a także na podstawie sprawozdań z badań laboratoryjnych oraz oceny organoleptycznej wody wydawane były bieżące oceny jakości wody w kąpielisku. Ponadto, w miesiącu październiku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomysłu wydał „Ocenę jakości wody po zakończeniu sezonu kąpieliskowego 2024 roku” oceniając jakość wody

w kąpielisku przy plaży „Łazienki” w Zbąszyniu – jezioro Błędno - Zbąszyńskie pod względem wymagań mikrobiologicznych dla wód powierzchniowych jako „doskonałą”.

III.2.4.2. Pływalnie

W 2024 roku pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomyszu znajdowały się 3 pływalnie zlokalizowane w obiektach hotelarskich znajdujących się w Opalenicy, Zbąszyniu oraz Wąsowie.

Pobrano 228 próbek wody z pływalni, w tym 199 próbek wody pobrano w ramach kontroli wewnętrznej przez zarządzających obiektami, natomiast 29 próbek wody pobrano przez tutejszy Organ. Na podstawie otrzymanych wyników badań stwierdzono krótkotrwałe zanieczyszczenia mikrobiologiczne wody w pobranych próbkach wody na 2 pływalniach. Ponadto jakość wody budziła zastrzeżenia pod względem fizykochemicznym. Na pływalniach stwierdzono przekroczenie następujących parametrów:

Tab. 4. Przekroczenia parametrów na pływalniach

Obiekt	Przekroczony parametr	Liczba próbek, w których stwierdzono przekroczenie
Pływalnia w Wąsowie	chlor wolny	3
	chlor związany	2
	potencjał redox	8
	escherichia coli	2
	<i>pseudomonas aeruginosa</i>	2
	ogólna liczba mikroorganizmów w 36±2°C po 48 h	2
Pływalnia w Zbąszyniu	chlor wolny	21
	chlor związany	5
	potencjał redox	39
	chloroform	11
	∑ THM	5
	utlenialność	18
Pływalnia wewnętrzna w Opalenicy	chlor wolny	26
	chlor związany	12
	potencjał redox	13
	azotany	7
	mętność	1
	utlenialność	20
	<i>pseudomonas aeruginosa</i>	5

	ogólna liczba mikroorganizmów w 36±2°C po 48 h	7
Pływalnia zewnętrzna w Opalenicy	chlor wolny	10
	potencjał redox	9
	azotany	3
	utlenialność	2

W przypadku stwierdzenia przekroczeń dopuszczalnych wartości ww. parametrów Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomyszu polecał podjęcie działań naprawczych w celu doprowadzenia jakości wody na pływalniach do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016, z późn. zm.), wyłączenie niecek z użytkowania oraz ponowne pobranie próbek wody do badań laboratoryjnych w zakresie przekroczonych parametrów.

Na pływalniach zapewniono wyposażenie pływalni w sprzęt ratunkowy i pomocniczy, urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze oraz sprzęt medyczny, leki i artykuły sanitarne zgodnie z obowiązującymi wymaganiami. Stan sanitarno-techniczny 1 skontrolowanej w roku 2024 pływalni budził zastrzeżenia. Stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian w pomieszczeniu z systemem cyrkulacji wody basenowej, w pomieszczeniu sanitarno-higienicznym ogólnodostępnym oraz w ciągu komunikacyjnym przy strefie saun, a także niewłaściwy stan sanitarno-techniczny sufitów w pomieszczeniu sanitarno-higienicznym ogólnodostępnym oraz pod prysznicem.

W związku ze stwierdzonymi ww. uchybieniami wystosowano pismo w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej do zarządzającego obiektem.

III.2.5. Inne obiekty użyteczności publicznej

W grupie innych obiektów użyteczności publicznej znajdują się obiekty kulturalne i sportowe, tereny rekreacyjne, pralnie, apteki, stacje paliw, przystanki PKS, przystanki PKP, środki transportu, stacje kolejowe, dworce kolejowe, cmentarze, zakłady pogrzebowe, przystań żeglarska. W 2024 roku w omawianej grupie obiektów przeprowadzono 4 kontrole w tym 2 cmentarzy, 1 środka transportu oraz 1 zakładu pogrzebowego. Stan sanitarno - techniczny oraz sanitarno-porządkowy ww. obiektów nie budził zastrzeżeń.

III.3. Nadzór nad ekshumacjami i przewozem zwłok.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomyszu w omawianym okresie zajmował stanowisko w sprawach o wydanie zezwoleń na przeprowadzanie ekshumacji zwłok lub szczątków ludzkich. Z wnioskiem o wydanie zgody na ekshumację zwłok bądź szczątków ludzkich

mogą wystąpić osoby uprawnione tj. najbliższa rodzina osoby zmarłej, a mianowicie mąż lub żona, krewni zstępni, krewni wstępni, krewni boczni do IV stopnia pokrewieństwa oraz powinowaci w linii prostej do I stopnia pokrewieństwa. Ekshumację można przeprowadzać w okresie od 16 października do 15 kwietnia przy zachowaniu odpowiednich warunków sanitarnych. Upoważnieni pracownicy przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomyszu sprawują nadzór nad przeprowadzaniem ekshumacji zwłok lub szczątków ludzkich.

W roku 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomyszu wydał:

- 35 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok lub szczątków ludzkich,
- 7 postanowień dotyczących sprowadzenia zwłok lub szczątków ludzkich z obcego Państwa,
- 3 decyzje zezwalające na przewóz zwłok lub szczątków ludzkich poza granice Rzeczypospolitej Polskiej.

III.4. Imprezy masowe.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomyszu zgodnie z art. 25 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 616), wydał 4 opinie dotyczące przeprowadzenia imprez masowych na terenie powiatu nowotomyskiego.

III.5. Interwencje.

W 2024 roku przeprowadzono kontrole w związku z 4 interwencjami wniesionymi do tutejszego Organu. Wniesione interwencje dotyczyły występowania pluskiew w mieszanii w budynku wielorodzinnym w miejscowości Opalenica oraz złego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń znajdujących się na piętrze budynku w Nowym Tomyszu, w których prowadzi się zajęcia poprawy kondycji fizycznej, a także złego stanu sanitarnego zakładu kosmetycznego w Nowym Tomyszu oraz niewłaściwych warunków sanitarno-higienicznych w tym zagrzybienia ścian i postępowania z nieczystościami płynnymi w schronisku dla bezdomnych we Władysławowie. Przeprowadzone kontrole interwencyjne nie potwierdziły zgłoszonych nieprawidłowości.

IV. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Liczba podmiotów udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych na terenie powiatu nowotomyskiego nie zmieniła się w stosunku do roku poprzedniego. W ewidencji obiektów tutejszego organu znajdują się 2 placówki/5 obiektów wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.

Tab. 5. Stan sanitarny podmiotów leczniczych

Rodzaj świadczeń/obiektu	Ilość obiektów nadzorowanych	Ilość przeprowadzonych kontroli	Liczba obiektów o złym stanie sanitarno-higienicznym i technicznym
Stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (szpital) oraz zakład opiekuńczo - leczniczy	2	2	0
Ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie medyczne, laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej i inne)	62	9	0
Działalność lecznicza wykonywana jako indywidualne i grupowe praktyki zawodowe	86	5	0

W grupie podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne znajdują się 61 obiekty niepubliczne - zakłady lecznictwa otwartego tj. przychodnie, zakłady rehabilitacji leczniczej, laboratoria diagnostyczne i inne oraz 1 obiekt publiczny z grupy zakładów lecznictwa otwartego.

Pod nadzorem tutejszego Organu znajduje się także 86 obiektów zakwalifikowanych jako indywidualne i grupowe praktyki lekarskie, w tym specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów oraz praktyki pielęgniarek.

W roku 2024 przeprowadzono 14 kontroli obiektów z grupy lecznictwa otwartego oraz przeprowadzono 12 kontroli jako pobór próbek wody ze Stacji Dializ. Skontrolowano podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne oraz indywidualne praktyki lekarskie lekarzy dentystów pod względem warunków higieniczno-sanitarnych, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne, a także pod względem postępowania z odpadami medycznymi, zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych w tym w zakresie dezynfekcji i sterylizacji. Zarówno stan sanitarno-techniczny pomieszczeń oraz wyposażenia, jak i bieżąca czystość w 12 obiektach nie budziły zastrzeżeń, natomiast w 2 obiektach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego i sanitarno-porządkowego pomieszczeń oraz wyposażenia.

W 1 skontrolowanym obiekcie z grupy podmiotów leczniczych oraz 1 skontrolowanym obiekcie z grupy indywidualnych praktyk lekarzy dentystów stwierdzono nieprawidłowości w zakresie złego stanu sanitarno-technicznego wyposażenia (mebli) oraz ścian, podłogi i sufitów.

Ponadto, w 1 obiekcie nie zapewniono środka transportu przeznaczonego do transportu wewnętrznego odpadów medycznych. Natomiast w 2 obiektach: indywidualnej praktyce lekarzy dentystów oraz w podmiocie leczniczym pojemniki oraz worki koloru czerwonego z odpadami medycznymi w miejscu ich powstawania nie posiadały pełnego widocznego oznakowania identyfikującego.

W 2 podmiotach leczniczych oraz 1 gabinecie stomatologicznym stwierdzono nieprawidłowości dotyczące urządzenia sterylizatorni zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Ponadto, podczas kontroli 1 podmiotu leczniczego stwierdzono brak oświadczeń pracowników o zaznajomieniu się z dokumentami (instrukcjami/procedurami) zawierającymi opis sposobu postępowania w przypadku podejmowania działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. Natomiast w 5 obiektach indywidualnych praktyk lekarzy dentystów oraz w 2 podmiotach leczniczych stwierdzono, że wdrożone procedury nie zawierają daty opracowania/wdrożenia do stosowania, podpisu osoby zatwierdzającej oraz brak okresowej aktualizacji wdrożonych procedur.

W 1 skontrolowanym obiekcie z grupy podmiotów leczniczych oraz 1 obiekcie z grupy indywidualnych praktyk lekarzy dentystów stwierdzono nieprawidłowości w zakresie częstotliwości prowadzenia kontroli wewnętrznej dotyczącej oceny realizacji działań zapobiegających szerzeniu zakażeń i chorób zakaźnych.

Podczas kontroli 2 podmiotów leczniczych oraz 5 obiektów indywidualnych praktyk lekarzy dentystów stwierdzono, że na pakietach z narzędziami oraz sprzętem wielokrotnego użycia poddany procesom sterylizacji brak daty ważności. W 1 obiekcie z grupy indywidualnych praktyk lekarzy dentystów stwierdzono, że nie do każdego wpisu w rejestrze sterylizacji narzędzi i sprzętu wielokrotnego użycia przedstawiono potwierdzenie użycia wskaźników chemicznych. Podczas kontroli 2 obiektów z grupy indywidualnych praktyk lekarzy dentystów stwierdzono, brak przeprowadzenia kontroli wewnętrznej procesów sterylizacji w autoklawie przy użyciu wskaźników biologicznych „Sporal A” co najmniej jeden raz w miesiącu. W 3 skontrolowanych obiektach z grupy indywidualnych praktyk lekarzy dentystów oraz 2 podmiotach leczniczych stwierdzono brak prowadzenia rejestru dotyczącego przeprowadzonych procesów dezynfekcji narzędzi i sprzętu wielokrotnego użycia. Podczas kontroli 2 obiektów z grupy indywidualnych praktyk lekarzy dentystów oraz 1 przychodni stwierdzono, że czas dezynfekcji narzędzi chirurgicznych jest niezgodny z zaleceniem producenta preparatu dezynfekcyjnego.

W 5 skontrolowanych obiektach z grupy indywidualnych praktyk lekarzy dentyków stwierdzono, że procedura „Postępowania z odpadami medycznymi” nie została dostosowana do zapisów Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi.

W 1 skontrolowanym podmiocie leczniczym oraz 2 obiektach z grupy indywidualnych praktyk lekarzy dentyków podczas kontroli nie przedstawiono do wglądu paszportu technicznego autoklawu, w którym dokumentuje się przegląd techniczny urządzenia.

W 1 obiekcie z grupy indywidualnych praktyk lekarzy dentyków oraz w 1 podmiocie leczniczym stwierdzono brak prowadzenia rejestru pomiaru temperatury w urządzeniu chłodniczym (lodówka), w którym wstępnie magazynowane są odpady medyczne.

Ponadto, w 1 skontrolowanej przechodni pojemnik metalowy służący do dezynfekcji narzędzi oraz sprzętu wielokrotnego użycia nie został wyposażony w sito, a transport narzędzi oraz sprzętu wielokrotnego użycia poddanych procesom sterylizacji odbywał się na tacy – brak szczelnie zamykanego pojemnika transportowego.

W związku ze stwierdzonymi podczas kontroli uchybieniami wystosowano pisma w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz wydano decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Tutejszy Organ po przeprowadzeniu kontroli sprawdzających w części obiektów stwierdził wykonanie nałożonych obowiązków.

Ponadto w roku 2024 tutejszy Organ skontrolował 2 obiekty z grupy podmiotów leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne. Podczas kontroli szpitala stwierdzono nieprawidłowości wynikające między innymi z niedostosowania do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotów wykonujących działalność leczniczą (Dz. U. z 2022 r. poz. 402) oraz ustawy z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2024 r. poz. 924, z późn. zm.). Nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego wyposażenia skontrolowanych oddziałów, w centralnej sterylizatorni braku śluzy umywalkowo-fartuchowej służącej jako wejście personelu ze strefy czystej do strefy sterylnej oraz braku zainstalowanego ustępu przy śluzie między strefą czystą i brudną.

Ponadto stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego ścian i sufitów oraz stolarki drzwiowej oraz stanu sanitarno-technicznego i sanitarno-porządkowego pomieszczeń skontrolowanego obiektu. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami tutejszy Organ wydał decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości oraz wystosował pismo w trybie art. 30 ustawy

o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, która potwierdziła usunięcie nieprawidłowości ujętych w wydanych decyzjach administracyjnych.

Natomiast, podczas kontroli Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego w Opalenicy w 2024 roku stwierdzono nieprawidłowości wynikające z niedostosowania do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotów wykonujących działalność leczniczą tj. łóżka we wszystkich salach chorych nie były dostępne z trzech stron, w tym z dwóch dłuższych, a także niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego podłóg skontrolowanego obiektu. Ponadto, podczas przeprowadzonej kontroli stwierdzono również nieprawidłowości dotyczące stanu sanitarno-technicznego wynikające z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz nieprawidłowości stanowiące naruszenie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi dotyczące niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego ścian, sufitów oraz armatury w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych, a także uszkodzonego stopnia schodów prowadzących do wejścia głównego budynku. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomyślu wydał decyzję zarządzającą nakazującą doprowadzić do właściwego stanu sanitarno-technicznego ww. elementy.

Natomiast w zakresie dotyczącym dostępności łóżek z trzech stron strona kontrolowana wyjaśniła, iż wynika to ze specyfikacji działania tego typu placówki. Nieprawidłowość tą ujęto w piśmie w trybie art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W ramach nadzoru nad jakością wody ciepłej w podmiotach leczniczych udzielających całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie obecności bakterii *Legionella sp.* pobrano próbki wody ciepłej z instalacji wody ciepłej Szpitala w Nowym Tomyślu oraz Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego w Opalenicy.

Na podstawie otrzymanych sprawozdań z badań laboratoryjnych próbek wody ciepłej z instalacji wody ciepłej szpitala „kotłownia stara” skażenie instalacji wody ciepłej bakteriami *Legionella sp.* w obiekcie oceniono jako brak.

Natomiast w jednej ze zbadanych próbek wody pobranych w 2023 r. z instalacji wody ciepłej szpitala „kotłownia nowa” stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości parametru mikrobiologicznego tj. bakterii *Legionella sp.* w ilości >100 (750) jtk/100ml. Jednakże, w pobranych próbkach wody w 2024 r. nie stwierdzono już przekroczeń dopuszczalnej wartości parametru mikrobiologicznego tj. bakterii *Legionella sp.* **W związku w powyższym jakość wody z instalacji wody ciepłej – kotłownia „nowa” spełnia wymagania mikrobiologiczne**, jakim powinna odpowiadać woda ciepła, określone w załączniku nr 5 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia

7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294). Wobec powyższego, w ocenie końcowej oceniono skażenie instalacji wody ciepłej bakteriami *Legionella sp.* w ww. obiekcie jako brak.

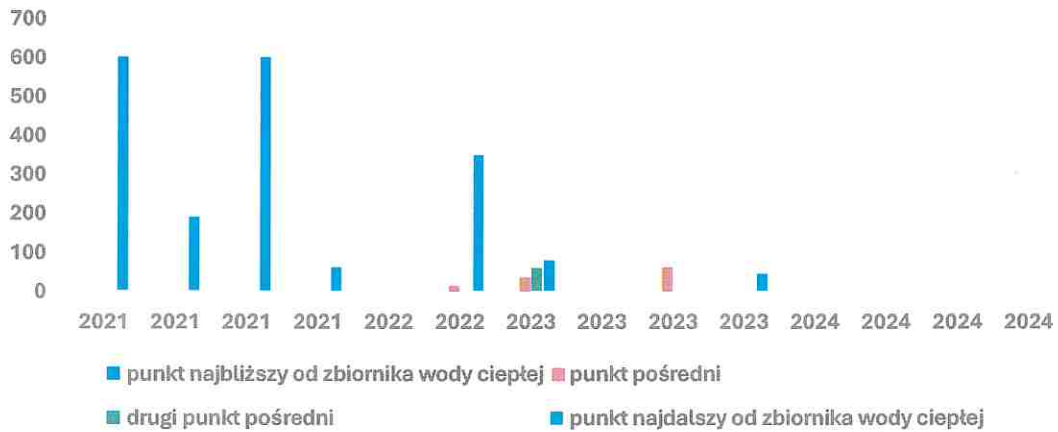
Tab. 6. Kontrola jakości wody w SP ZOZ w Nowym Tomyszu w zakresie obecności bakterii *Legionella sp.*

Kontrola jakości wody w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej im. doktora Kazimierza Hólegi w Nowym Tomyszu ul. Poznańska 30, 64-300 Nowy Tomyśl w zakresie obecności bakterii <i>Legionella sp.</i>						
		28.02.2024	24.04.2024	26.07.2024	28.10.2024	18.12.2024
	Punkt poboru próbek wody	Kontrola wewnętrzna	Kontrola wewnętrzna	Kontrola wewnętrzna	Kontrola urzędowa	Kontrola wewnętrzna
Kotłownia nr I – „stara”	1) Pracownia laboratorium - najbliższy punkt czerpalny	-	0 jtk/100ml	0 jtk/100ml	0 jtk/100ml	-
	2) Poradnia ortopedyczna - pośredni punkt czerpalny	-	0 jtk/100ml	0 jtk/100ml	0 jtk/100ml	-
	3) Oddział położniczo-ginekologiczny - toaleta pomiędzy salami nr 10 a 8 - pośredni punkt czerpalny	-	0 jtk/100ml	0 jtk/100ml	0 jtk/100ml	-
	4) Oddział chirurgiczny - toaleta między salami nr 2 a 4 - najdalszy punkt czerpalny	-	0 jtk/100ml	0 jtk/100ml	0 jtk/100ml	-
Kotłownia nr II – „nowa”	1) Gabinet przygotowawczy SOR ocena pacjenta - najbliższy punkt czerpalny	0 jtk/100ml	0 jtk/100ml	0 jtk/100ml	0 jtk/100ml	0 jtk/100ml
	2) Oddział wewnętrzny - kuchenka-pośredni punkt czerpalny	0 jtk/100ml	16 jtk/100ml	0 jtk/100ml	0 jtk/100ml	0 jtk/100ml
	3) Oddział udarowy kuchnia - pośredni punkt czerpalny	0 jtk/100ml	0 jtk/100ml	0 jtk/100ml	0 jtk/100ml	0 jtk/100ml

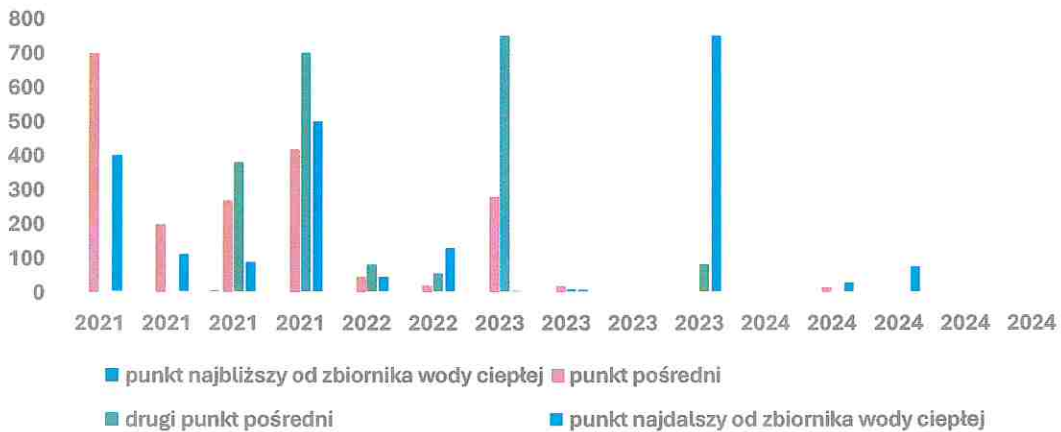
4) Gabinet zabiegowy - Oddział neurologiczny - najdalszy punkt czerpalny	0 jtk/100ml	29 jtk/100ml	75 jtk/100ml	0 jtk/100ml	0 jtk/100ml
--	-------------	--------------	--------------	-------------	-------------

Wyniki badań wody ciepłej w zakresie obecności bakterii Legionella sp. w Szpitalu w Nowym Tomyszu "kotłownia stara", w których stwierdzono przekroczenia

Ryc. 14 Wyniki badań wody ciepłej w zakresie obecności bakterii Legionella sp. – „kotłownia stara”

Wyniki badań wody ciepłej w zakresie obecności bakterii Legionella sp. w Szpitalu w Nowym Tomyszu "kotłownia nowa", w których stwierdzono przekroczenia

Ryc. 15 Wyniki badań wody ciepłej w zakresie obecności bakterii Legionella sp. – „kotłownia nowa”

Natomiast w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicy w Opalenicy na podstawie otrzymanych sprawozdań z badań próbek wody ciepłej pobranych w ramach kontroli urzędowej z instalacji wody ciepłej oraz sprawozdań z badań próbek wody ciepłej pobranych w ramach kontroli wewnętrznej z instalacji wody ciepłej, w których stwierdzono przekroczenie w jednym punkcie dopuszczalnej wartości parametru mikrobiologicznego tj. bakterii *Legionella sp.* w ilości 4500 jtk/100ml – Gabinet zabiegowy – parter, a także wynikami badań wykonanymi po przeprowadzonych działaniach naprawczych, w których nie stwierdzono już przekroczeń dopuszczalnych wartości parametru mikrobiologicznego tj. *Legionella sp.* oceniono skażenie instalacji wody ciepłej bakteriami *Legionella sp.* w obiekcie jako wysokie. W związku z powyższym zalecono ponowne badanie próbek wody w ww. zakresie celem potwierdzenia skuteczności prowadzonych działań naprawczych co 3 miesiące tj. w grudniu 2024 r. oraz w marcu 2025 r. Zarządca obiektu w grudniu 2024 r. ponownie pobrał próbki wody z instalacji wody ciepłej, w otrzymanych sprawozdaniach z badań ponownie nie stwierdzono obecności bakterii *Legionella sp.*

V. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy

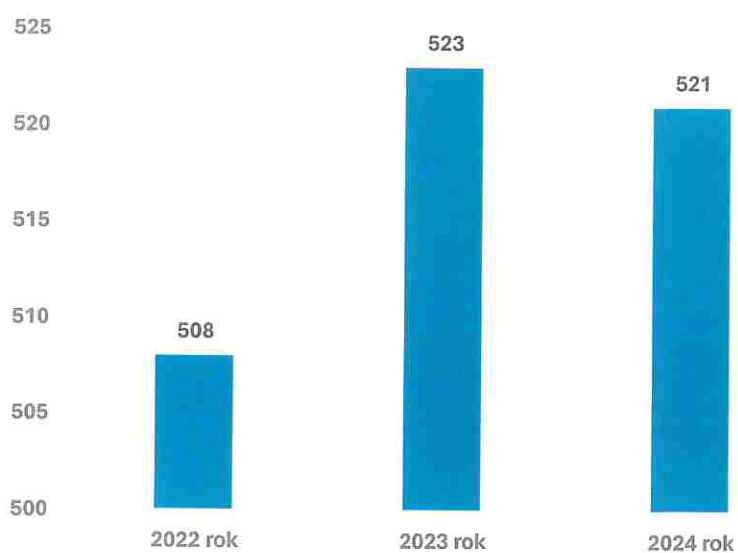
V.1. Struktura zatrudnienia

W 2024 r. nadzorem sanitarnym objętych było 521 zakładów pracy, które zatrudniały ogółem 15 759 pracowników. Dane dotyczące liczby nadzorowanych zakładów pracy oraz liczby zatrudnionych w poszczególnych latach przedstawiono poniżej.

Tab. 7. Liczba nadzorowanych zakładów pracy oraz liczba zatrudnionych

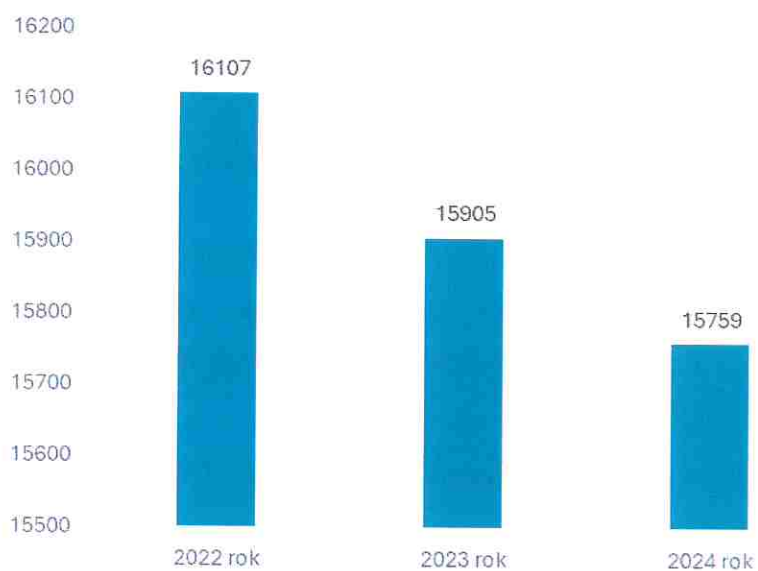
Rok	2022	2023	2024
Liczba zakładów pracy pod nadzorem	508	523	521
Liczba zatrudnionych	16107	15905	15759

Liczba zakładów pracy pod nadzorem

Ryc. 16 Liczba zakładów pracy pod nadzorem

Liczba zatrudnionych

Ryc. 17 Liczba zatrudnionych

Ryc. 18 Liczba zatrudnionych w zakładach pracy

V.2. Kontrole w ramach nadzoru

Skontrolowano 63 podmioty i przeprowadzono ogółem 70 kontroli zakładów pracy. W wyniku ww. kontroli, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 6 decyzji zarządzających z nakazami:

- w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, dotyczącymi:
  - zapewnienia aktualnych kart charakterystyki,
  - przekazania informacji o wytwarzanej i wprowadzanej do obrotu mieszaninie chemicznej stwarzającej zagrożenie pn. „Mieszanka betonowa – beton towarowy” poprzez jej rejestrację w formacie powiadomienia ośrodka zatruc (format PCN - Poison Centers Notification).
- w zakresie nieprawidłowości dotyczących pomieszczeń pracy, tj. pomieszczenia składowania niebezpiecznych mieszanin chemicznych:
  - doprowadzenia do właściwego stanu higienicznego niestabilnej, nierównej i uszkodzonej (ze znacznymi ubytkami) podłogi,
  - zapewnienia w pomieszczeniu wentylacji,
  - zapewnienia ochrony przed nasłonecznieniem, stosownie do rodzaju składowanych materiałów niebezpiecznych i ich właściwości,
  - oznakowania pomieszczenia.

- w zakresie czynników rakotwórczych:

- zapewnienia wykonania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- założenia i prowadzenia rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowisku pracy oraz karty badań i pomiarów czynników szkodliwych,
- założenia i prowadzenia rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- założenia i prowadzenia rejestru pracowników zatrudnionych przy tych pracach, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- obniżenia wartości stężenia pyłu drewna (frakcja wdychalna) na stanowisku Stolarz nr 1 (obsługa strugarki czterostronnej, frezarki dolnowrzecionowej, szlifierki, polerki oraz piły taśmowej, prace pomocnicze i przygotowawcze) do poziomu nieprzekraczającego wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS),

oraz wydano 5 decyzji płatniczych.

Dane dotyczące liczby skontrolowanych zakładów pracy, liczby przeprowadzonych kontroli oraz rodzaju i liczby wydanych decyzji administracyjnych przedstawiono poniżej.

Ryc. 19 Liczba wydanych decyzji w stosunku do liczby przeprowadzonych kontroli

V.3. Narażenie na czynniki szkodliwe

Stwierdzono w 2024 r. przekroczenia Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (NDN/NDS) w 19 zakładach pracy (liczba pracowników pracujących w tych zakładach – 319). Ogółem w warunkach przekroczonych norm higienicznych pracowało 767 pracowników, w 57 podmiotach. W zdecydowanej większości stwierdzenie przekroczeń (NDN) dotyczyło narażenia na ponadnormatywny hałas w przemyśle drzewnym i metalowym. W ww. zakładach sporządzono Programy działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na wymienione czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy, które uwzględniły działania polegające na udostępnianiu środków ochrony indywidualnej słuchu i nadzór nad prawidłowością ich stosowania, a także konieczność oznakowania znakami bezpieczeństwa miejsc pracy w sytuacjach, gdy uniknięcie lub wyeliminowanie ryzyka wynikającego z narażenia nie jest możliwe za pomocą środków organizacyjno-technicznych.

Tab. 8. Zakłady pracy z przekroczeniami czynników szkodliwych

Rok	2022	2023	2024
Liczba zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń NDN/NDS czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy	21	20	19
Liczba pracowników pracujących w ww. zakładach pracy	653	656	767
Liczba pracujących w narażeniu na ponadnormatywny hałas/drgania mechaniczne oddziaływujące na organizm przez kończyny górne	647/0	646/8	767/0
Liczba pracujących w przekroczeniach NDS czynników chemicznych (Mangan i jego związki nieorganiczne, Dichlorometan)	6	10	0

Zakłady pracy z przekroczeniami czynników szkodliwych

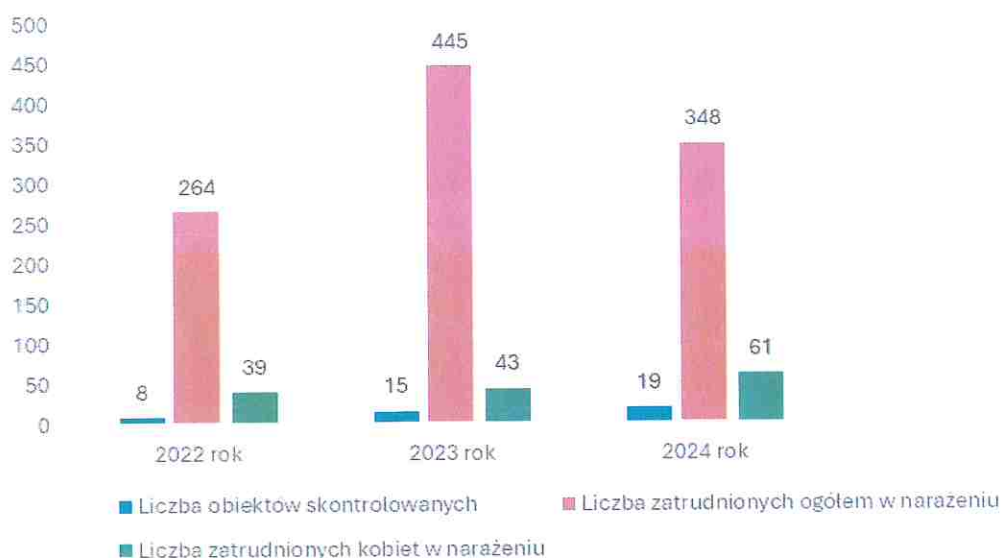
Ryc. 20 Liczba zakładów pracy z przekroczeniami czynników szkodliwych

V.4. Czynniki rakotwórcze i mutagenne w środowisku pracy

W 2024 r. w zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi skontrolowano 19 zakładów pracy. Stwierdzono, że ogółem narażonych na czynniki rakotwórcze jest 348 pracowników, w tym 61 kobiet. W większości to pracownicy narażeni na pyły drewna w zakładach drzewnych. Pozostali pracują w kontakcie z rakotwórczymi substancjami chemicznymi, m.in.:

- związkami Chromu VI – tlenek chromu w procesie galwanizacji, pracuje 3 mężczyzn,
- cytostatykiem o nazwie Paclitaxel, pracuje 15 osób (9 kobiet i 6 mężczyzn),
- tlenkiem etylenu w procesie sterylizacji – 12 pracowników,
- pyłem azbestu (w trakcie prowadzenia prac rozbiórkowych) – 9 pracowników,
- formaldehydem – 1 osoba,
- nikiem – 4 osoby,
- spalinami silników Diesla – 9 pracowników.

Praca w narażeniu na czynniki rakotwórcze

Ryc. 21 Praca w narażeniu na czynniki rakotwórcze

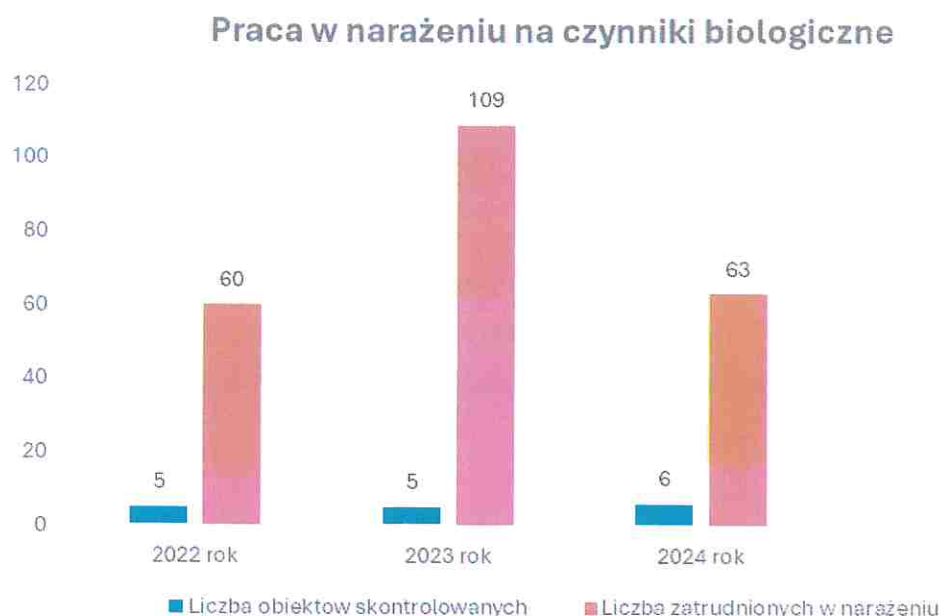
V.5. Czynniki biologiczne w środowisku pracy

W 2024 r. w zakresie czynników biologicznych skontrolowano 6 podmiotów. Stwierdzono narażenie 46 pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne zaliczane do 2 i 3 grupy zagrożenia. Ogółem narażenie na czynniki biologiczne na terenie powiatu nowotomyskiego występuje w 63 zakładach pracy.

Tab. 9. Narażenie na czynniki biologiczne w zakładach pracy

Rok	2022	2023	2024
Liczba zakładów pracy skontrolowanych w zakresie nadzoru nad czynnikami biologicznymi	5	5	6
Liczba pracowników narażonych na ww. czynniki biologiczne (2 i 3 grupa zagrożenia)	60	109	63

Ryc. 22 Praca w narażeniu na czynniki biologiczne

V.6. Nadzór nad substancjami/mieszaninami chemicznymi

W zakresie nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami przeprowadzono ogółem 50 kontroli, w tym:

- 35 w zakładach stosujących na potrzeby prowadzonej działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny (5 kontroli dotyczyło stosowania w działalności zawodowej prekursorów narkotyków kat. 2 i 3),
- 15 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin w tym:
  - 10 kontroli dotyczyło nadzoru nad produktami biobójczymi (przeprowadzono wybiórcze kontrole produktów z grup produktowych: 10, 18 i 19 itd., m.in. pod kątem posiadania ważnych pozwoleń na wprowadzanie do obrotu produktów biobójczych),
  - 3 kontrole podmiotów wskazanych w listach dystrybucyjnych (dotyczyły wycofania z obrotu kapsulek Wash&Fre 4 in capsule, universal 30+5 szt.).

Spośród ww. kontroli skontrolowano 1 producenta (węglanu wapnia), 1 importera (środka Pron Tech) – kontrola interwencyjna dot. nieaktualnej karty charakterystyki produktu biobójczego Pron Tech, w wyniku której nie stwierdzono nieprawidłowości) oraz skontrolowano 1 formulatora - dalszego użytkownika (mieszanki betonowej).

Dodatkowo, w ramach nadzoru nad kosmetykami, przeprowadzono 4 kontrole podmiotów wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne (skontrolowano w ww. zakresie 3 podmioty):

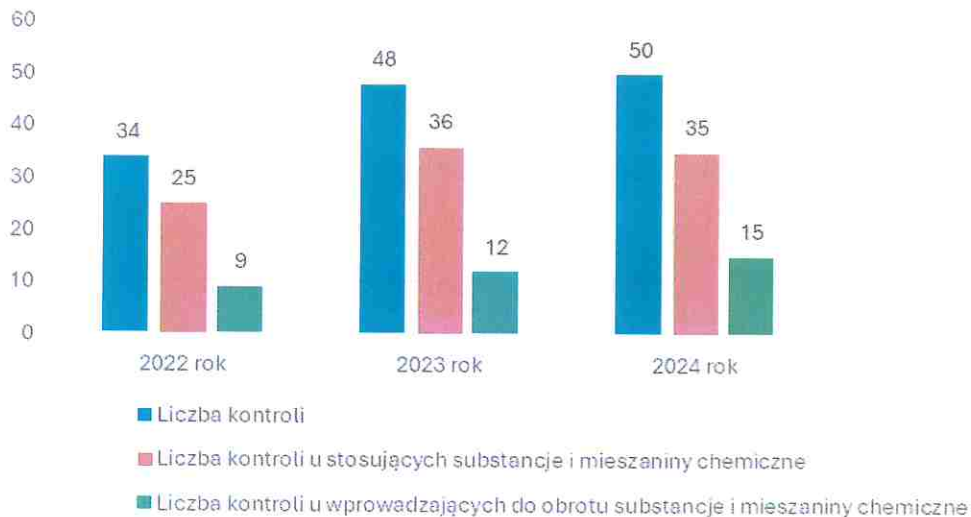
- 3 ww. kontrole dotyczyły notyfikacji otrzymanej z systemu RAPEX nr A11/00084/24 w zakresie produktu kosmetycznego pn. NUXE – VERY ROSE EAU MICELLAIRE APAISANTE 3-EN-1,
- 1 kontrola dotyczyła wycofania produktu kosmetycznego pn. NATURA DWUFAZOWY PŁYN DO DEMAKIJAŻU ze względu na skażenie mikrobiologiczne.

Liczbę przeprowadzonych kontroli w zakresie nadzoru nad substancjami /mieszaninami chemicznymi w poszczególnych latach przedstawiono poniżej.

Tab. 10. Liczba przeprowadzonych kontroli w zakresie nadzoru nad substancjami/mieszaninami chemicznymi

Rok	2022	2023	2024
Liczba kontroli w zakresie nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami	34	48	50
u stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny/w tym stosowanie prekursorów narkotyków kat 2 i 3	25/4	36/7	35/5
u wprowadzających do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny/w tym produkty biobójcze/w tym podmioty z list dystrybucyjnych	9/7 /0	12/8/2	15/10/3
u wprowadzających do obrotu kosmetyki	5	3	4

Nadzór nad substancjami/mieszaninami chemicznymi

Ryc. 23 Nadzór nad substancjami/mieszaninami chemicznymi

V.7. Choroby zawodowe

W 2024 r. wszczęto kolejnych 8 postępowań administracyjnych w sprawie chorób zawodowych. Przeprowadzono w związku z tym 12 wizytacji w ramach postępowań wyjaśniających i wypełniono 10 Kart oceny narażenia zawodowego w związku z podejrzeniem choroby zawodowej. Wydano:

– **5 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej**

- 1 decyzję z poz. nr 6 wykazu Astma oskrzelowa,
- 2 decyzje z poz. 15.3 Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głosi i trwałą dysfonią,
- 1 decyzję z poz. 20.1 wykazu Choroby układu nerwowego spowodowane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka,
- 1 decyzję z poz. nr 18.1 Choroby skóry: alergiczne kontaktowe zapalenie skóry,

– **3 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.**

– **2 postanowienia** (o odmowie wszczęcia postępowania i sprostowaniu omyłki pisarskiej).

Ww. decyzje prawomocne. W toku, nadal prowadzonych jest 8 postępowań, tj. w sprawie następujących chorób zawodowych:

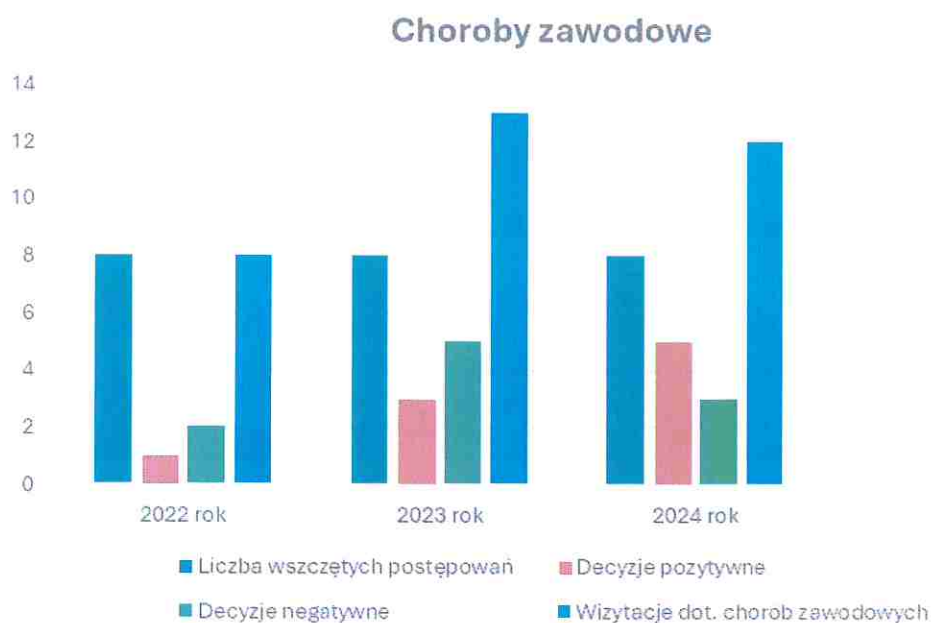
- Zaćmy wywołanej działaniem promieniowania podczerwonego lub długofalowego nadfioletowego (dot. 1 osoby),

- Chorób narządu głosu spowodowanych nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat (dot. 3 osób),
- Przewlekłych chorób obwodowego układu nerwowego wywołanych sposobem wykonywania pracy, tj. zespołu cieśni nadgarstka (dot. 2 osób),
- Boreliozy (dot. 1 osoby),
- Chorób skóry: alergicznego kontaktowego zapalenia skóry (dot. 1 osoby).

Tab. 11. Postępowania w sprawie chorób zawodowych

Rok	2022	2023	2024
Liczba wszczętych postępowań w sprawie chorób zawodowych	8	8	8
Liczba wydanych decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej	1	3	5
Liczba wydanych decyzji o braku podstaw do stwierdzeniu choroby zawodowej	2	5	3
Liczba wydanych postanowień	0	0	2
Liczba przeprowadzonych wizytacji w szkołach oraz kontroli zakładów pracy w ramach prowadzonych postępowań wyjaśniających dotyczących chorób zawodowych	8	13	12

Ryc. 24 Choroby zawodowe

Wydane decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej w poszczególnych latach dotyczyły jednostek chorobowych podanych w poniżej tabeli:

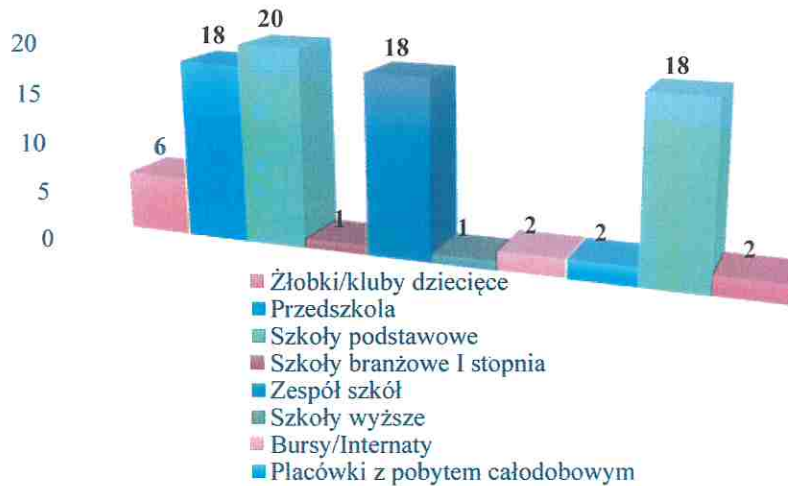
Tab. 12. Decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej

Rok	2022	2023	2024
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat z poz. 15 wykazu chorób zawodowych	1	3	2
Astma oskrzelowa z poz. 6 wykazu chorób zawodowych	0	0	1
Choroby układu nerwowego spowodowane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka z poz. 20.1 wykazu chorób zawodowych	0	0	1
Choroby skóry: alergiczne kontaktowe zapalenie skóry z poz. 18.1 wykazu chorób zawodowych.	0	0	1

VI. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo – wychowawczych

W roku sprawozdawczym skontrolowano 78% placówek oświatowo-wychowawczych będących pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowy Tomysłu.

Wykres 1. Wykaz nadzorowanych placówek oświatowo-wychowawczych

Ryc. 25 Wykaz nadzorowanych placówek oświatowo-wychowawczych

W 2024 r. wydano 15 decyzji:

- 8 decyzji administracyjnych zarządzających, w tym 5 decyzji przedłużających termin wykonania zaleceń ujętych w decyzjach zarządzających;
- 7 decyzji opłatowych.

Ponadto w 2024 r. wydano 5 opinii dot. lokalów, w których będą prowadzone placówki oświatowe (4 bez zastrzeżeń i 1 opinię negatywną).

VI.1. Stan techniczny oraz sanitarny placówek

Wydano 11 pism w trybie art. 30 ustawy o PIS. W każdym z ww. pism umieszczono informację/uzasadnienie przybliżające zagrożenia zdrowotne mające wpływ na zdrowie dzieci/uczniów przy wskazanych uchybieniach. Pisma te dotyczyły:

- dużego zawilgocenie powietrza w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych przy pokojach mieszkalnych w bursie;
- niewystarczającej wysokości pomieszczenia sali przedszkolnej (grupa powyżej 4 osób - wysokość sali – 2,86m);
- złego stanu technicznego podłóg na klatce schodowej, korytarzach, w magazynie do przechowywania kołder i czystej pościeli oraz w pomieszczeniach sanitarno –

higienicznych. Ponadto w pomieszczeniach sanitarnych - kratki ściekowe osadzone poniżej poziomu płytek co może skutkować potknięciem się;

- brudnych, zakurzonych ścian i sufitów w magazynie do przechowywania kołder i czystej pościeli, na korytarzach, klatce schodowej oraz w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych dla uczniów;
- złego stanu higienicznego i technicznego stolarki drzwiowej (drzwi do wszystkich pomieszczeń szkolnych oraz kabin ustępowych zniszczone, z ubytkami okleiny, opuszczone na zawiasach);
- braku tabliczek znamionowych na urządzeniach na placu zabaw z informacjami o: producencie, dacie produkcji, numerze katalogowym lub nazwie urządzenia oraz numerze normy, zgodnie z którą urządzenie wyprodukowano;
- złego stanu technicznego krzeseł w sali komputerowej;
- osadzenia umywalk i misek ustępowych na nieodpowiedniej wysokości w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych dla uczniów;
- braku pisuarów w pomieszczeniu sanitarno-higienicznym dla chłopców;
- braku wentylacji grawitacyjnej w salach lekcyjnych;
- braku pomiarów natężenia oświetlenia sztucznego w salach lekcyjnych;
- zniszczonych, wyszczerbionych, z ubytkami okleiny blatów stolików uczniowskich;
- częściowego prowadzenia zajęć dydaktycznych dla uczniów na korytarzach.

W placówkach oświatowo-wychowawczych, w których wydano decyzje zarządzające w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości oraz do których skierowano pisma w trybie art. 30 ustawy o PIS w związku ze stwierdzonymi uchybieniami, poprawa nastąpiła w następującym zakresie:

- doprowadzono do właściwego stanu: ściany, sufity i podłogi w salach lekcyjnych/salach zajęć, gabinecie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, zapleczu pracowni chemicznej; na korytarzach, w pomieszczeniu socjalnym dla nauczycieli prowadzących zajęcia z wychowania fizycznego; przejścia między budynkiem warsztatowym a budynkiem bloku sportowego; wejścia zewnętrznego do budynku bloku sportowego; nawierzchnię placu rekreacyjnego; pomieszczeń sanitarno-higienicznych ogólnodostępnych dla wychowanków w budynku internatu; drzwi do sal lekcyjnych i kabin ustępowych w pomieszczeniach sanitarno-higienicznych ogólnodostępnych dla wychowanków internatu; blaty stolików uczniowskich i siedziska krzeseł; kratki ściekowe w pomieszczeniach prysznicowych przy sali gimnastycznej; materace w sali gimnastycznej;
- zabezpieczono punkty świetlne na korytarzach;

- zamontowano przykrycia na oczka ustępowe w sanitariatach przedszkolnych;
- zabezpieczono okno na półpiętrze klatki schodowej;
- zabezpieczono grzejniki centralnego ogrzewania w sali gimnastycznej;
- zapewniono właściwe natężenie oświetlenia sztucznego w salach lekcyjnych;
- oznakowano urządzenia na placu zabaw (zamontowano tabliczki znamionowe z wymaganymi informacjami).

W dalszym ciągu 4 placówki szkolne, wykazywane w latach poprzednich, użytkują jako sale lekcyjne pomieszczenia zaadaptowane w części piwnicznej z czytelnicy i świetlicy, gdzie poziom podłogi i wysokość pomieszczeń nie odpowiada wymogom przepisów prawnych. Według oświadczeń dyrektorów placówek ww. sale lekcyjne urządzone z powodu ograniczeń lokalowych placówki.

Stan sanitarno – higieniczny skontrolowanych placówek oświatowo – wychowawczych w roku sprawozdawczym nie budził poważnych zastrzeżeń. W roku sprawozdawczym przeprowadzono termomodernizację w 2 placówkach szkół podstawowych. Termomodernizacja w pierwszej omawianej szkole polegała na wymianie źródła ciepła (ogrzewanie na biomasę zamieniono na ogrzewanie gazowe i pompę ciepła) z całkowitą wymianą urządzeń grzewczych. W wymienionej szkole zastosowano we wszystkich pomieszczeniach system rekuperacji. W drugiej szkole termomodernizacja polegała na wymianie instalacji grzewczej, wymianie wszystkich okien, podłóg w 8 salach lekcyjnych, ponadto ocieplono cały budynek oraz odmalowano wszystkie pomieszczenia i ciągi komunikacyjne szkoły.

Ponadto w 1 szkole podstawowej dokonano przebudowy i nadbudowy budynku. W związku z tym uzyskano dodatkowo 3 sale lekcyjne.

VI.2 Interwencje

W roku sprawozdawczym do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomysłu wpłynęły 4 interwencje dotyczące placówek oświatowo-wychowawczych i tak:

- pierwsza dotyczyła – złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń przedszkola oraz „niedostosowania placu zabaw do dzieci”. Interwencja miała charakter anonimowy. W wyniku przeprowadzonej kontroli uznano zarzuty za bezzasadne;
- druga dotyczyła wszawicy w szkole podstawowej – otrzymano zgłoszenie od rodzica (anonimowe) o wskazanym problemie. Skontaktowano się telefonicznie z dyrektorem placówki, który potwierdził wskazany problem. W związku z tym przekazano drogą elektroniczną materiały edukacyjne na ww. temat oraz określono kierunki zapobiegania wszawicy w szkole. Interwencja uzasadniona;

- trzecia dotyczyła złych warunków sanitarnych w przedszkolu. Przeprowadzono kontrolę. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Z uwagi na anonimowy charakter interwencji – nie przekazano odpowiedzi;
- czwarta dotyczyła braku dostępu do pomieszczeń sanitarno – higienicznych dla uczniów w zespole szkół ponadpodstawowych. Skontaktowano się z dyrektorem placówki, który potwierdził brak wody w budynku szkolnym. Według wyjaśnień sytuacja ta miała miejsce przez okres 1,5 godz. Dyrektor wyjaśnił, iż rano tego dnia otrzymał telefoniczną informację z przedsiębiorstwa wodociągów i kanalizacji, iż zostanie na jakiś czas wyłączony dopływ wody do budynku w związku z zamykaniem ogrzewania. Dyrektor podjął decyzję o zamknięciu sanitariatów z uwagi na brak bieżącej wody. Uczniowie mieli możliwość korzystania z pomieszczeń sanitarno-higienicznych znajdujących się w drugim budynku szkoły oddalonym od budynku głównego o ok. 600-700 m. W związku z zaistniałą sytuacją dyrektor placówki przyznał, że zabrakło płynnej komunikacji między placówką a uczniami, którzy nie wiedzieli, że mogą korzystać z toalet w drugim budynku. Uzyskaną informację przekazano rodzicowi, który potwierdził, iż pomieszczenia sanitarno-higieniczne są już czynne. Interwencja uzasadniona.

VI. 3. Wodociągi i kanalizacja

Na terenie powiatu nowotomyskiego każda z placówek oświatowo - wychowawczych jest zaopatrywana w wodę z wodociągu publicznego.

Natomiast wśród 54 placówek skontrolowanych 12 posiada własne urządzenia kanalizacyjne i tak: 6 placówek posiada zbiorniki bezodpływowe, 6 placówek własną oczyszczalnię ekologiczną. Ww. placówki zlokalizowane są w miejscowościach wiejskich (brak kanalizacji centralnej).

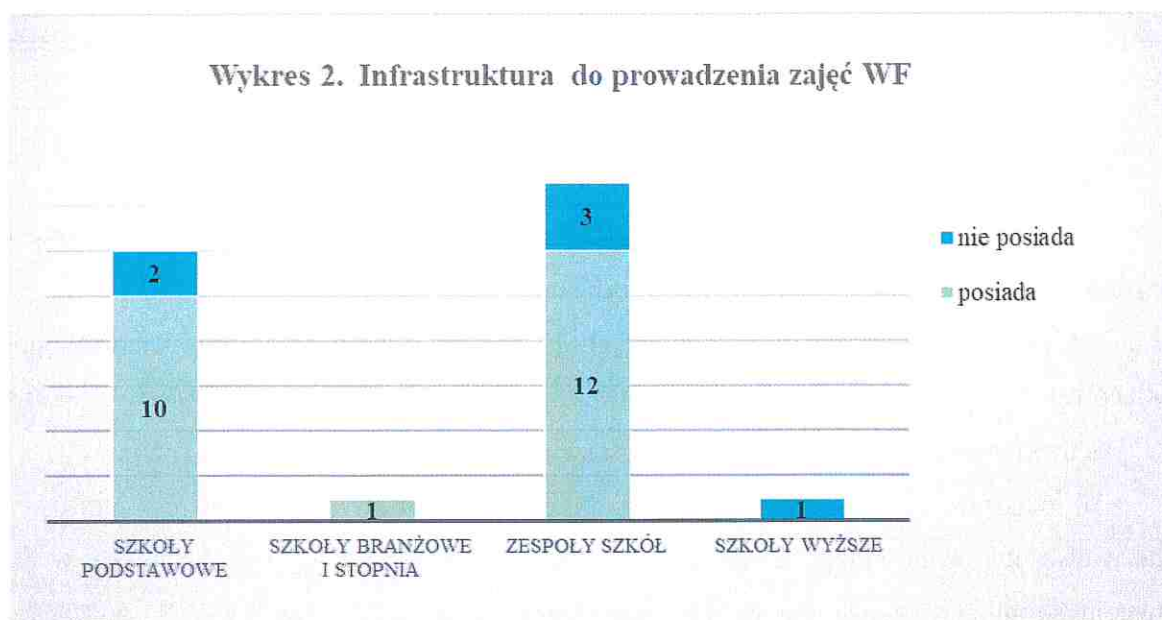
W dalszym ciągu Zespół Szkoły i Przedszkola Brody 1, 64-310 Lwówek – Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II, Brody 1, 64-310 Lwówek jest jedyną placówką w powiecie nowotomyskim posiadającą sanitariaty zewnętrzne. Uczniowie klas IV-VIII podczas przerw międzylekcyjnych mają obowiązek korzystania z sanitariatów zewnętrznych. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomysłu skierował ponownie pismo do Burmistrza Miasta i Gminy Lwówek o podjęcie skutecznych działań w celu rozwiązania powyższego problemu.

W 2024 r. z grupy placówek skontrolowanych odnotowano, iż standard dostępności do urządzeń sanitarnych nie jest zachowany w 2 szkołach podstawowych oraz w 4 zespołach szkół i 1 przedszkolu. Fakty te zostały odnotowane w protokołach kontroli, które zostały przedstawione organom prowadzącym.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi dotyczącymi zapewnienia uczniom możliwości korzystania z ciepłej bieżącej wody przy wszystkich umywalkach w pomieszczeniach sanitarno – higienicznych, stwierdzono, iż na terenie powiatu nowotomyskiego wszystkie skontrolowane w 2024 r. placówki oświatowo – wychowawcze spełniają ww. wymagania.

VI. 4. Infrastruktura do prowadzenia zajęć WF

W zakresie posiadania przez placówki własnej infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego odnotowano niedostateczną liczbę sal gimnastycznych/zastępczych/rekreacyjnych. Brak sal własnych odnotowano w 41,4% skontrolowanych szkół na terenie powiatu nowotomyskiego (dotyczy szkół podstawowych i zespołów szkół). Placówki nie posiadające własnej infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego (w roku sprawozdawczym stwierdzono brak w 6 placówkach) korzystają z infrastruktury poza placówką (boiska wiejskie, sale wiejskie, hale sportowe, ośrodki sportu i rekreacji) lub uczniowie ww. placówek ćwiczą na korytarzach bądź w salach lekcyjnych.

Ryc. 26 Infrastruktura do prowadzenia zajęć WF

W ramach nadzoru bieżącego nad placówkami szkolnymi stwierdzono, iż na 24 placówki posiadające urządzenia i sprzęt sportowy, jedynie 5 posiada ww. urządzenia i sprzęt zaopatrzone w certyfikaty bezpieczeństwa w 100%. Większość placówek posiada znaczący procent sprzętu sportowego bez certyfikatów, którego zakup miał miejsce przed 1997 r.

VI.5. Dożywianie dzieci i młodzieży

Oceniając placówki pod kątem prowadzonego dożywiania stwierdzono, iż 19 placówek wydawało ciepłe posiłki, w tym 6 placówek wyłącznie posiłki jednodaniowe. Łącznie z obiadów jednodaniowych i pełnych korzystało 2018 dzieci i młodzieży.

Stwierdzono także, iż z dofinansowywanych posiłków korzystało 133 dzieci i młodzieży, co stanowi 6,6% ogólnej liczby dzieci i młodzieży korzystających z posiłków. Ponadto napój (herbata, sok owocowy) wydawany był w 2 skontrolowanych placówkach, z którego korzystało 646 uczniów. Oceniając prowadzone dożywianie w szkołach należy stwierdzić, iż na 19 placówek wydających ciepłe posiłki 7 placówek korzystało z posiłków przygotowywanych na miejscu natomiast 12 z posiłków dowożonych spoza placówki.

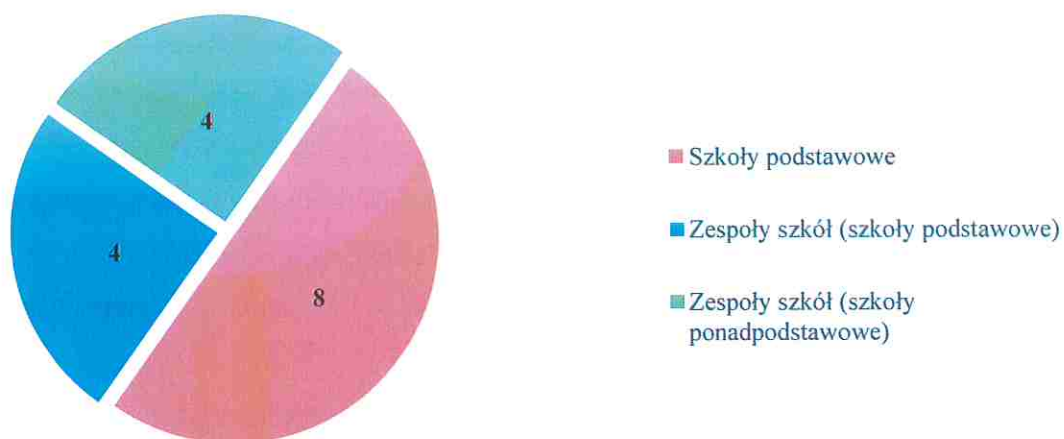
Ponadto podczas kontroli stwierdzono, iż 7 placówek szkolnych zapewnia stały dostęp do wody pitnej (źródła/poidła/woda w dzbankach).

VI.6. Opieka medyczna/stomatologiczna

Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, iż opiekę medyczną sprawowaną przez pielęgniarkę/higienistkę posiada 27 na 28 placówek oświatowych skontrolowanych w 2024 r. Jedna szkoła podstawowa nie zapewnia fachowego personelu medycznego. W przypadku zachorowania, bądź nieszczęśliwego wypadku pomoc udzielana jest według ogólnych zasad dostępu do świadczeń medycznych. Szkoły nie zapewniają opieki lekarskiej, natomiast 24 szkoły organizują opiekę stomatologiczną w oparciu o gabinet stomatologiczny poza terenem szkoły.

Gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej posiada 16 skontrolowanych placówek oświatowych (wszystkie do własnej dyspozycji). Stan higieniczno – sanitarny ww. gabinetów nie budził zastrzeżeń. W placówkach, które nie posiadają gabinetów opieka medyczna sprawowana jest w pomieszczeniach zastępczych.

Wykres 3. Wykaz placówek posiadających gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej

Ryc. 27 Wykaz placówek posiadających gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej

VI.7. Nadzór nad niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi

Niebezpieczne preparaty i substancje chemiczne posiadało 5 szkół podstawowych, oraz 5 zespołów szkół. W wyniku kontroli stwierdzono, iż ww. placówki nie posiadały substancji i preparatów chemicznych po upływie daty ważności. Substancje i preparaty przechowywane były w pomieszczeniach zamykanych, odpowiednio oznakowanych, z dostępem do wody bieżącej. Każdy preparat posiadał kartę charakterystyki, która określa między innymi: udzielanie I pomocy, postępowanie w przypadku pożaru, postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska, postępowanie z substancją/preparatem i jej/jego magazynowanie.

VI.8. Rozkład zajęć lekcyjnych

Prawidłowy rozkład zajęć lekcyjnych jest jednym z istotnych elementów w systemie opieki nad dziećmi i młodzieżą. Oceniono plan zajęć dydaktyczno – wychowawczy z uwzględnieniem obciążenia uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, zróżnicowaniu zajęć w każdym dniu oraz pod kątem możliwości psychofizycznych uczniów w podejmowaniu intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia.

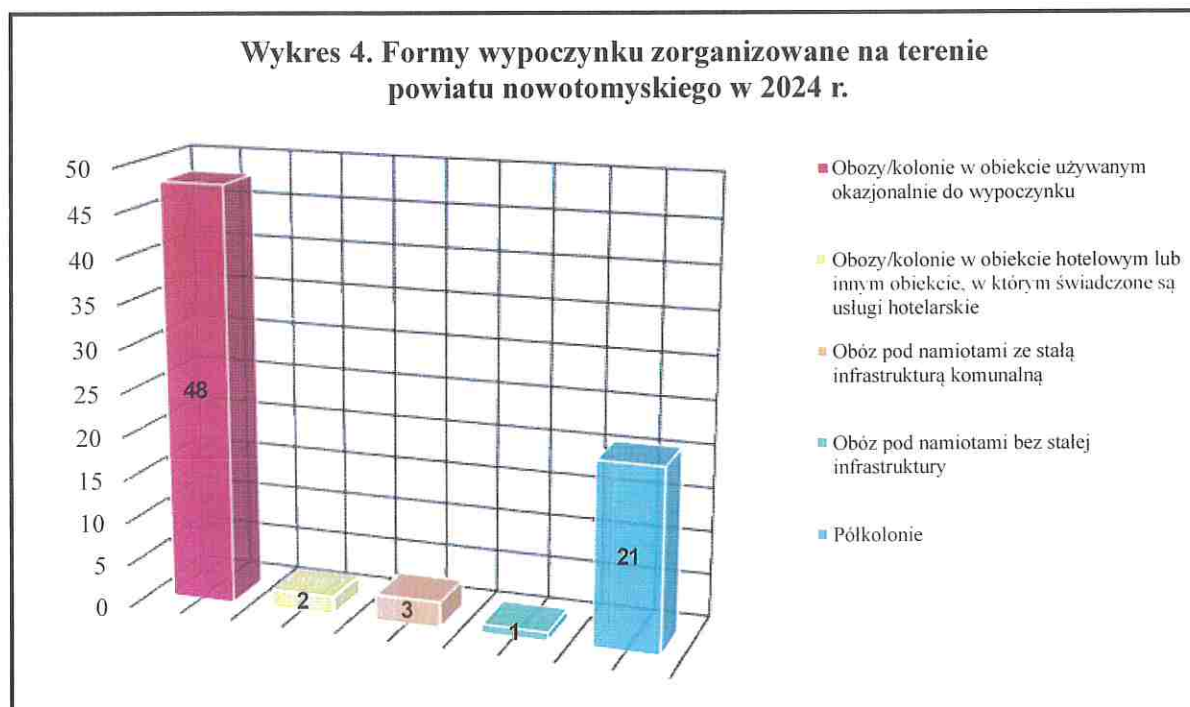
W roku sprawozdawczym oceniono 22 placówki (126 oddziałów) pod kątem prawidłowego rozkładu zajęć lekcyjnych, gdzie nie stwierdzono nieprawidłowości.

VI.9. Wypoczynek dzieci i młodzieży

W okresie zimowej i letniej przerwy wakacyjnej na terenie powiatu nowotomyskiego zorganizowano 75 placówek wypoczynku, w tym skontrolowano 64:

- 2 obozy w obiekcie używanym okazjonalnie do wypoczynku;
- 41 obozów/kolonii w hotelu lub innym obiekcie, w którym świadczone są usługi hotelarskie;
- 1 obóz pod namiotami ze stałą infrastrukturą komunalną;
- 1 obóz pod namiotami bez stałej infrastruktury;
- 19 półkolonii.

Ryc. 28 Formy wypoczynku zorganizowane na terenie powiatu nowotomyskiego w 2024 r.

Ogółem z wypoczynku skorzystało 2507 dzieci i młodzieży. Według opinii organizatorów wypoczynku na terenie powiatu nowotomyskiego istnieje bardzo dobra baza do organizowania obozów sportowych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli higieniczno – zdrowotnych nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości. Organizatorzy zapewнили uczestnikom dobre warunki zakwaterowania, utrzymania higieny osobistej oraz prowadzenia zajęć sportowo – rekreacyjnych (hale sportowe, boiska do gry w piłkę nożną oraz boiska typu Orlik).

W trakcie wypoczynku nie odnotowano żadnego przypadku zatrucia pokarmowych. Odnotowano natomiast 2 przypadki zachorowań oraz 6 wypadków/urazów. Uczestnicy wspomnianych zachorowań i wypadków/urazów pozostali na wypoczynku.

W ramach współpracy z Komendą Powiatową Policji w Nowym Tomysłu skontrolowano wspólnie 16 turnusów wypoczynku.

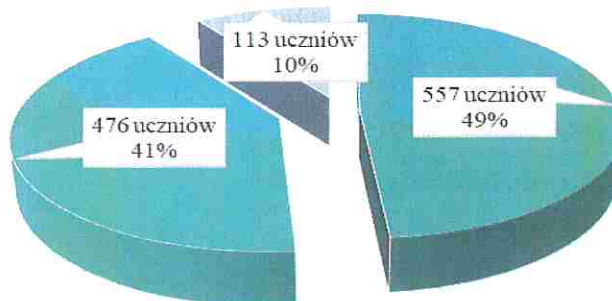

VI. 10. Badania problemowe i dodatkowe działania

W roku 2024 przeprowadzono następujące badania problemowe dotyczące:

- przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W trakcie kontroli stwierdzono przestrzeganie ww. przepisów;
- posiadania przez szkoły i placówki certyfikatów na sprzęt sportowy i meble edukacyjne. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w ww. zakresie;
- przygotowania informacji o stanie przygotowania obiektów do wypoczynku dzieci i młodzieży w formie wyjazdowej. W omawianym zakresie skontrolowano 3 placówki;
- przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2024/2025 pod kątem zapewnienia właściwych warunków higieniczno-sanitarnych w tym określenia wskaźnika powierzchni przypadającej na jednego ucznia w sali dydaktycznej i standardów dostępności do urządzeń sanitarnych w szkołach podstawowych. W omawianym zakresie skontrolowano 10 placówek szkolnych. Na podstawie ww. kontroli stwierdzono, iż wszystkie skontrolowane placówki były przygotowane do rozpoczęcia nowego roku szkolnego;
- oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów. Akcję ważenia uczniów i ich tornistrów przeprowadzono w 10 szkołach podstawowych. Ogółem badaniem objęto 1146 uczniów z 80 oddziałów. W wyniku badania stwierdzono, iż waga tornistra szkolnego w zakresie do 10 % masy ciała ucznia była u 557 uczniów, w zakresie 10-15% u 476 uczniów, a w zakresie powyżej 15% u 113 uczniów co stanowiło 9,86% ogólnej liczby przebadanych uczniów. Ponadto wszystkie skontrolowane placówki oświatowe zapewniają uczniom możliwość pozostawiania w szkole części podręczników i przyborów szkolnych.

Wykres 5. Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów

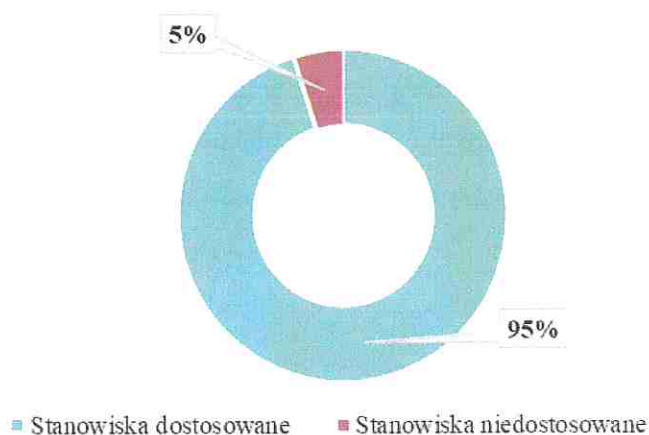

- Waga tornistra szkolnego w zakresie do 10% masy ciała ucznia
- Waga tornistra szkolnego w zakresie do 10-15% masy ciała ucznia
- Waga tornistra szkolnego w zakresie powyżej 15% masy ciała ucznia

Ryc. 29 Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów

- oceny dostosowania mebli do warunków antropometrycznych uczniów i przedszkolaków. Ww. ocenę przeprowadzono w 9 placówkach. Skontrolowano pod tym względem 5 placówek przedszkolnych, 1 placówkę szkoły podstawowej, 1 szkołę branżową I stopnia – funkcjonująca samodzielnie, 2 placówki funkcjonujące w zespołach (1 przedszkole i 1 szkołę podstawową, 1 szkołę branżową I stopnia). Ogółem badaniem objęto 691 stanowisk pracy ucznia/przedszkolaka. Na podstawie ww. oceny stwierdzono w jednej placówce (w 3 oddziałach - 34 stanowiska pracy ucznia) niedostosowanie mebli edukacyjnych do zasad ergonomii. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomyszu wydał decyzję zarządzającą z zaleceniem dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii.

Wykres 6. Zbadane stanowiska pracy ucznia/przedszkolaka

Ryc. 30 Zbadane stanowiska pracy ucznia/przedszkolaka

W roku sprawozdawczym stwierdzono także, iż 34 placówki na 48 skontrolowanych (przedszkola, szkoły podstawowe, zespoły szkół) posiadają wyłącznie meble zaopatrzone w certyfikaty bezpieczeństwa.

VII. Stan sanitarny obiektów żywności i żywienia

W roku 2024 r. pod nadzorem tutejszego Organu znajdowało się **1429 obiektów żywności i żywienia**.

W nadzorowanych zakładach przeprowadzono **257 kontroli**, w tym **24 kontrole** stanowiły graniczne kontrole sanitarne, w trakcie których wydano ogółem **24 świadectwa** jakości zdrowotnej na importowane środki spożywcze.

Sporządzono **257 protokołów** z kontroli sanitarnej, wydano **8 decyzji** merytorycznych oraz **29 decyzji** o opłacie. Wydano **49 decyzji** o zatwierdzeniu zakładu oraz zaświadczeń o wpisie zakładu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Charakterystyka stanu sanitarnego obejmuje prawidłowe przechowywanie i obróbkę produktów spożywczych, właściwe temperatury przechowywania, odpowiednie warunki transportu oraz skuteczne metody obróbki termicznej, które wpływają bezpośrednio na bezpieczeństwo żywności. Ważnym kryterium jest utrzymanie wysokich standardów czystości w obiekcie, zarówno w obszarze przygotowywania posiłków, jak i w miejscach przechowywania surowców i gotowych potraw. W wielu zakładach stan sanitarny uległ systematycznej i ciągłej poprawie, dzięki coraz większej świadomości przedsiębiorców w zakresie obowiązujących wymagań oraz wdrażaniu i stosowaniu zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), a także wprowadzaniu systemu HACCP. System HACCP wdrożyło 664 nadzorowanych zakładów, dobrą praktykę higieniczną i dobrą praktykę produkcyjną wdrożyło 1427 zakładów. Szczególny nacisk w 2024 r. pod kątem kontroli był kładziony na obiekty o wysokim ryzyku (możliwość wystąpienia zagrożenia). Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higieniczno - sanitarnych.

Pracownicy Sekcji Higieny Żywności i Żywnienia kontrolowali warunki higieniczne w obiektach produkcji i obrotu żywnością, w tym m.in. w zakładach żywienia zbiorowego. Oceniano teoretycznie jadłospisy dekadowe, uwzględniając zgodność z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełnić środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1154).

W trakcie kontroli sprawdzano:

- różnorodność grup środków spożywczych,
- składniki posiłków – czy posiłki (śniadanie, obiad, podwieczorek) zawierały produkty z następujących grup środków spożywczych: produkty zbożowe lub ziemniaki, warzywa lub owoce, mleko lub produkty mleczne, mięso, ryby, jaja, orzechy, nasiona roślin strączkowych i inne nasiona oraz tłuszcze,

- sposób przyrządzania: zup, sosów oraz potraw, czy sporządzane były z naturalnych składników, bez użycia koncentratów spożywczych, z wyłączeniem koncentratów z naturalnych składników,
- częstotliwość podawania potraw smażonych oraz jakość używanych olejów roślinnych rafinowanych (o zawartości kwasów jednonienasyconych powyżej 50% i zawartości kwasów wielonienasyconych poniżej 40%),
- jakość przygotowywanych napojów (przygotowywane na miejscu nie zawierały więcej niż 10 g cukrów w 250 ml produktu gotowego do spożycia),
- częstotliwość podawania:
  - a) mleka lub produktów mlecznych,
  - b) mięsa, jaj, orzechów, nasion roślin strączkowych,
  - c) warzyw lub owoców w każdym posiłku,
  - d) produktów zbożowych w śniadaniu, obiedzie oraz podwieczorku,
- częstotliwość podawania w żywieniu całodziennym porcji warzyw lub owoców,
- częstotliwość podawania porcji ryb.

Przy planowaniu i realizacji żywienia zbiorowego przedsiębiorcy posługiwali się modelowymi racjami pokarmowymi, dla różnych grup ludności opracowanymi – zgodnie z kompetencjami i aktualnym stanem wiedzy oraz opublikowanymi przez jednostki badawczo-rozwojowe podległe i nadzorowane przez Ministra Zdrowia, w tym głównie Instytut Żywności i Żywienia.

Nie zakwestionowano żadnego z ocenianych jadłospisów. Sposób planowania jadłospisów był zgodny z ww. rozporządzeniem.

W 2024 r. przeprowadzono ocenę sposobu żywienia w szpitalu w Nowym Tomyszu oraz Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym w Opalenicy.

W szpitalu w trakcie oceny jadłospisu 10-dniowego wykazano, że dieta podstawowa jest zgodna z wytycznymi Programu oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach i zakładach opieki zdrowotnej na podstawie jadłospisów/posiłków (opracowanego przez GIS we współpracy z Instytutem Żywności i Żywienia), który uzyskał ocenę końcową sposobu żywienia/jadłospisu na poziomie zadowolającym. Stwierdzono, że oceniony jadłospis mieści się w przedziale 25-29 pkt. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. Doktora Kazimierza Hołogi w Nowym Tomyszu uczestniczy w programie pilotażowym Ministerstwa Zdrowia "Dobry posiłek w szpitalu". W wyniku tego można zaobserwować polepszenie jakości produkowanych i podawanych posiłków.

Firma cateringowa dostarcza posiłki do szpitala własnym transportem, a następnie dowożone są wózkami do kuchenek oddziałowych. Śniadania, posiłki obiadowe (zupa i drugie danie), kolacje dostarczane są w postaci gotowych zapakowanych dla każdego pacjenta porcji w naczyniach

jednorazowego użytku. Opakowania jednorazowe stosowane do pakowania śniadań i kolacji stanowią opakowania z polistyrenu ekstrudowanego (XPS), natomiast opakowania jednorazowe stosowane do pakowania posiłków obiadowych stanowią opakowania z polipropylenu (PP). Na opakowania wykonane z XPS oraz z PP przedstawiono deklaracje zgodności producenta. Używany rodzaj opakowań spełnia wymagania Ustawy z dnia 9 maja 2023 r. (Dz. U. z 2023r. poz. 877).

Natomiast w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicznym w Opalenicy, dokonano oceny jadłospisu 10-dniowego, w którym dieta podstawowa była zgodna z wytycznymi Programu oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach i zakładach opieki zdrowotnej na podstawie jadłospisów/posiłków (opracowanego przez GIS we współpracy z Instytutem Żywności i Żywienia). Jadłospis uzyskał ocenę końcową sposobu żywienia/jadłospisu na poziomie zadowalającym. Stwierdzono, że oceniony jadłospis mieści się w przedziale 25-29 pkt.

W okresie 24.06.2024 r. – 30.09.2024 r. przeprowadzono **26 kontroli** obiektów znajdujących się w **miejsowościach wypoczynkowych oraz przy trasach turystycznych**. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W 2024 roku przeprowadzono **kontrole dotyczące powiadomień alarmowych i informacyjnych w ramach funkcjonowania systemu wczesnego ostrzegania RASFF**, które dotyczyły:

- przekroczenia Najwyższych Dopuszczalnych Poziomów Pozostałości pestycydów (NDP) – **flonikamidu** (środek działający na owady) w **ogórkach kiszonych**. Nie stwierdzono w obrocie przedmiotowego środka spożywczego;
- wykrycia **obecności fragmentów i drobin szkła w winie musującym, białym, wytrawnym CAVA VIONELLI BRUT**. Uzyskany wynik badania właścicielskiego nie potwierdził obecności stałych substancji obcych. Przedsiębiorca dobrowolnie uruchomił procedurę wycofywania z obrotu handlowego zakwestionowanego produktu;
- stwierdzenia **podwyższonej zawartości alkaloidów pirolizydynowych w produkcie pn. Kmin rzymski mielony**. Na liście dystrybucyjnej znajdował się 1 punkt w Borui Nowej. Nie stwierdzono w obrocie przedmiotowego produktu, który nie był stosowany na cele spożywcze;
- w sprawie **migracji 4,4' – diaminodifenylometanu w zestawie 3 sztuk narzędzi kuchennych nylonowych** (związek używany jako utwardzacz do żywic epoksydowych oraz jako półprodukt do produkcji polimerów i polikondensatów). Podczas kontroli przeprowadzonej w sklepie nie stwierdzono w sprzedaży przedmiotowego produktu;

- stwierdzenia **obecności glutenu w płatkach owsianych bezglutenowych RADIX-BIS**. Na liście dystrybucyjnej znajdowały się 3 sklepy będące pod nadzorem tutejszego organu. Nie stwierdzono w obrocie przedmiotowego środka spożywczego;
- stwierdzenia **zanieczyszczenia alkaloidami pirolizydynowymi w produkcie Herbatka Herbatka fix rumiankowo-koperkowa**. Na liście dystrybucyjnej znajdował się 1 punkt w Nowym Tomysłu. Dostawca powiadomił przedsiębiorcę o natychmiastowym wycofywaniu z obrotu partii kwestionowanego środka spożywczego. W wyniku kontroli nie stwierdzono w obrocie przedmiotowego produktu;
- podjęcia działań w związku z **wykryciem bakterii Salmonella w 1 z 5 próbek produktu pn. „Majeranek suszony” 10x100g**. Przedmiotowy środek spożywczy dostarczono do Magazynu Centralnego Środków Spożywczych zlokalizowanego w Centrum Dystrybucyjnym DINO, Bolewicko 32, 64-305 Bolewice. Podczas kontroli przeprowadzonej w Magazynie Centralnym nie stwierdzono w obrocie przedmiotowego produktu. Zgodnie z przesłaną listą dystrybucyjną do kontrolowanego obiektu dostarczono 1440 sztuk kwestionowanego produktu. Cały asortyment został rozdysponowany do sieci sklepów Dino (odbiorców), zlokalizowanych na terenie poszczególnych powiatów. Cała dokumentacja została przekazana w celu podjęcia stosownych działań zgodnie z kompetencjami i przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego na terenie poszczególnych powiatów;
- przekroczenia **maksymalnego dopuszczalnego poziomu ołowiu w mielonym cynamonie**, kraj pochodzenia: Wietnam. Zgodnie z przesłaną listą dystrybucyjną przedmiotowy środek spożywczy dostarczono do jednej z Kwaciarni. Skontaktowano się z właścicielem powyższej kwaciarni i uzyskano informację, iż zakupiony cynamon mielony nie jest stosowany do celów spożywczych, lecz do celów dekoracyjnych (produkcja świeczek, zapachowych odświeżaczy). Ponadto przedsiębiorca wyjaśnił, iż otrzymał drogą elektroniczną powiadomienie o konieczności wycofania produktu z obrotu;
- podjęcia działań w związku z **wykryciem bakterii Salmonella w rukoli pochodzącej z Włoch**. Zgodnie z przesłaną listą dystrybucyjną przedmiotowy środek spożywczy stanowił 1 opakowanie zbiorcze (8 x 100g) i został dostarczony do firmy na terenie gminy Opalenica. Zakupiony środek spożywczy w całości został sprzedany w systemie paragonowym, bez możliwości identyfikacji kupującego,
- stwierdzenia **ochratoksyny A w produkcie pn. mąka żytnia razowa typ 2000, 900 g**, producenta Radix-Bis Sp. z o.o. Zgodnie z przesłaną listą dystrybucyjną na terenie powiatu znajdowały się 4 zakłady, do których został dostarczony przedmiotowy środek spożywczy. Łącznie przeprowadzono **5 kontroli** w ramach funkcjonowania systemu RASFF.

Potwierdzenie obecności znajdowania się kwestionowanych produktów dokonywano również drogą telefoniczną (większość przypadków dotyczyła produktów nietrwałych mikrobiologicznie których termin przydatności już minął). Jednak każde zgłoszenie było rzetelnie wyjaśnione.

Ogółem do badań laboratoryjnych **pobrano 189 próbek żywności** (w tym krajowe, importowane oraz wyprodukowane w Unii Europejskiej). Z pobranych do badań laboratoryjnych **10 (2x5) próbek żywności podlegała zakwestionowaniu.**

Pobrano próbki pn. „Lody Śmietankowe” (lody z automatu na bazie mleka, RTE) do badań mikrobiologicznych w Zakładzie Małej Gastronomii. W wyniku wykonanych badań laboratoryjnych próbek przez Dział Laboratoryjny Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu - **stwierdzono niezgodności** z przepisami Rozporządzenia Komisji (WE) NR 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 338 22.12.2005, str. 1, z późn. zm.) w zakresie obecności **Enterobacteriaceae**. W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych nie stwierdzono nieprawidłowości w zakładzie. Po otrzymaniu badań właścicielskich od przedsiębiorcy uzyskano zgodne z Rozporządzeniem Komisji (WE) NR 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. kryteria w zakresie obecności Enterobacteriaceae. Przedsiębiorca zakupił i zastosował nowy płyn do dezynfekcji automatu do lodów. **Żadna z pobranych do badań próbek środków spożywczych w 2024 roku nie podlegała kwestionowaniu z uwagi na nieprawidłowe znakowanie.**

Pobrano do badań laboratoryjnych **1 próbkę materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (import)**. Pobrana próbka nie podlegała zakwestionowaniu. W 2024 r. zgodnie z planem pobierania próbek do badań laboratoryjnych nie pobrano próbek w kierunku badania obecności organizmów genetycznie zmodyfikowanych. Podczas kontroli sanitarnych nie stwierdzono produkcji żywności genetycznie modyfikowanej.

Bieżący nadzór nad suplementami diety oraz żywnością specjalnego przeznaczenia obejmował kontrolę znajdujących się w obrocie produktów oraz oferowanych do sprzedaży na stronach internetowych, w zakresie znakowania produktów wprowadzanych do obrotu handlowego oraz weryfikacji spełnienia warunków określonych w otrzymanych pismach od Głównego Inspektora Sanitarnego. Od 2024 roku na terenie powiatu nowotomyskiego posiadamy **1 zakład produkujący suplementy diety** (na bazie tłuszczu z rozpuszczonymi witaminami), natomiast nie wprowadza ich do obrotu.

W 2024 roku sprawdzono oznakowanie suplementów diety oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego znajdujących się w obrocie oraz na stronach internetowych. W zakresie

znakowania oceniono ogółem **86 suplementy diety** oraz **38 środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego**.

Żadnego z ocenianych suplementów diety oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego nie kwestionowano. Do żadnego z ocenianych (w zakresie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych) suplementów diety i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego uwag nie wniesiono. Nie podejmowano żadnych działań administracyjnych. Ocenę przeprowadzano zgodnie z wymaganiami zawartymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności (Dz. Urz. UE L 304 z 22.11.2011 r., s.18, z późn. zm.), oraz Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 16 września 2010 r. w sprawie środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego (Dz. U. z 2015 r. poz. 1026), a także w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 października 2007 r. w sprawie składu oraz oznakowania suplementów diety (Dz.U. z 2023 r. poz. 79).

Sprawdzano, czy na opakowaniu jednostkowym podano następujące informacje:

- nazwę kategorii składników odżywczych lub substancji charakteryzujących produkt lub wskazanie ich właściwości,
- porcję produktu zalecaną do spożycia w ciągu dnia,
- ostrzeżenie dotyczące nieprzekraczania zalecanej porcji do spożycia w ciągu dnia,
- stwierdzenie, że suplementy diety nie powinny być stosowane jako substytut zróżnicowanej diety,
- stwierdzenie, że suplement diety powinien być przechowywany w sposób niedostępny dla małych dzieci,
- deklarację zawartości witamin i składników odżywczych (w postaci liczbowej, oraz zgodność używanych jednostek witamin i składników mineralnych),
- deklaracji w oznakowaniu zawartości witamin i składników mineralnych w przeliczeniu na zalecaną przez producenta do spożycia dzienną porcję produktu,
- informację o zawartości witamin i składników mineralnych podawaną w procentach w stosunku do zalecanego dziennego spożycia.

Nadzór sanitarny nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością obejmował zarówno sanitarno-higieniczne warunki produkcji, jak i bezpieczeństwo zdrowotne tych produktów. Na terenie powiatu nowotomyskiego posiadamy **4 wytwórnie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością**, w których nie przeprowadzono w 2024 roku kontroli sanitarnych.

W roku 2024 Sekcja Higieny Żywności i Żywienia zrealizowała następujące działania we współpracy z innymi instytucjami:

- wspólnie z Inspekcją Ochrony Środowiska przeprowadzono kontrolę podmiotu zajmującego się produkcją podstawową w Gospodarstwie Rolnym zgodnie z planem kontroli. Nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości, a pobrane próbki do badań nie były kwestionowane,
- wspólnie z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa zrealizowano kontrolę podmiotu produkcji podstawowej w Gospodarstwie Rolnym, również zgodnie z planem kontroli. Nie wykryto nieprawidłowości, a pobrane próbki do badań nie były kwestionowane.

VIII. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Działalność z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w 2024 roku podejmowana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomysłu ukierunkowana była na kształtowanie właściwych postaw i zachowań prozdrowotnych w celu umocnienia zdrowia jednostki i społeczeństwa na terenie powiatu nowotomyskiego. Tutejszy organ inicjował, organizował, koordynował i prowadził działania dotyczące następujących zagadnień:

- profilaktyka antynikotynowa,
- profilaktyka uzależnień,
- prawidłowe żywienie,
- aktywność fizyczna,
- profilaktyka nowotworowa,
- profilaktyka chorób zakaźnych w tym profilaktyka HIV/AIDS,
- profilaktyka chorób odzwierzęcych i pasożytniczych,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- profilaktyka higieny jamy ustnej.

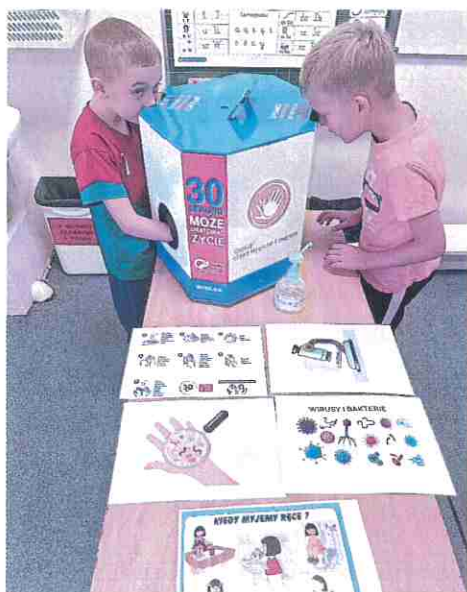
Powyższe działania skierowane były do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, rodziców, grona pedagogicznego. W ramach działalności oświatowo-zdrowotnej na terenie powiatu nowotomyskiego realizowane były następujące programy i akcje prozdrowotne:

1. Program „Mamo, Tato – co Wy na to?” adresowany jest dla dzieci w wieku przedszkolnym 5-6 lat oraz ich rodziców/opiekunów. Celem programu jest zwrócenie uwagi rodziców na specyfikę rozwoju dziecka, istotę zmian psychicznych i fizycznych, których doświadczają ze szczególnym

naciskiem na ich potrzeby, słabości, kryzysy. W powiecie nowotomyskim program realizowany był w 20 placówkach wychowania przedszkolnego.

W ramach programu przeprowadzono pogadanki dla dzieci na temat higieny osobistej ze szczególnym uwzględnieniem higieny rąk oraz profilaktyki wszawicy.

ZSP w Lomnicy

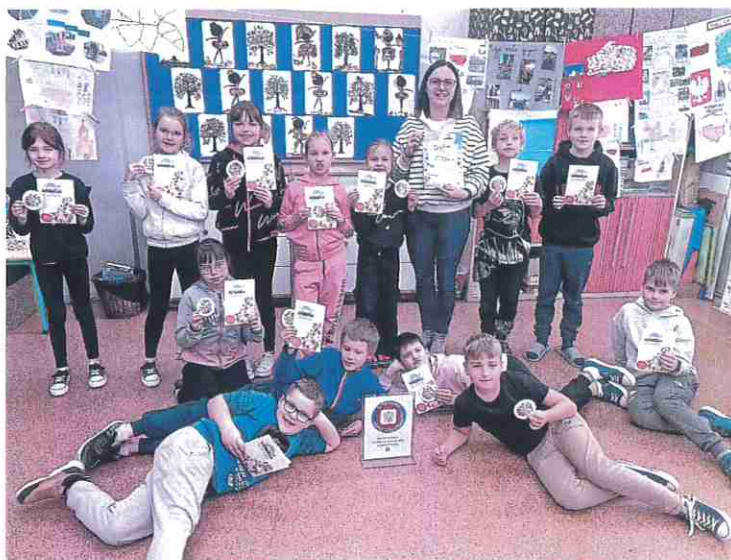

Przedszkole Glinno

2. **Wojewódzki projekt edukacyjny „Talerz zdrowego żywienia”** adresatami projektu są dzieci w wieku 5-6 lat oraz dzieci z klas nauczania początkowego. Celem projektu jest: popularyzacja wiedzy na temat grup produktów żywnościowych, odpowiedniej ich proporcji w zbilansowanej diecie oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych. W roku 2024 odbyła się pilotażowa edycja programu. W ramach edycji pilotażowej projektu przeprowadzono zajęcia edukacyjne, które składały się z części teoretycznej i praktycznej w Szkole Podstawowej w Wojnowicach i Zębowie z uczniami klas II i III. Na koniec zajęć każde dziecko otrzymało dyplom za udział w zajęciach oraz materiały edukacyjne: broszury oraz magnesy.

Spotkanie edukacyjne w SP w Zębowie

3. Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce. Celem programu było podniesienie poziomu wiedzy na temat negatywnych skutków czynnego i biernego palenia oraz kształtowanie postaw odpowiedzialności za zdrowie własne i innych. Program adresowany był do ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

W ramach Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce realizowane były następujące programy edukacyjne oraz kampanie społeczne:

3.1. Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”. Program adresowany jest do dzieci 5-6 letnich, ich rodziców i opiekunów, którego celem jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy oraz wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy. W powiecie nowotomyskim program realizowany był w 20 placówkach wychowania przedszkolnego.

Przedszkole nr 1 w Opalenicy

3.2. Program Antytytoniowej Edukacji Zdrowotnej „Bieg po zdrowie”, którego głównym celem jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży. Program adresowany jest do uczniów klas IV szkół podstawowych (wiek 9-10) a realizowany był w 20 szkołach podstawowych.

3.3. Konkurs pod hasłem „Palić, nie palić – oto jest pytanie”, którego celem jest promowanie niepalenia i nieużywania e-papierosów szczególnie w środowisku młodzieży szkolnej skierowany był do uczniów klas V szkół podstawowych a zadaniem konkursowym było wykonanie komiksu nt. palenia tytoniu, używania e-papierosów i innych wyrobów tytoniowych.

Do udziału w konkursie zgłosiło się 12 szkół podstawowych z terenu powiatu nowotomyskiego. Praca laureata I miejsca etapu powiatowego została przesłana na etap wojewódzki konkursu, gdzie reprezentowała powiat nowotomyski.

Rozstrzygnięcie konkursu „Palić, nie palić – oto jest pytanie?”

3.4. Szkolenie w ramach projektu „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – Kontra Tytoń” dla uczniów klasy VI odbyło się w Szkole podstawowej nr 2 w Nowym Tomysłu. Pracownik PSSE przeprowadził z uczniami zajęcia teoretyczne połączone z warsztatami. Podczas szkolenia młodzież zdobyła wiedzę dotyczącą m.in. składu papierosów i dymu tytoniowego oraz skutków palenia tytoniu.

3.5. Światowy Dzień bez Tytoniu (31 maja każdego roku) - w ramach obchodów odbyły się spotkania informacyjno – edukacyjne przeprowadzone przez pracowników PSSE dla uczniów szkół podstawowych klas V-VIII z terenu powiatu nowotomyskiego.

Spotkanie edukacyjne w ramach „Światowego Dnia bez tytoniu” w SP w Pakosławiu i Lwówku

Spotkanie edukacyjne w ramach „Światowego Dnia bez tytoniu” w SP nr 1 w Nowym Tomysłu

3.6. Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu (trzeci czwartek listopada), w ramach obchodów został zorganizowany punkt informacyjno – edukacyjny dla pacjentów Przychodni „Panaceum” w Nowym Tomyślu gdzie każdy zainteresowany pacjent mógł zbadać poziom tlenu węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera a także otrzymać informacje, gdzie można uzyskać pomoc w rzuceniu nałogu. Przeprowadzono także prelekcje na temat szkodliwości palenia papierosów i inhalowania e-papierosów dla uczniów z ZS nr 1 w Nowym Tomyślu oraz Zbąszyniu.

Pomiar tlenu węgla w wydychanym powietrzu przy pomocy smokerlyzera

Spotkanie edukacyjne w ZS nr 1 w Nowym Tomyślu

4. Profilaktyczny program przeciwdziałaniu uzależnienia od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych.

4.1. W ramach ww. projektu realizowany był program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?” adresowany do młodzieży szkół ponadpodstawowych. Celem programu była edukacja w zakresie skutków zdrowotnych i społecznych używania alkoholu, tytoniu i substancji psychoaktywnych. XI edycja programu realizowana był w 13 typach szkół ponadpodstawowych.

4.2. Przeprowadzono pogadanki przy współpracy z Komendą Powiatową Policji w Nowym Tomyślu z uczniami starszych klas szkół podstawowych oraz uczniami szkół ponadpodstawowych na temat zagrożeń i konsekwencji prawnych wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych (dopalacze, narkotyki, alkohol) a także negatywnym wpływie napojów energetycznych na zdrowie. Uczniowie mogli za pomocą narkogogli i alkogogli doświadczyć jak zachowuje się osoba pod wpływem alkoholu czy narkotyków a także za pomocą smokerlyzera zbadać poziom tlenu węgla w wydychanym powietrzu. Na koniec zajęć został wyświetlony film edukacyjny pt.: „DOPALACZE – JAK TO DZIAŁA”

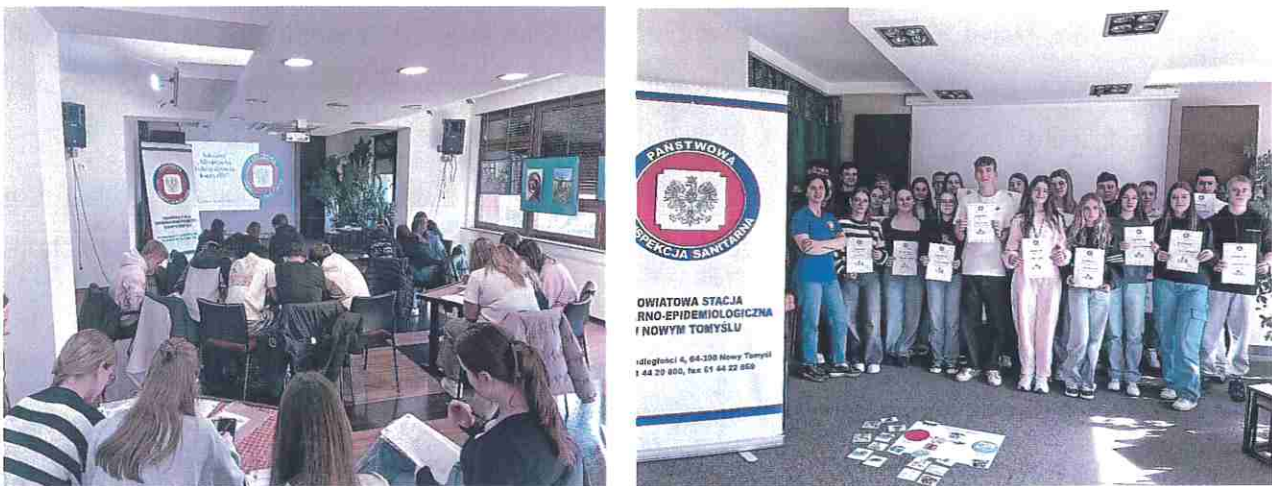

Spotkania edukacyjne w SP nr 2, SP w Bolewicach, OHP Chraplewo, ZS nr 1 w Zbąszyniu

5. Profilaktyka HIV/AIDS. Państwowa Inspekcja Sanitarna od lat realizuje założenia Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS. W ramach ww. programu zrealizowano następujące przedsięwzięcia:

5.1. Projekt edukacji rówieśniczej „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia – Kontra HIV”. W ramach projektu zorganizowano szkolenie w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece w Nowym Tomysłu, w którym udział wzięło 22 uczniów z 5 szkół ponadpodstawowych. Celem szkolenia było przekazanie młodzieży aktualnej wiedzy dotyczącej HIV i AIDS, a także przygotowanie uczniów do umiejętnego słuchania rówieśników oraz ich edukowania. Szkolenie składa się z części teoretycznej i warsztatowej. W opinii uczestników szkolenia zdobyta wiedza jest bardzo przydatna w zrozumieniu problematyki HIV/AIDS oraz chorób przenoszonych drogą płciową.

Szkolenie Młodzieżowych Liderów Zdrowia kontra HIV

5.2. Akcja „Bezpieczne Walentynki”. W ramach akcji tematem przewodnim był dostęp do testów i punktów konsultacyjno – diagnostycznych w całej Polsce. W ramach akcji przeprowadzono spotkania edukacyjne dotyczące profilaktyki HIV/AIDS oraz chorób przenoszonych drogą płciową z młodzieżą ze szkół ponadpodstawowych z powiatu nowotomyskiego. Na koniec każdego spotkania każdy uczeń otrzymał materiały edukacyjne (broszury, ulotki) oraz słodki upominek i balonik w kształcie serca.

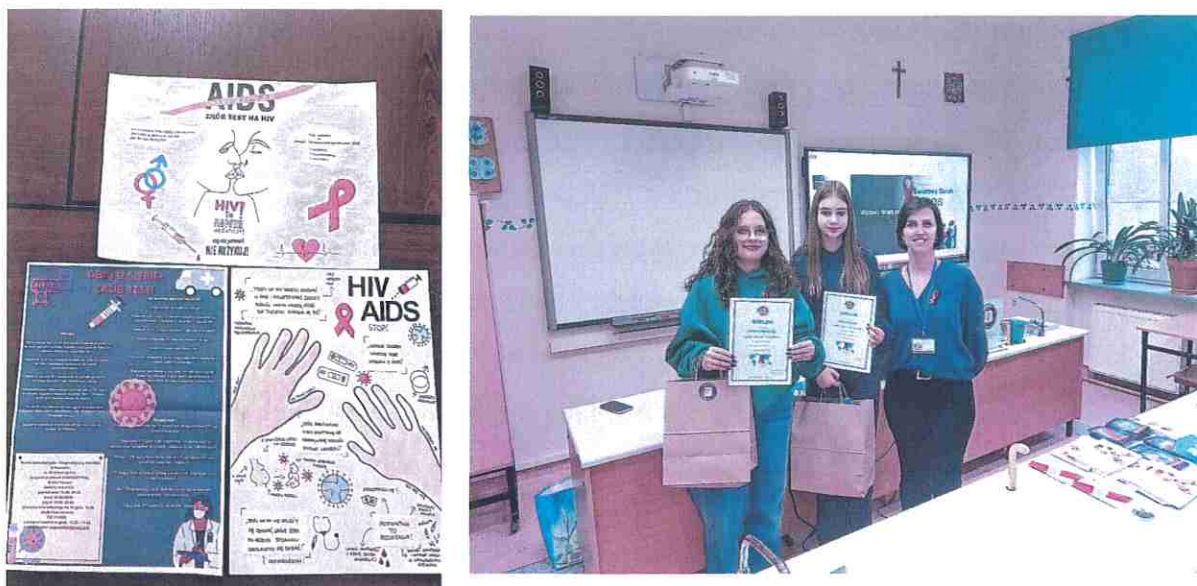
„Bezpieczne Walentynki” w OHP w Chraplewie

5.3. Światowy Dzień AIDS, który zawsze przypada na dzień 1 grudnia jest to jedna z ośmiu najważniejszych kampanii na rzecz zdrowia publicznego, zainicjowanych przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) w 1988 r.

W roku 2024 hasło kampanii brzmiało: „WYBIERZ DROGĘ PRAW” – czyli podążaj dobrą drogą, ścieżką praw – w domyśle osób szczególnie podatnych na ryzyko zakażenia. W ramach obchodów zorganizowano:

- z ramienia Powiatowej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej w Nowym Tomysłu zostały przeprowadzone spotkania informacyjno-edukacyjne na temat profilaktyki HIV/AIDS i chorób przenoszonych drogą płciową dla młodzieży z Zespołu Rolniczego Centrum Kształcenia Ustawicznego w Trzciance oraz z Zespołu Szkół nr 1 w Zbąszyniu,
- z ramienia Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej przeprowadzono XXII edycję Konkursu pod hasłem.: „*Nie Daj Szansy Aids*”. Konkurs skierowany był do młodzieży szkół ponadpodstawowych a zadanie konkursowe polegało na wykonaniu plakatu na temat profilaktyki HIV i innych chorób przenoszonych drogą płciową. Na etap powiatowy wpłynęło 12 prac z dwóch szkół ponadpodstawowych, komisja konkursowa wyłoniła 3 laureatów przyznając I, II i III miejsce. Praca laureatki I miejsca została przesłana na etap wojewódzki konkursu. Fundatorem nagród na etapie powiatowym było Starostwo Powiatowe w Nowym Tomysłu.

Zwycięskie prace konkursowe oraz spotkanie edukacyjne z młodzieżą i wręczenie nagród laureatką konkursu w ZS nr 1 w Zbąszyniu

6. Światowy Dzień Zdrowia - obchodzony jest każdego roku 7 kwietnia z okazji rocznicy powstania Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). Co roku motyw przewodni poświęcony jest innej tematyce, która podkreśla priorytetowy problem w obszarze zdrowia publicznego na świecie. Jest to dobra okazja do podjęcia wielu działań, których efektem jest poprawa stanu zdrowia ludzi.

W ramach obchodów odbyły się spotkania informacyjno – edukacyjne na temat zdrowego stylu życia skierowane do uczniów klas I-VIII szkół podstawowych powiatu nowotomyskiego.

=

Spotkanie edukacyjne w klasie III w ZSP w Bukowcu

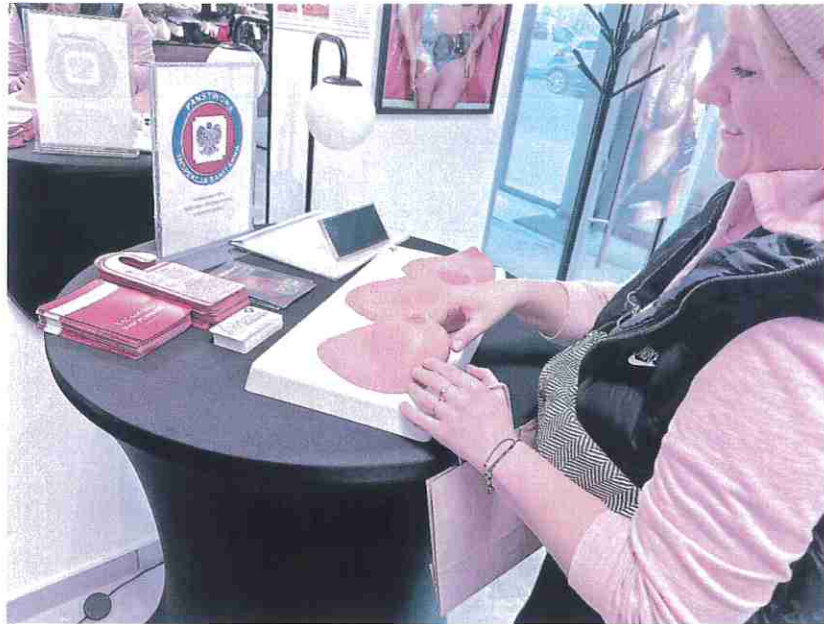
7. Profilaktyka chorób nowotworowych:

7.1. Profilaktyka raka piersi: Wojewódzki projekt edukacyjny „Co kryją Twoje piersi” – w roku 2024 w październiku, który jest miesiącem świadomości raka piersi „RÓŻOWY PAŹDZIERNIK” odbyła się już druga edycja tego projektu. Celem programu jest zmniejszenie występowania raka piersi i przedwczesnej umieralności na tę chorobę oraz uwrażliwienie kobiet na potrzebę nauki samobadania piersi i wykonywania regularnych badań profilaktycznych (m.in. samobadanie, mammografia). W ramach ww. programu:

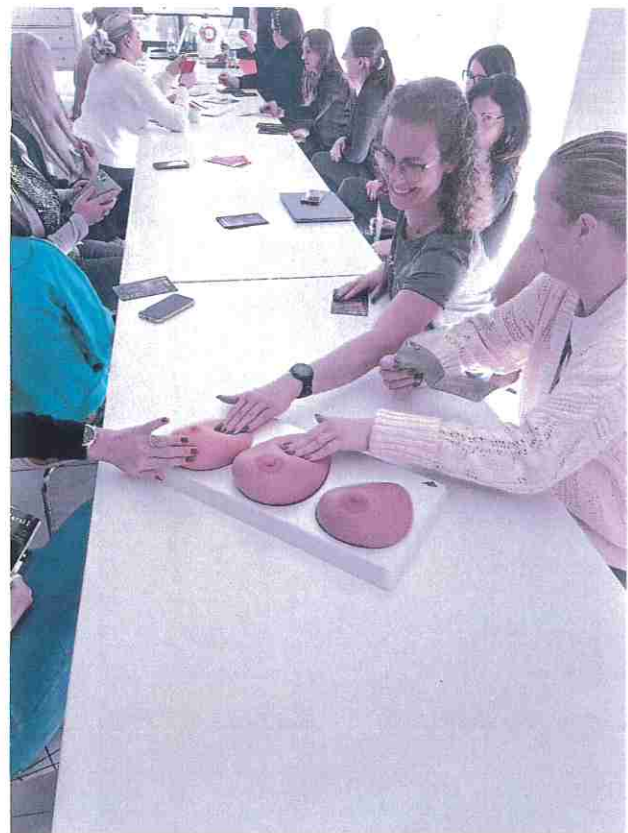
- przeprowadzono szereg szkoleń z instruktążem samobadania piersi na specjalnym fantomie, które były adresowane zarówno dla kobiet jak i mężczyzn w zakładach pracy oraz uczniów szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu nowotomyskiego,
- zorganizowano również punkt informacyjno-edukacyjny dla klientów Salonu Brafittingu w Nowym Tomysłu gdzie każdy klient po zakupach mógł dowiedzieć się jak prawidłowo wykonać samobadanie piersi na specjalnym fantomie oraz otrzymać ulotki edukacyjne z instruktążem samobadania piersi.

Punkt informacyjno-edukacyjny w ramach akcji „Różowy październik” w Salonie Brafittingu w Nowym Tomyszu

Szkolenie w ramach projektu „Co kryją Twoje piersi” z pracownikami w Zakładzie Pracy „BERO sp. z o.o.”

Szkolenie w ramach projektu „Co kryją Twoje piersi” w ZS nr 2 w Nowym Tomysłu

7.2. Krajowy Program Edukacyjny „Znamię, Znam je?” - skierowany jest do uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych. Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka.

Spotkania edukacyjne w ZSRCKU w Trzciance i w Szkole Podstawowej w Porążynie

7.3. Program „Wybierz życie – pierwszy krok” – profilaktyka raka szyjki macicy. Program realizowany był w 6 szkołach ponadpodstawowych. Realizatorami programu byli koordynatorzy ds. wychowania zdrowotnego, pedagodzy szkolni oraz pracownicy służby zdrowia i przedstawiciel PSSE w Nowym Tomyślu. Każda placówka otrzymała materiały edukacyjne.

W ramach „Europejskiego Tygodnia Profilaktyki Raka Szyjki Macicy” w szkołach ponadpodstawowych powiatu nowotomyskiego przeprowadzono prelekcje z młodzieżą na temat czynników ryzyka, które przyczyniają się do powstawania raka szyjki macicy oraz chorób wywoływanych zakażeniem wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) u młodych ludzi.

Spotkania edukacyjne w ZS nr 1 i nr 2 w Nowym Tomyślu oraz ZS nr 1 w Zbąszyniu

8. Inne przedsięwzięcia:

8.1. Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę!” realizowany jest od 15 lat przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Polską Federację Producentów Żywności Związek Pracodawców w ramach realizacji strategii WHO dot. Diety, aktywności fizycznej i zdrowia. Celem programu „Trzymaj formę!” jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu

o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Adresatami programu jest młodzież klas V-VIII szkół podstawowych. W roku 2024 w programie uczestniczyło 14 placówek oświatowych z terenu powiatu nowotomyskiego. W ramach programu przeprowadzono prelekcje z uczniami Szkoły Podstawowej nr 2 w Nowym Tomysłu przy współpracy z Sekcją Higieny Żywności i Żywienia na temat prawidłowego odżywiania, praw konsumenta i znakowania żywności.

Spotkanie edukacyjne w klasie V w Szkole Podstawowej nr 2 w Nowym Tomysłu

8.2. Kampania #EUChooseSafeFood „Wybieraj bezpieczną żywność”

W roku 2024 kampania przebiegała pod nazwą #Safe2EatEU „Jedz bezpiecznie”. Celem kampanii jest przekazanie naukowych faktów na temat żywności w jasny, dokładny i zrozumiały sposób. Promowane treści mających pomóc konsumentom w dokonywaniu przemyślanych wyborów dotyczących bezpieczeństwa spożywanej przez nich żywności.

Tematy ubiegłorocznej edycji kampanii to: higiena żywności, choroby przenoszone przez żywność oraz suplementy diety. W ramach kampanii przy współpracy z Sekcją Higieny Żywności i Żywienia przeprowadzono spotkania edukacyjne z Seniorami z Uniwersytetu III Wieku w Nowym Tomysłu.

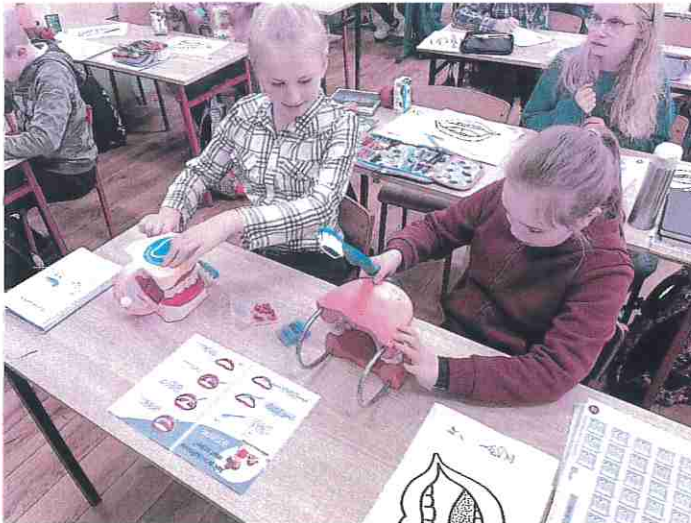
Uniwersytet III Wieku w Nowym Tomysłu – spotkanie z seniorami

8.3. Profilaktyka chorób odkleszczowych – w ramach wojewódzkiego programu edukacyjnego „*Mały kleszcz – duży problem?*” przeprowadzono szkolenie dot. profilaktyki chorób odkleszczowych skierowane do seniorów Uniwersytetu III Wieku w Nowym Tomysłu. W ramach programu umieszczono posty na Facebooku i stronie internetowej Stacji.

8.4. Promocja higieny jamy ustnej, w tym profilaktyka próchnicy i chorób przyzębia - celem projektu jest budowanie właściwych nawyków i popularyzacja zasad poprawnej higieny jamy ustnej wśród dzieci w wieku wczesnoszkolnym, poprzez: zwiększenie świadomości dzieci dotyczącej konieczności codziennej, systematycznej dbałości o zdrowie jamy ustnej i zębów; utrwalenie wiedzy na temat podstawowych zasad profilaktyki próchnicy oraz kształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności wśród dzieci dotyczących właściwej higieny jamy ustnej.

- w ramach wojewódzkiego projektu edukacyjnego „**Mam zdrowe zęby!**” przeprowadzono szereg spotkań edukacyjnych z dziećmi w wieku 5-6 lat oraz z uczniami klas nauczania początkowego. Na koniec spotkania każde dziecko otrzymało materiały edukacyjne: broszury oraz magnesy.

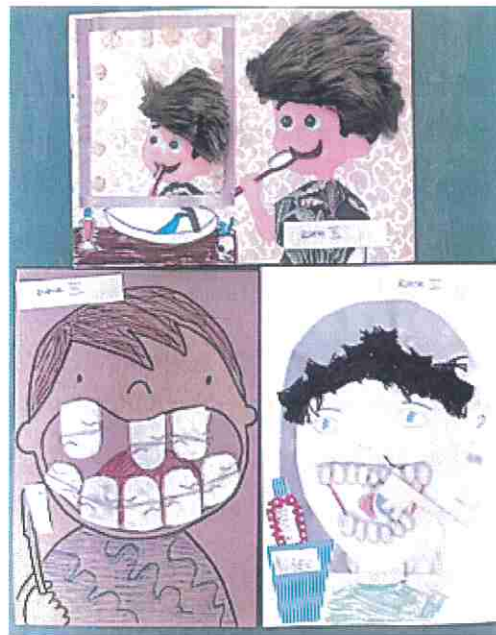

Spotkania edukacyjne z dziećmi w: Przedszkolu nr 2 w Opalenicy i SP w Zbąszyniu.

- z ramienia Wojewódzkiej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej w Poznaniu został przeprowadzony konkurs plastyczny, którego adresatami byli uczniowie klas I-III szkół podstawowych a zadanie konkursowe polegało na wykonaniu pracy plastycznej w formacie A4 pod hasłem „Myję zęby – moje odbicie w lustrze” przy użyciu dowolnej techniki: rysunek, malarstwo, wydzieranka, wycinanka itp. W etapie powiatowym wzięło udział 14 szkół podstawowych. Komisja konkursowa na etapie powiatowym przyznała I, II i III miejsce z każdej kategorii wiekowej. Praca laureata I miejsca ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Zbąszyniu została przekazana na etap Wojewódzki Konkursu, na którym to zdobyła III miejsce w kategorii klas III.

Laureat I miejsca w kategorii klas III i tym samym laureat etapu Wojewódzkiego z Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Zbąszyniu

Laureat I miejsca w kategorii klas I z SP w Porażynie oraz laureat I miejsca w kategorii klas II z SP w Pakosławiu.

8.5. Promocja szczepień ochronnych – istotnym elementem działalności Inspekcji Sanitarnej jest również szeroko pojęta promocja szczepień ochronnych. W ubiegłym roku pracownicy Sekcji Higieny Dzieci, Młodzieży i Promocji Zdrowia wraz z pracownikami Sekcji Epidemiologii przeprowadzili działania informacyjno – edukacyjne, które miały na celu zwiększenie świadomości

mieszkańców powiatu nowotomyskiego w zakresie możliwości i potrzeby uczestnictwa w publicznych programach szczepień, a także zwiększenia świadomości w zakresie zagrożeń związanych z chorobami zakaźnymi. Działania edukacyjne skierowaliśmy do seniorów z Uniwersytetu III wieku w Nowym Tomyślu a także do uczestniczek szkoły rodzenia „Cud narodzin” w Opalenicy. Ponadto w ramach „Programu szczepień zalecanych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) w szkołach dla dzieci w wieku 9-14 lat”, którego celem jest zwiększenie liczby dzieci zaszczepionych przeciw HPV, a w konsekwencji zmniejszenie liczby osób z nowotworami szyjki macicy oraz innymi chorobami nowotworowymi wywoływanymi przez wirus brodawczaka ludzkiego, przeprowadzono szkolenie dla dyrektorów placówek oświatowych, na którym omówiono wdrożenie ww. programu w placówkach oświatowych.

Spotkanie edukacyjne skierowane do seniorów Uniwersytetu III Wieku w Nowym Tomyślu

Spotkanie edukacyjne w szkole rodzenia „Cud narodzin” w Opalenicy

8.6. Akcja „Bezpieczne lato 2024”: w ramach akcji przy współpracy z Komendą Powiatową Policji w Nowym Tomyślu przeprowadzono pogadanki dla uczestników wypoczynku letniego (półkolonie, obozy sportowe, obozy językowe, obozy artystyczne) i ich wychowawców z zakresu: profilaktyka

HIV/AIDS, profilaktyka palenia tytoniu, profilaktyki używania środków zastępczych „dopalaczy” i narkotyków, profilaktyki chorób odkleszczowych.

Obóz piłkarski - Hotel Remes w Opalenicy

Półkolonia w Nowym Tomyślu

8.7. Akcja informacyjno – edukacyjna „Wzorowy Plecak” – w ramach akcji odbyło się ważenie tornistrów: (ciężar ciała ucznia, ciężar tornistra pustego i pełnego) w 10 szkołach podstawowych powiatu nowotomyskiego. Ponadto przeprowadzono pogadanki z uczniami na temat prawidłowego pakowania i noszenia tornistra.

Ważenie tornistrów w SP w Jastrzębsku oraz Sątopach

8.8. **Udział w festynach i piknikach** – w miesiącach marzec-wrzesień pracownicy PSSE w Nowym Tomyślu uczestniczyli w festynach, piknikach oraz stoiskach, które były organizowane przez lokalne władze dla ogółu społeczeństwa. W naszym namiocie na uczestników czekały bezpłatne badania i porady. Edukacja dotyczyła m.in. higieny jamy ustnej połączonej z instruktażem mycia zębów,

zagrożeń związanych z kleszczami wraz z instruktażem prawidłowego ich usuwania, profilaktyki raka piersi wraz z instruktażem samobadania piersi na specjalnym fantomie. Uczestnicy mieli możliwość zmierzenia zawartości tlenu węgla w wydychanym powietrzu. Mogli przekonać się jakie zaburzenia zmysłów występują po spożyciu alkoholu, substancji psychoaktywnych za pomocą narkogogli i alkogogli. Każdy kto odwiedził nasze stoisko otrzymał również pakiet gadżetów i materiałów informacyjnych.

Festyn rodzinny „OD PRZEDSZKOLA DO SENIORA” w Nowym Tomysłu

„ONKO-KAWKA” w Borui Kościelnej

Gala PCPR w Nowym Tomyślu

Festyn w Parku Feliksa w Nowym Tomyślu z okazji „DNIA GODNOŚCI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH INTELEKTUALNIE”

Festyn w Zbąszyniu – Plaża Łazienki z okazji ŚWIĘTA POLICJI

8.9. Akcja „Pod okiem sanepidu” - wakacje to czas wypoczynku i urlopów, ale dla pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej to okres wzmożonej pracy. W ubiegłym roku odbyła się akcja „Pod okiem sanepidu”, która polegała się na monitorowaniu stanu sanitarno-higienicznego miejsc niosących największe ryzyko zdarzeń niepożądanych.

Na naszych mediach społecznościowych odsłanialiśmy kulisy naszej pracy i pokazywaliśmy, jak dbamy o zdrowie publiczne, aby wakacje były bezpieczne i przynosiły tylko dobre wspomnienia. Kontrole miały charakter planowy lub interwencyjny. W ramach akcji kontrolowaliśmy: kąpieliska, baseny, hotele, pensjonaty, obozy, lodziarnie, restauracje.

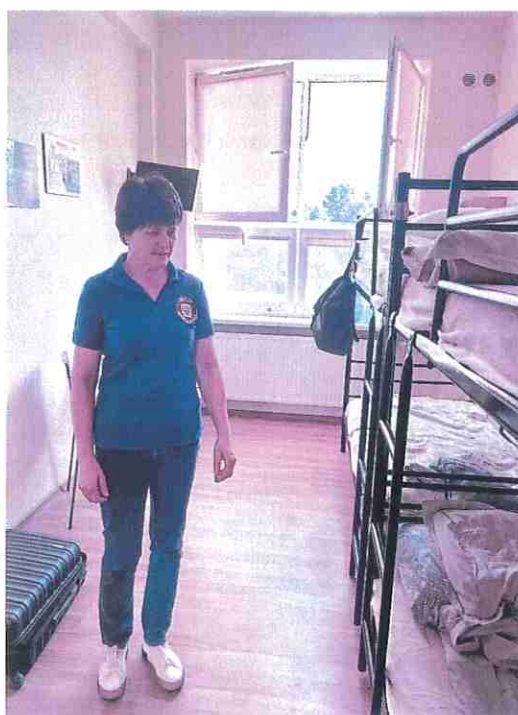
Pobór próbek wody do badań laboratoryjnych z niecki basenu w hotelach

Kontrola sanitarna kąpieliska przy Plaży „Łazienki” w Zbąszyniu

Kontrola sanitarna punktów gastronomicznych w Opalenicy i Nowym Tomysłu

Kontrola sanitarna wypoczynku w Zbąszyniu

IX. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

W 2024 r. w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego uczestniczono w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, wydano:

Tab. 13. Rodzaje zajętego stanowiska – procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Rodzaj zajętego stanowiska	liczba
opinia sanitarna – uzgodnienie dotyczące odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (w tym 2 odmowy)	3
opinia sanitarna - uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko (w tym 6 opinii dotyczyło planów ogólnych, 15 opinii dotyczyło miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego)	21
opinia sanitarna – dot. projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko	4
pismo - braku możliwości uzyskania opinii PPIS	1

Tutejszy organ uczestniczył w procedurze przeprowadzania ocen oddziaływania na środowisko, wydano:

Tab. 14. Rodzaje zajętego stanowiska – procedura przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko

Rodzaj zajętego stanowiska	liczba
opinia sanitarna - co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, (w tym 5 opinii sanitarnych stwierdzających taką potrzebę i określających zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko)	34
pismo - co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko - podtrzymanie wcześniejszego stanowiska;	11
opinia sanitarna - uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,	4
pismo – dot. uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach - podtrzymanie wcześniejsze stanowiska (w tym 1 podtrzymanie dotyczące zaopiniowania negatywnie warunków realizacji przedsięwzięcia – dotyczące fermy drobiu	11
pismo o braku kompetencji tutejszego Organu	1
pismo o udostępnieniu informacji publicznej na wniosek strony	1

W procesie inwestycyjnym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomysłu uzgodnił 3 dokumentacje projektowe.

Na wniosek poszczególnych jednostek inwestycyjnych uczestniczących w odbiorach budowlanych obiektów, wydano:

Tab. 15. Rodzaje zajętego stanowiska – odbiory budowlane obiektów

Rodzaj zajętego stanowiska	liczba
opinia sanitarna - dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego, zgodnie z art. 56 Prawa Budowlanego,	31
decyzja wnosząca sprzeciw przeciwko uruchomieniu wybudowanego obiektu (bursa oraz lokal usługowy,)	2

Ponadto wydano:

Tab. 16. Rodzaje zajętego stanowiska - inne stanowiska

Rodzaj zajętego stanowiska	liczba
postanowienie - uzgadnianie projektów decyzji o warunkach zabudowy/inwestycji celu publicznego	149
postanowienie – sprostowanie oczywistego błędu	2
decyzja umarzająca postępowanie	9
decyzja ustalająca obowiązek uiszczenia opłaty	45
przekazanie zgodnie z właściwością	12
zawiadomienie o braku sprzeciwu dla obiektu budowlanego (milcząca zgoda)	5
zaświadczenie dotyczące obiektu budowlanego i urządzeń technicznych przeznaczonych do wykonywania koncesjonowanej działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania broni, obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym	1

W związku z działalnością kontrolną prowadzoną w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2024 r. dokonano **41** kontroli, w tym **7** kontroli w trakcie realizacji obiektu.

Podsumowanie

Prowadzono stały monitoring sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych i zakażeń oraz zgonów z ich powodu wśród mieszkańców powiatu nowotomyskiego oraz prowadzono kontrole w zakresie zgłaszalności chorób zakaźnych i zakażeń.

Na lekarzy oraz diagnostę laboratoryjnego, którzy nie dopełnili ustawowego obowiązku nałożono kary grzywny w drodze mandatu karnego.

Zanotowano wzrost zachorowań na: bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Campylobacter* oraz *Clostridium difficile*, wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez Adenowirusy, Rotawirusy i Norowirusy, krztusiec, płonicę, boreliozę, wirusowe zapalenie wątroby typu B, kiłę, grypę oraz zakażenia wirusem RSV.

Spadek zachorowań zarejestrowano na: zatrucia pokarmowe wywołane przez *Salmonellę*, biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, różę, ospę wietrzną, nagminne zapalenie przyusznic (świnka), chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae*, zakażenia SARS-CoV-2. Zanotowano 2 zgony z powodu choroby zakaźnej.

Rok 2024 to kolejny rok, w którym wzrosła liczba rodziców/opiekunów prawnych, którzy odmówili/niewykonali obowiązku poddania swoich małoletnich dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

W omawianym okresie nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowym Tomysłu objęto 21 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę oraz 4 indywidualne ujęcia wody. Główną przyczyną kwestionowania jakości wody z wodociągów były krótkotrwałe przekroczenia parametrów fizykochemicznych, organoleptycznych oraz mikrobiologicznych. Wskaźniki te nie zagrażały jednak bezpośrednio zdrowiu konsumentów. W przypadku zaistniałych przekroczeń, producenci wody podejmowali działania mające na celu doprowadzenie jakości wody do obowiązujących wymagań dla jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W końcowej ocenie rocznej wodę przydatną do spożycia, zgodnie z ww. rozporządzeniem Ministra Zdrowia dostarczały wszystkie wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i indywidualne ujęcia wody produkujące wodę wykorzystywaną w ramach działalności gospodarczej.

Stwierdzono, że w skontrolowanych w 2024 r. 19 zakładach pracy nadal najwięcej osób pracowało w warunkach przekroczenia wartości Najwyższych Dopuszczalnych Norm (NDS) hałasu – 319 pracowników. Ogółem w przekroczeniach NDN/NDS pracuje na terenie powiatu nowotomyskiego 767 osób w 57 zakładach pracy. W większości przypadków ww. przekroczenia czynników szkodliwych występowały w przemyśle drzewnym i metalowym.

Natomiast w zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi w wyniku skontrolowania 19 podmiotów stwierdzono, że ogółem na czynniki rakotwórcze narażonych jest 348 pracowników. Nadal w większości są to pracownicy narażeni na pyły drewna.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli placówek oświatowo – wychowawczych oraz placówek wypoczynku w 2024 r. stwierdzono, iż:

- w dalszym ciągu w 1 placówce funkcjonują sanitariaty zewnętrzne;
- standardy dostępności do urządzeń sanitarnych nie są zachowane w 7 placówkach;
- wszystkie placówki oświatowo – wychowawcze zapewniają uczniom możliwość korzystania z ciepłej bieżącej wody przy wszystkich umywalkach w pomieszczeniach sanitarno – higienicznych oraz zapewniają uczniom możliwość pozostawienia w szkole części podręczników i przyborów szkolnych;
- ocena dostosowania mebli do warunków antropometrycznych uczniów i przedszkolaków wykazała w 1 placówce szkolnej nieprawidłowości, w związku z tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowym Tomysłu wydał decyzję zarządzającą;
- w zakresie oceny rozkładu zajęć lekcyjnych nie stwierdzono nieprawidłowości;
- ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów wykazała u 9,86% ogólnej liczby przebadanych uczniów przekroczenie wagi tornistra powyżej 15% ich masy ciała;
- 6,6% uczniów korzystających z obiadów, korzystało z posiłków dofinansowanych;
- placówki nie posiadają przeterminowanych niebezpiecznych preparatów/substancji chemicznych.
- z roku na rok zwiększa się liczba placówek wypoczynku, na terenie powiatu nowotomyskiego. Zdaniem organizatorów na terenie nadzorowanego powiatu znajduje się dobra baza/infrastruktura do organizacji obozów sportowych (hale sportowe, boiska, hotele/hostele, bursy, schroniska).

Obiekty nauczania i wychowania są systematycznie modernizowane i utrzymane na odpowiednim poziomie sanitarno – higienicznym.

W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności należy nadal kontynuować nadzór sanitarny szczególnie w zakresie:

- zachowania łańcucha chłodniczego na całej drodze od surowca do gotowego produktu wydawanego konsumentom, co ma szczególne znaczenie w przypadku środków spożywczych łatwo psujących się,
- wdrażania i skutecznego stosowania systemów kontroli wewnętrznej w obiektach żywności i żywienia – dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP (wraz z niezbędną dokumentacją),

- prawidłowego znakowania wyrobów, w tym składnikami alergennymi oraz w zakresie informacji o wartości odżywczej,
- identyfikowalności surowców i produktów,
- stosowania prawidłowych procesów mycia i dezynfekcji,
- właściwego stosowania substancji dodatkowych.

Działalność oświatowo-zdrowotna skierowana była do ogółu społeczeństwa powiatu nowotomyskiego, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży wszystkich typów placówek oświatowo-wychowawczych.

Do realizacji programów edukacyjnych, akcji zdrowotnych, kampanii informacyjnych wykorzystywane były różne formy i metody: szkolenia, narady, konkursy, warsztaty itp. Do działań włączyli się partnerzy m.in. Starostwo Powiatowe w Nowym Tomysłu, urzędy poszczególnych gmin, placówki oświatowo-wychowawcze na terenie powiatu nowotomyskiego, Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Poznaniu, lokalne media, Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Nowym Tomysłu, Komenda Powiatowa Policji w Nowym Tomysłu, placówki służby zdrowia. Ww. instytucje wspierały podejmowane przedsięwzięcia finansowo, merytorycznie oraz organizacyjnie. Realizowane działania na rzecz ochrony zdrowia przyczyniły się do kształtowania właściwych postaw, nawyków i zachowań prozdrowotnych wśród społeczeństwa powiatu nowotomyskiego.

Pion zapobiegawczego nadzoru sanitarnego realizował ustawowe obowiązki i zadania w zakresie ochrony zdrowia publicznego poprzez opiniowanie pod względem higieniczno-zdrowotnym projektów planów zagospodarowania przestrzennego, warunków zabudowy w tym inwestycji celu publicznego, przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, dokumentacji projektowych inwestycji, odbiorów obiektów budowlanych przekazywanych do użytkowania.